

KONZUM

Godišnji izvještaj

za poslovnu godinu 2022.

SADRŽAJ

IZVJEŠTAJ POSLOVODSTVA

1	UVOD	
	Uvodna riječ predsjednika Uprave	1
	Osnova pripreme	3
2	O KONZUMU	5
3	IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU	
	Sažetak ključnih postignuća	13
	Makroekonomsko okruženje	14
	Operativno poslovanje	20
	Financijski pregled	30
	Upravljanje rizicima	39
	Alternativne mjere učinka	44
4	NEFINANCIJSKI IZVJEŠTAJ	
	Korporativno upravljanje	47
	Društvo	53
	Zaštita okoliša	67
5	FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	
	Izvešće neovisnog revizora	76
	Odgovornost za godišnje financijske izvještaje	82
	Godišnji financijski izvještaji	
	Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.	84
	Izveštaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022.	85
	Izveštaj o promjenama kapitala za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.	86
	Izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.	87
	Bilješke uz financijske izvještaje	88

Izvještaj posloводства

I UVOD

UVODNA RIJEČ PREDSEDNIKA UPRAVE

Godina je bila ispunjena brojnim izazovima, ali i impresivnim postignućima. Naša primarna ambicija i cilj, tijekom 2022. godine, bili su očuvanje naše pozicije neupitnog **tržišnog lidera**, usmjeravajući naše napore na **zadovoljstvo kupaca** i unapređenje njihove kvalitete života.

Konzum je 2022. godine proslavio svoj 65. rođendan, a kroz 65 godina postojanja kontinuirano smo jačali svoju poziciju na tržištu, transformirajući se u vodeći **trgovački lanac u državi, najvećeg veletrgovca i jednog od značajnih poslodavaca** s više od deset tisuća zaposlenika. Naša korporativna filozofija temelji se i dalje na četiri ključne vrijednosti: odlučnost, profesionalnost, integritet i timski rad.

Suočili smo se s nizom **globalnih izazova** koji su rezultirali eskalacijom troškova energenata i sirovina, kao i porastom cijena dobavljača i prehrambenih proizvoda. Unatoč navedenim preprekama, profesionalnost i izvrsnost našeg tima omogućili su nam da uspješno navigiramo kroz ove izazove i ostvarimo iznimne rezultate poslovanja, s povećanjem ukupnih prihoda za 13,7 posto u odnosu na prethodnu godinu. Uz povećanu EBITDA maržu, uspješno smo otplatili dio financijskih obveza, smanjili omjer neto duga i EBITDA-e te nastavili trend uspješnog upravljanja dugom. Izazovan je bio i **prelazak na euro kao službenu valutu**, ali i tu smo se dokazali kao predvodnici na tržištu. Prvi smo implementirali dvojno iskazivanje cijena, čime smo demonstrirali našu prilagodljivost i spremnost za suočavanje s promjenama u poslovnom okruženju.

Kako bismo zadržali fokus na našim kupcima, i prije snižavanja stope PDV-a na neke kategorije proizvoda, koje je stupilo na snagu 1. travnja 2022., snizili smo cijenu na više od tisuću artikala još u veljači, dok smo krajem godine, nastavno na Vladina ograničenja cijena, zamrznuli cijene dodatnih stotinu proizvoda iz osnovne košarice. Naša je vizija osigurati da naši kupci uvijek imaju **pristupačne proizvode visoke kvalitete**, čak i u izazovnim vremenima. U središtu naših napora, fokus je bio i na našim zaposlenicima. Početkom 2022. smo uložili dodatnih 150 milijuna kuna u plaće te još jednom potvrdili da naši zaposlenici čine temelj našeg uspjeha i ključni su element u pružanju izvrsne usluge našim kupcima.

Tijekom **rekordne ljetne sezone**, ostvarili smo više od 28 posto rasta prihoda u sezonskim prodavaonicama. Naših preko 100 kolegica i kolega s kontinenta pridružilo nam se u radu tijekom ljetne sezone, čime smo pokazali snažnu sinergiju i koheziju unutar naše organizacije. U 2022. godini svoje aktivnosti smo usmjerili na otvaranje novih prodavaonica te na rekonstrukciju i optimizaciju postojećih. Kao važan korak u ostvarenju ciljeva, važno je napomenuti i pripajanje kompanije Mercator - H Konzumu u 2022. godini, čime strateški jačamo svoju poziciju na tržištu.

Realizirali smo mnoge edukativne programe vjernosti, donacije, sponzorstva i društveno odgovorne inicijative. Naše inicijative potiču naše kupce na pozitivne promjene u prehranbenim navikama, veću tjelesnu aktivnost i vježbanje, sprečavanje bacanja hrane i podizanje svijesti o očuvanju okoliša. Ulažemo u optimizaciju logistike i smanjenje potrošnje resursa u našim prodavaonicama i operacijama. Sve ove inicijative zajedno doprinose jačanju veza s našim kupcima, razvijanju njihove svijesti o važnosti zdravih životnih navika, smanjenju otpada i zaštiti okoliša. Naš cilj je osigurati održiv rast i razvoj naše tvrtke, dok istovremeno pridonosimo pozitivnim promjenama u društvu i okolišu.

Ponosni smo na sve što smo postigli zajedno s našim kupcima, zaposlenicima i partnerima.

**Zajedno
nastavljamo graditi
uspješnu budućnost
za Konzum i sve
naše dionike.**

Zoran Mitreski

izvršni direktor Fortenova
grupe za maloprodaju i
predsjednik Uprave Konzuma

OSNOVA PRIPREME

Na temelju članka 21. Zakona o računovodstvu (Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22) te u skladu s člankom 250.a Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23) Uprava KONZUM plus d.o.o. (dalje: Društvo ili Konzum) je izradila izvještaj posloводства. Izvještaj će se osvrnuti na postignuća i rezultate Društva u 2022. godini koristeći se nizom financijskih i nefinancijskih pokazatelja.

Ovaj izvještaj pruža cjelovit prikaz strateškog usmjerenja Društva, financijskog i operativnog poslovanja te doprinosa društveno odgovornom i održivom poslovanju.

OPSEG IZVJEŠTAJA

Izvještaj obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine, a uključuje teme koje opisuju Konzum kao kompaniju zajedno s dugoročnom strategijom, makroekonomskim okruženjem, sažetkom ključnih financijskih i operativnih rezultata te pregledom osobito važnih događaja u 2022. godini. Financijski pregled obuhvaća skraćenu analizu temeljnih financijskih izvještaja. Nefinancijski izvještaj pruža pregled Konzumovih postignuća i napora na području ostvarenja okolišnih (eng. environmental), društvenih (eng. social) i upravljačkih (eng. governance) ciljeva održivog razvoja.

ALTERNATIVNE MJERE UČINKA

Za izradu ovog Izvještaja korištene su i dodatne mjere koje nisu propisane zahtjevima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Ove mjere pružaju dodatan uvid u poslovanje Društva te omogućuju jasnije i cjelovitije tumačenje predstavljenih informacija. Pregled korištenih alternativnih mjera, zajedno s načinom njihovog izračuna i obrazloženjem potrebe njihovog iskazivanja, nalazi se na stranicama 44 i 45 u sklopu sekcije Izvještaja o poslovanju.

ODOBRENJE UPRAVE

Uprava i Nadzorni odbor Konzuma neprestano prate i analiziraju financijsko, operativno i održivo poslovanje Društva.

Uprava je odobrila izdavanje Godišnjeg izvještaja kako je navedeno u Odgovornosti za godišnje financijske izvještaje.

O Konzumu

2 O KONZUMU

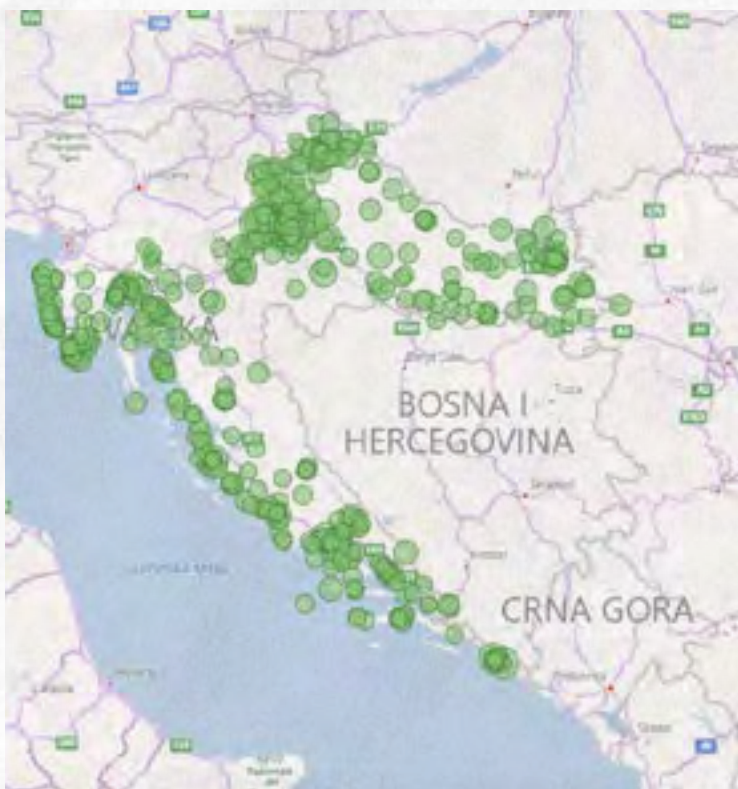
MALOPRODAJA

Maloprodaja je osnovni poslovni segment Konzuma koji čini 90 posto ukupnih prihoda od prodaje. Konzum posluje unutar Fortenova grupe, kao značajna sastavnica regionalne maloprodaje Fortenova grupe. Konzum je maloprodajni lider u Hrvatskoj u kojem **svakodnevno kupuje više od pola milijuna ljudi**.

Razvoju naše maloprodajne mreže u Hrvatskoj, koju čini više od 600 prodavaonica, pristupamo strateški s fokusom na snažnu **lokalnu prisutnost i dostupnost prodajnih mjesta**, kao i na velikom **izboru proizvoda** prvenstveno domaćih, ali i stranih proizvođača.

Ponosni smo na široku mrežu od više od 600 prodavaonica različitih formata, ukupne bruto površine 482 tisuće metara četvornih.

Tijekom godine, u ponudi prodavaonica imamo preko 70 tisuća proizvoda te surađujemo s više od 1.500 dobavljača, a njihovu dostupnost osiguravamo preko sustava centralne logistike koji obuhvaća dva glavna logističko-distributivna centra u Zagrebu i Splitu te više od 200 kamiona u distribuciji.

628
Konzumovih
prodavaonica

KONZUM

515

mali formati
<800m²

KONZUMmaxi

45

maxi formati
800-1300m²

KONZUMsuper

68

super formati
>1300m²

1 milijun

aktivnih korisnici MultiPlusCard kartice
> 60% udio u ukupnom prometu

>10.000

prosječan broj
zaposlenika

2

distributivna centra
(Zagreb i Split) 87% udio centralne
distribucije

>200

kamiona u distribuciji

U svom asortimanu nudimo i bogatu ponudu proizvoda robne marke, u sklopu kojih osiguravamo visoku razinu kvalitete uz pristupačne cijene. Proizvodi robne marke zastupljeni su u svim kategorijama proizvoda i ima ih više od 5.000, a ovo su neki od najznačajnijih brendova:

Naše robne marke

VELEPRODAJA

16
VELPRO centara

Konzumov veleprodajni segment, VELPRO, sa svojih 16 veleprodajnih centara, najveći je veletrgovac na hrvatskom tržištu, a uz godišnji prihod preko 1,3 milijarde kuna, čini 10 posto ukupnih Konzumovih prihoda od prodaje.

Strateški je usmjeren prvenstveno na opskrbu profesionalnih kupaca, poput hotelijera i ugostitelja, maloprodajnih tvrtki i javnog sektora, a VELPRO centri nalaze se u svim regijama Hrvatske.

Uz kvalitetnu uslugu, veleprodajnim kupcima nudi se bogat asortiman s više od 9.000 artikala, što uključuje svježu hranu, voće i povrće, svježe meso, pakiranu hranu, pića, kozmetiku i kemijske proizvode, sezonski asortiman, uredski pribor, tehničku robu i profesionalni asortiman za ugostitelje i hotelijere koji čine značajan segment poslovanja veleprodaje. U sklopu svog prodajnog asortimana VELPRO nudi i više od 800 artikala vlastitih robnih marki. Kvalitetna usluga u najvećoj hrvatskoj veleprodaji podrazumijeva i suvremeni sustav naručivanja robe putem interneta.

DIGITALNA PRODAJA

Konzum nudi više online usluga: online kupnja s dostavom ili Drive in opcijom, usluga Pokupi (Click & Collect) te Uber dostava. Kanal online prodaje čini oko 1 posto ukupnih prihoda od prodaje, ali čini Konzum predvodnikom u trendovima i inovacijama na tržištu maloprodaje.

Dobrodošli u Konzum internet trgovinu!

NARUČI ONLINE, KUPUJ OPUŠTENO I UŠTEDI VRIJEME.

DOSTAVA

DRIVEin

POKUPI

DOSTAVA PARTNERA

E-commerce Report¹ pokazuje da, iako je kategorija supermarketa još uvijek mala, s udjelom od 5 posto po broju kupnji te tri posto po vrijednosti, učestalost i vrijednost online kupnji u Hrvatskoj raste. Snaga Konzumovog online segmenta očituje se u činjenici da je **Konzum Klik među deset najpopularnijih hrvatskih web trgovina**. I prema podacima STATISTE², Konzum u segmentu hrane i pića zauzima **tržišni udio veći od 75 posto**.

2022. godine

72

prodavaonice s
click&collect uslugom

2022. godine

220.000

narudžbi je kreirano
kroz platformu

¹<https://ecommerce-europe.eu>

²<https://www.statista.com>

STRATEGIJA DRUŠTVA 2020. – 2025.

MISIJA

Naša misija je izborom namirnica pomoći svojim kupcima u poboljšanju kvalitete njihovih života.

VIZIJA

Biti neosporivi lider na tržištu i prvi izbor radnicima i kupcima dok promoviramo naše korporativne vrijednosti.

Misiju i viziju ostvarit ćemo pružanjem visokokvalitetnog asortimana koji je kupcima potreban za vrijednost koju traže, pomažući im s održavanjem zdravih životnih navika, štedeći im vrijeme kako bi mogli uživati u životu i pružajući im lokalne proizvode kad god je to moguće.

Sve to radimo s pažnjom i posvećeno, na održiv način te s velikom odgovornosti prema zajednici i okolišu. Želimo da Konzum postane sinonim modernog načina kupovine za čitavu obitelj.

Strategiju ćemo ostvariti pomoću četiri temelja našeg budućeg razvoja.

PREDNOSTI NA TEMELJU DIFERENCIJACIJE

- Raditi na daljnjoj **diferencijaciji brenda**
- Diferencirati se kroz **asortiman**
- Održavati **funkcionalnost prodavaonica i poboljšavati zadovoljstvo kupaca** unaprjeđenjem usluga u prodavaonicama, preuređenjima i optimizacijama

RAST I FLEKSIBILNOST MIKROLOKACIJA

- U potpunosti **razumjeti naše kupce** i ponuditi im **vrijednost za novac**
- **Lokalizirati ponudu** i pružiti veću dostupnost na **mikro lokacijama**
- **Ojačati mrežu** diverzifikacijom u nove formate i jačanjem regionalne prodajne mreže

PRISUTNOST U VIŠE KANALA

- **Proširiti „Konzum Online“ kanal**, unaprijediti uslugu „Pokupi“ te poboljšati zadovoljstvo korisnika
- **Povezati i integrirati sve kanale** kako bismo postigli jedinstveno iskustvo i povećali potencijal svih kanala
- Daljnji rast **VELPRO-a** u maloprodajnom i HoReCa kanalu

OPERATIVNA IZVRSNOST

- Poboljšati **učinkovitost u poslovanju i procesima trgovina**
- Unaprijediti kontrolu nad **neizravnim troškovima**
- Bolje iskoristiti **sinergijske efekte** Grupe
- Stvoriti okruženje koje cijeni **timski rad i pruža mogućnosti za razvoj**

DIGITALNA TRANSFORMACIJA

inovacije, digitalizacija i automatizacija poslovnih procesa

Izvještaj o poslovanju

3 IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

SAŽETAK KLJUČNIH POSTIGNUĆA

KLJUČNA POSTIGNUĆA

Naše iskustvo, dobre prakse i predanost izvrsnosti u svim poslovnim procesima omogućile su nam uspješnu prilagodbu i savladavanje svih prepreka, čemu svjedoče odlični ostvareni rezultati poslovanja. Godinu smo završili iznad očekivanja, s čak **13,7 posto višim ukupnim prihodima**. Povećana EBITDA marža omogućila nam je značajnu otplatu financijskih obveza kojom smo dodatno smanjili omjer neto duga i EBITDA te nastavili trend uspješnog upravljanja dugom.

11.853 MIL HRK

Prihodi od prodaje
↑ 13,7% na prošlu godinu

628

482.106m²

**Maloprodajnih
prodavaonica**

Bruto
prodajna
površina

5

**Online
prodavaonice**

16

69.984m²

**VELPRO
centara**

Bruto
prodajna
površina

15

**Nove otvorene
prodavaonice**

141 MIL HRK

**Prihodi digitalnog
poslovanja**

↓ -1,9% na prošlu godinu

900.000

**Aktivnih korisnika
programa nagrađivanja
vjernosti**

204 MIL HRK

Kapitalna ulaganja

↑ 55,1% na prošlu godinu

1.622 MIL HRK

Novostvorena vrijednost

↑ 20,4% na prošlu godinu

4.338 MIL HRK

Stanje financijskih obveza

↑ 3,4% na prošlu godinu

133 MIL HRK

Neto dobit za godinu

↑ 230% na prošlu godinu

1.040 MIL HRK

Normalizirana EBITDA

↑ 16,7% na prošlu godinu

8,78 %

EBITDA marža

3,8 x

Neto dug/EBITDA

↓ -15,6% na prošlu godinu

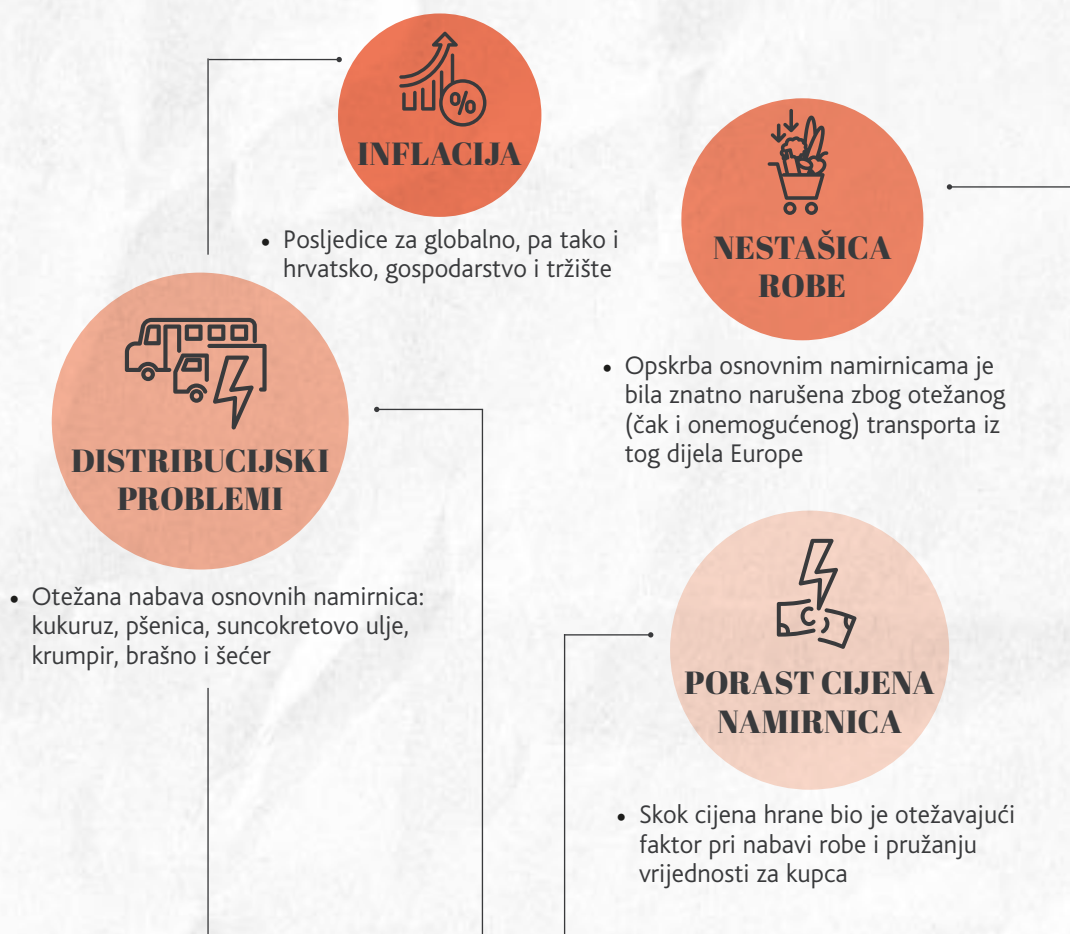
Navedeno smo uspješni unatoč brojnim izazovima u makroekonomskom okruženju.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

RAT U UKRAJINI

Rat u Ukrajini koji je započeo 24. veljače 2022., ruskom invazijom na teritorij Ukrajine, doveo je do ozbiljnih posljedica za globalno, pa tako i hrvatsko, gospodarstvo i tržište. Utjecaji su se odnosili na lanac opskrbe robom, tržište energenata, cijene namirnica, inflaciju i druge pokazatelje. Opskrba osnovnim namirnicama je bila znatno narušena zbog otežanog (čak i onemogućenog) transporta iz tog dijela Europe, što je na nekim područjima predstavljalo prijetnju od nestašice robe.

POSljedICE RATA U UKRAJINI

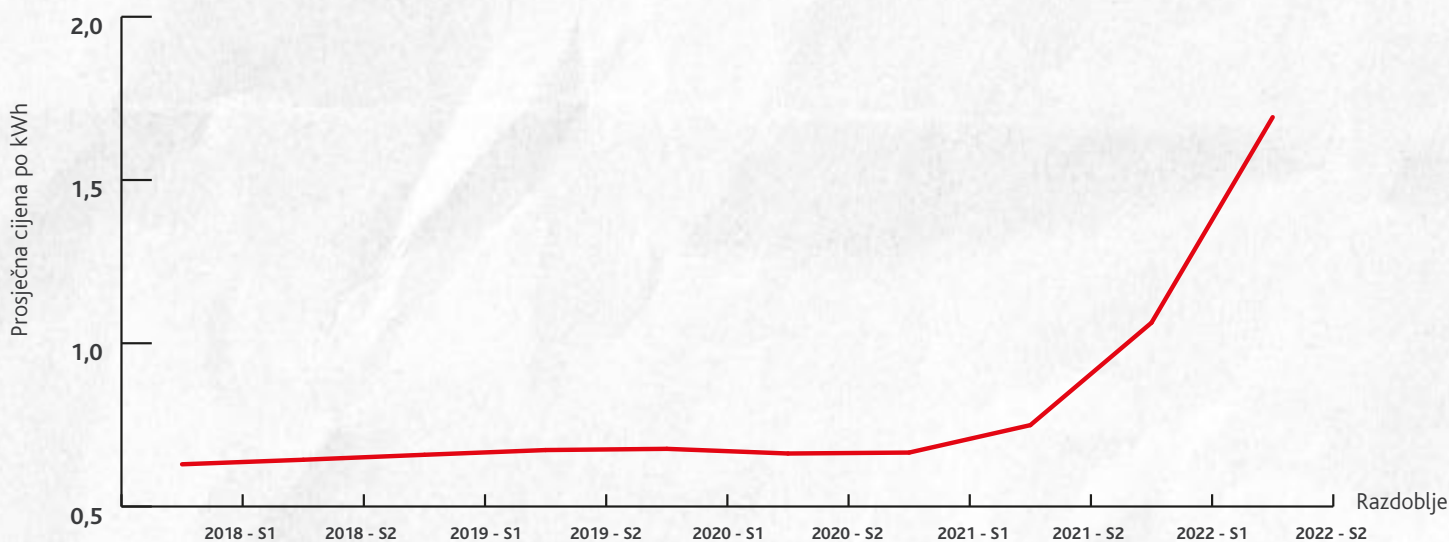
inflacija, nestašica robe, distribucijski problemi, porast cijena namirnica

Najveći distribucijski problem su predstavljale **osnovne namirnice** čije je podrijetlo većinom iz ratom pogođenog područja, a to su **kukuruz, pšenica, suncokretovo ulje, krumpir, brašno i šećer**, čija nabava je bila iznimno otežana u uvjetima rata. Iako su postojali koridori solidarnosti koji su donekle olakšali izvoz hrane iz ratom pogođenog područja, poremećaju nabave su doprinijeli i kupci koji su gomilali zalihe robe u strahu od početka invazije. Sve navedeno je dovelo do neizbježnog skoka cijena hrane, što nam je bio dodatan otežavajući faktor pri nabavi robe i pružanju vrijednosti za kupca.

TRŽIŠTE ENERGENATA

Rat je u nekim dijelovima Europe izazvao i prekide u opskrbi energijom, posebice plinom, što je dovelo do značajnog rasta cijena energenata.

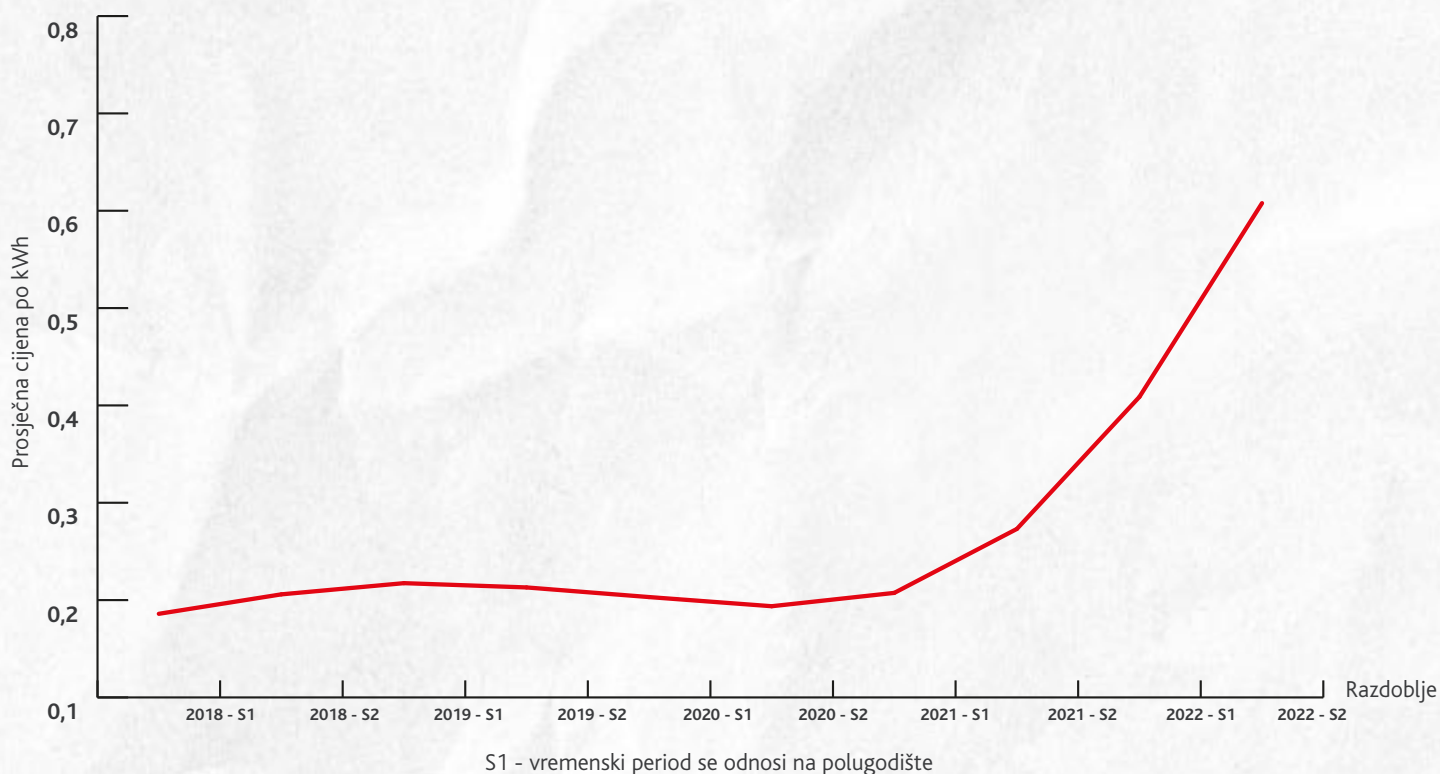
Prema podacima Eurostata iz 2023. godine, jasno se može zaključiti da se najveći rast cijene električne energije u posljednjih 15 godina dogodio u prethodnoj godini, najviše kao posljedica rata u Ukrajini. Prosječna cijena u kunama (HRK) po kilovatsatu (kWh) u prvom polugodištu 2018. godine je bila 0,63 kune, 2019. godine u prvom polugodištu 0,66 kuna te se taj trend nastavio do kraja 2021. godine kada je zabilježen prvi skok na cijenu od 0,75 kuna po kWh. Početkom 2022. i početkom rata u Ukrajini, cijena je eskalirala pa je tako prosječna cijena u Hrvatskoj bila 1,1 kuna po kWh, dok je krajem 2022. godine prosjek bio 1,7 kune po kilovatsatu. Pričamo, dakle, o rastu prosječne cijene električne energije većem od 160 posto.

S1 - vremenski period se odnosi na polugodište

Grafički prikaz cijena električne energije za poduzetništvo od 2018. do 2022.

Isto tako, prosječna cijena plina za poduzetništvo u Hrvatskoj je od 2018. do kraja 2021. godine imala rast od 46,9 posto, dok je od tada pa do kraja 2022. cijena plina rasla više od 120 posto, pa je tako prosječna cijena plina u zadnjem polugodištu 2022. iznosila 0,61 kunu po kilovatsatu.*

Grafički prikaz cijena plina za poduzetništvo od 2018. do 2022.

INFLACIJA

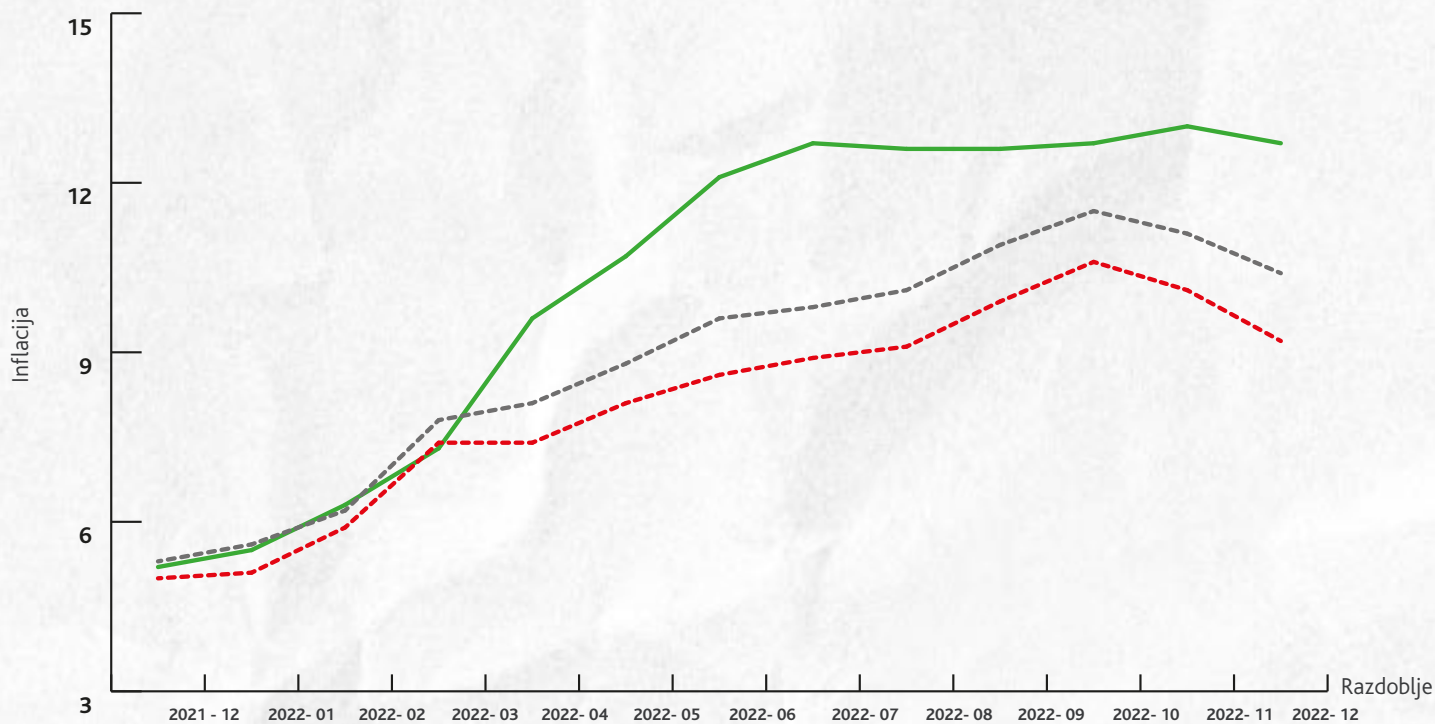
U Hrvatskoj je inflacija 2020. godine bila najniža u posljednjem desetljeću i iznosila je -0,7 posto, odnosno došlo je do deflacije. Nakon toga šoka, u iduće dvije godine dogodio se još veći jer se trend promijenio i u 2022. je zabilježena godišnja stopa inflacije od 10,8 posto. Kao najveće uzroke visoke inflacije, globalna istraživanja navode više razloga, među kojima se najviše ističu monetarna politika u doba pandemije COVID-19, rat u Ukrajini te rast cijena energenata.

Usporedbe radi, inflacija u Eurozoni u 2022. iznosila je 9,2 posto. Sve navedeno prikazano je u grafikonu niže.

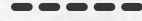
Inflacija dovodi do povećanih troškova sirovina, radne snage, energije i narušava kupovnu moć građana. Prema podacima maloprodajnog tržišta, u 2022. je u odnosu na prethodne godine porastao udio osnovnih namirnica u potrošačkoj košarici, te se smanjila kupnja luksuznih dobara i brendova, dok se kupci više okreću kupnji proizvoda trgovačkih marki.

*IZVOR za cijenu plina: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/9a991cd1-38c2-4102-9ae4-3e01e184b89a?lang=en>

Grafički prikaz stopa godišnje inflacije od 2021. do kraja 2022. po mjesecima, za EU, Eurozonu i Hrvatsku

- EUROZONA
- HRVATSKA
- EU

ANTI-INFLATORNE MJERE VLADE RH

U protekloj je godini, kao odgovor na inflatorne pritiske, Vlada Republike Hrvatske izradila niz paketa pomoći za kućanstva i gospodarstvo, s ciljem umanjivanja negativnih učinaka inflacije.

Jedan od najznačajnijih paketa mjera ukupne vrijednosti 4,8 milijardi kuna **usvojen je 1. travnja 2022.** **Ključna mjera bila je smanjenje stope PDV-a na hranu.** Stopa PDV-a za svježe meso, ribu, jaja, voće, povrće, jestiva ulja i masti, dječju hranu te troškove u poljoprivredi smanjena je **s 13 posto na najnižu stopu od pet posto.**

U rujnu 2022. godine, Vlada RH je usvojila **Jesenski paket mjera** za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena, koji je donio daljnje mjere za suzbijanje inflacije. Vlada je, između ostalog, intervenirala u cijene goriva te ograničila cijenu električne energije i plina.

Osim toga, **ograničena je cijena i trgovačka marža** devet prehrambenih namirnica iz osnovne košarice.

Jesenski paket mjera za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena

- **Jestivo suncokretovo ulje**
kojemu je cijena bila ograničena na 15,99 kuna po litri, a marža trgovca na pet posto,
- **UHT mlijeko s 2,8 posto mliječne masti**
kojemu je cijena bila ograničena na 7,39 kuna po litri, a marža trgovca na pet posto,
- **Šećer (bijeli kristalni)**
kojemu je cijena bila ograničena na 7,99 kuna po kilogramu, a marža trgovca na jedan posto,
- **Brašno glatko T-550**
kojemu je cijena bila ograničena na 5,99 kuna po kilogramu, a marža trgovca na pet posto,
- **Brašno oštro T-400**
kojemu je cijena bila ograničena na 6,29 kuna po kilogramu, a marža trgovca na pet posto,
- **Svinjska lopatica bez kostiju i svinjski vrat s kostima**
kojima je cijena bila ograničena na 24,99 kuna po kilogramu s maržom trgovca najviše jedan posto,
- **Svinjsko mljeveno meso**
u pakiranju od jednog kilograma, kojemu je cijena bila ograničena na 32,99 kuna, s maržom trgovca od najviše jedan posto,
- **Svježe cijelo pile**
kojemu je cijena bila ograničena na 24,99 kuna, a marža trgovca na pet posto.

TURISTIČKA SEZONA

U 2022. godini turistička sezona u Hrvatskoj je bila **iznimno uspješna**, s velikim porastom broja turista u usporedbi s prethodnom godinom. Prema podacima Hrvatske turističke zajednice, u Hrvatsku je tijekom 2022. godine stiglo gotovo **19 milijuna turista** koji su ostvarili ukupno **105 milijuna noćenja**. Ova sezona bila je gotovo jednako uspješna kao rekordna 2019. godina, s 91 posto dolazaka i 96 posto noćenja u usporedbi s tim rekordnim rezultatom.

Privatni smještaj je bio najpopularniji oblik smještaja za turiste s više od 39 milijuna noćenja, iza kojeg slijede hoteli i kampovi.

Istra i Dalmacija su i dalje najpopularnije regije za turiste u Hrvatskoj, a privukle su najveći broj posjetitelja u 2022. godini. Povećanje broja turista također je zabilježeno u drugim regijama Hrvatske, kao što su Zagreb i Slavonija.

Osim popularnih lokacija diljem Hrvatske koje turisti redovito posjećuju, sve popularniji postaje i **Advent** u Hrvatskoj, što je dovelo do povećanja turističkog prometa u zimskom razdoblju.

RADNA SNAGA

U Hrvatskoj se i u 2022. godini nastavio **trend nedostatka radne snage** u mnogim sektorima, što predstavlja veliki izazov za poslodavce i gospodarstvo u cjelini. Razlozi nedostatka radnika su brojni, a među ključnima su starenje populacije i pad broja radno sposobnih osoba.

U cijeloj godini, u Hrvatskoj je bilo 1,4 posto više zaposlenih nego lani.

Kako bi smanjili negativni utjecaj nedostatka kadrova, poslodavci su počeli sve više posezati za stranom radnom snagom, pa je tako u 2022. u Hrvatskoj **izdano više od 115 tisuća dozvola za boravak i rad**. Najviše stranih radnika je iz Bosne i Hercegovine, Srbije i iz Nepala (više od 11 tisuća ljudi). Najviše strane radne snage dolazi raditi u područje graditeljstva, turizma i ugostiteljstva.

OPERATIVNO POSLOVANJE

Dvoznamenkasti rast ukupnih prihoda od prodaje rezultat je više eksternih faktora (rasta tržišnih cijena uslijed inflacije, izvrsne turističke sezone), ali i internih napora koje svakodnevno ulažemo kako bismo svojim kupcima osigurali **najbolju vrijednost za novac**.

Tijekom godine bilo je više poremećaja u opskrbnom lancu, ali **partnerski odnosi s dobavljačima**, u kombinaciji s **centralnom logistikom**, rezultirali su time da u našim prodavaonicama i prodajnim centrima nije došlo do nestašice proizvoda, niti smo imali ograničenja na količinu proizvoda koji se smiju kupiti, zahvaljujući čemu smo za kupce predstavljali **faktor stabilnosti u nesigurnim vremenima**.

Opskrba prodajnih mjesta neplaniranim količinama i vrstama roba predstavljala je značajan izazov skladišnim i transportnim operacijama logistike, uključujući funkcije planiranja i upravljanja zalihama. Posao smo odradili jako dobro i **Konzum je imao iznadprosječan rezultat te isto takvu dostupnost roba na policama**. Promjenjivost cijena tijekom cijele godine zahtijevala je poseban angažman u upravljanju troškovima, posebno goriva i potrošnog materijala te posebnu pažnju kod kupovina proizvoda od dobavljača, drugim riječima, u pravo vrijeme i u pravim količinama. Situacija na tržištu brodskih prijevoza je i dalje bila izazovna, dostupnost kapaciteta nedovoljna, a cijene i dalje dosta visoke, no sve potrebne robe su nabavljene na vrijeme.

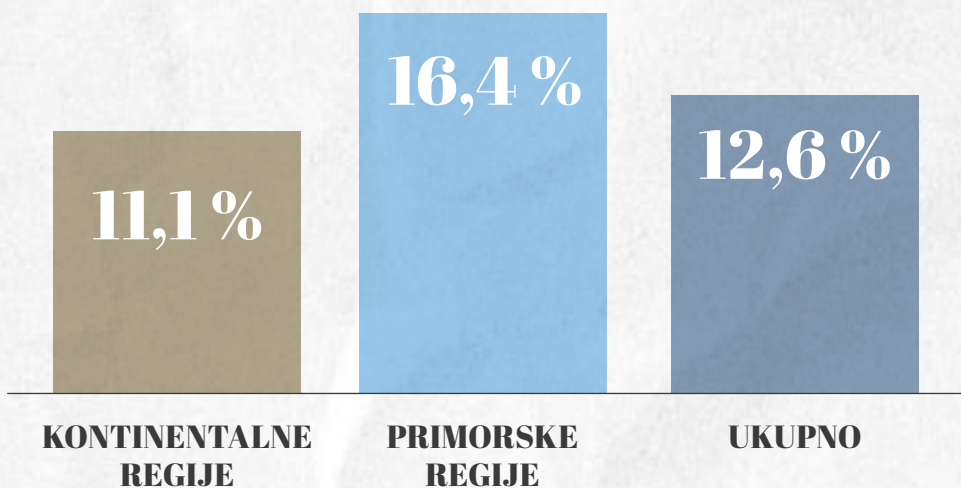
Također, kao društveno odgovorna kompanija, Konzum je nastavio i u ovim neizvjesnim vremenima biti mjesto na kojem naši kupci dobivaju **dodatnu vrijednost za svoj novac**.

Svjesni izazovne situacije, **prvi smo trgovački lanac u Hrvatskoj koji je već u veljači**, i prije nego što je 1. travnja 2022. stupila na snagu odluka Vlade RH o smanjenju PDV-a, **snizio cijene više od 1.000 proizvoda** iz kategorija voća i povrća, mesa i ribe, jaja, jestivih ulja i masti, maslaca i margarina, dječje hrane, higijenskih uložaka i tampona, u skladu s odlukom Vlade o smanjenju PDV-a. Tom investicijom vrijednom više od 1,3 milijuna eura (10 milijuna kuna), željeli smo pomoći kupcima da smanje troškove u kućnom budžetu i izaći im ususret zbog brojnih poskupljenja.

S istom smo namjerom **u rujnu pa sve do kraja 2022. godine, zaključali maksimalne cijene za 100 proizvoda iz osnovne potrošačke košarice**, jer su cijene gotovo svih namirnica bile u porastu. Riječ je bila o dodatnih 100 proizvoda iz cijelog niza kategorija (voća i povrća, svježeg mesa i ribe, mliječnih i pekarskih proizvoda, smrznutih proizvoda, delikatesa, konzervirane hrane, pića, higijenskih proizvoda za djecu i odrasle, sredstava za čišćenje i drugih) koji nisu obuhvaćeni odlukom Vlade RH o izravnim mjerama kontrole cijena određenih prehrambenih proizvoda. Dodatno smo za naše vjerne kupce osigurali **povoljnije cijene za 1.500 proizvoda za korisnike MultiPlusCard kartice**, a potrebama i navikama naših kupaca, u skladu s trendovima, kontinuirano se prilagođavamo da bismo ostali prvi izbor s najboljim omjerom cijene i kvalitete.

Ponosni smo što smo, unatoč brojnim izazovima, u 2022. godini ostvarili rekordne **prihode od maloprodaje, u iznosu od gotovo 11 milijardi kuna**, što je rast od preko 13 posto u odnosu na lani. „Isto-za-isto“ maloprodajni prihodi rasli su 12,1 posto u odnosu na 2021., a zabilježili smo i rast vrijednosti košarice koja je u prosjeku iznosila 93 kune, dok je u 2021. ona bila 89 kuna.

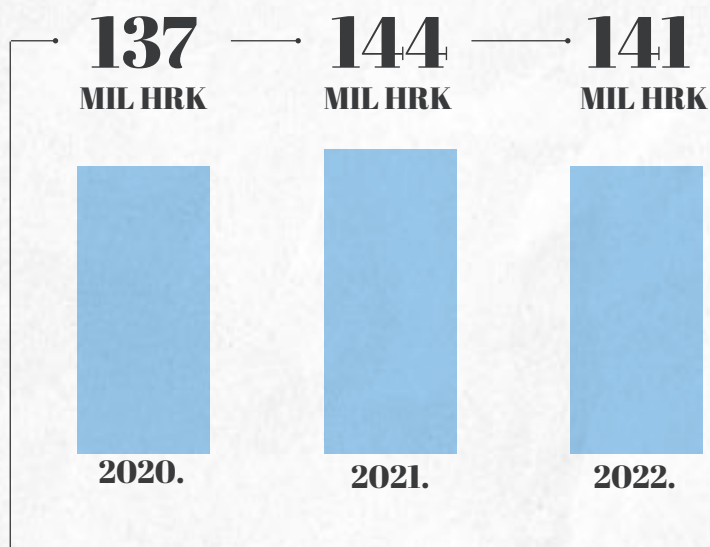

Grafički prikaz rasta prihoda "Isto za isto" po regijama u 2022. godini, %

PRIHODI ONLINE KANALA

Nakon 2020. i 2021. u kojima je pandemija značajno promijenila potrošačke navike i izazvala izniman porast u online kanalima prodaje, u 2022. dolazi do sve veće stabilizacije i povratka kupaca u fizičke prodavaonice. U odnosu na 2021., kombinacija povratka kupaca u fizičke prodavaonice i izazova s nedostatkom radne snage, online segment zabilježio je 10 posto manji broj računa i 1,4 posto manje prihode.

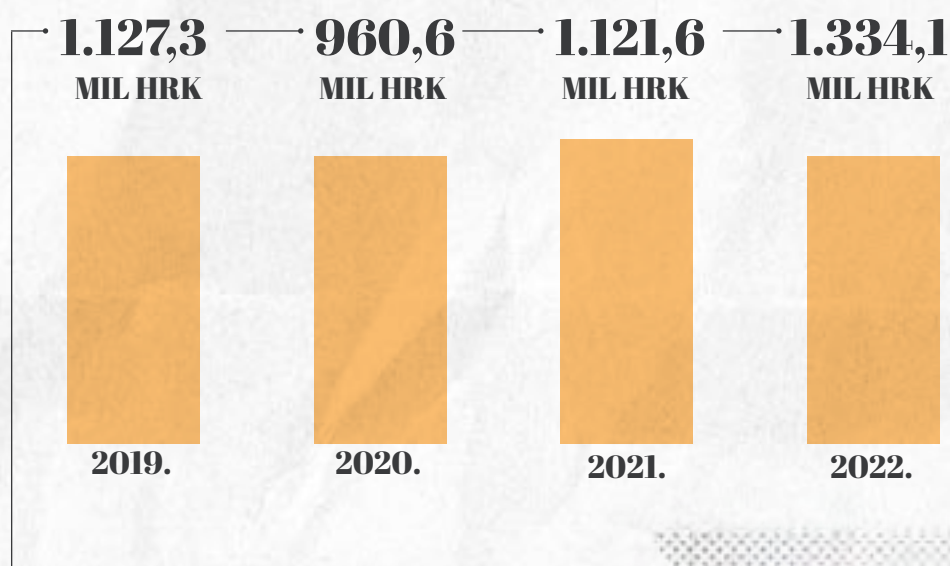

Veleprodajni je segment u 2022. zabilježio rekordne prihode, u iznosu 1,3 milijarde kuna, što je rast od 19 posto u odnosu na 2021.

VELPRO svoje poslovanje temelji na kvalitetnoj logistici koja uključuje više od 150 vozila koja prate najsuvremenije svjetske standarde distribucije, dopremajući više od 1.000 dostava dnevno i preko 250.000 isporuka godišnje u sve dijelove Hrvatske. Više od 700 djelatnika brine za potrebe preko 10.000 kupaca na području cijele države i njihovih više od 900.000 narudžbi godišnje.

Izrsna predsezona, koja je bila vrlo dinamična zbog već spomenutih vanjskih okolnosti, bila je prilika da VELPRO bude partner ključnim kupcima u hotelijerstvu i ugostiteljstvu. **Prihodi od prodaje u HoReCa kanalu rasli su 31 posto** u odnosu na godinu ranije, čime je VELPRO dodatno ojačao svoju prisutnost u tom kanalu.

VELEPRODAJNI PRIHODI

RAZVOJ MALOPRODAJNE MREŽE I NOVA ULAGANJA

U maloprodajnoj mreži Konzuma u 2022. je bilo nekoliko važnih promjena: **otvoreno je 15 novih prodavaonica**, od kojih deset u Istarskoj županiji, po dvije u Osječko-baranjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedna u Međimurskoj županiji. S novih 10 prodavaonica u Istarskoj županiji dodatno smo proširili svoju mrežu trgovina u kampovima i time ojačali naš tržišni položaj u sezoni. Ujedno smo u 2022. potpuno preuredili četiri prodavaonice.

Kupcima želimo pružiti ono najbolje od tehnologije - nastavljamo modernizaciju naše maloprodajne mreže i usluga na odjelu pekarnice te smanjujemo vrijeme čekanja na blagajnama pa je tako tijekom 2022. godine sedam prodavaonica dobilo nove samoposlužne blagajne, a 34 prodavaonice dobile su samoposlužne pekarnice.

U 2022. godini smo nastavili s uvođenjem **automatske narudžbe po kategorijama** kroz kontinuirano unaprjeđenje i optimizaciju procesa u prodavaonicama. To je povećalo promet kroz bolju dostupnost proizvoda na policama te snizilo troškove zbog smanjenje otpisa robe. Uz to, zaposlenicima koji rade narudžbe oslobodio se dio radnog vremena koji mogu usmjeriti na druge zadatke.

Kad je u pitanju logistika, 2022. je obilježena nastavkom **ulaganja u obnovu voznog parka i sredstava za rad**. Nabavili smo, odnosno zamijenili, amortizirana vozila za potrebe distribucije roba prema prodajnim objektima, ukupno 16 novih kamiona te osam vozila za sektor online prodaje. Obnovili smo 24 regalna viličara te osam čeonih u logističkim i veleprodajnim centrima. Značajna sredstva su uložena u obnovu i **podizanje standarda sigurnosti na radu** u punionici viličara na lokaciji Zagreb LDC I, a odradili smo i pripremnu fazu projekta modernizacije flote viličara na lokaciji LDC II s ciljem prelaska na Li-Ion tehnologiju.

Poseban napredak učinjen je u povećanju kvalitete naručivanja voća i povrća gdje je vodeću ulogu imao tim stručnjaka iz Konzuma, sve u sklopu Fortenova grupa DataLab-a, nove platforme na razini Grupe. Koristili smo nova znanja temeljena na strojnom učenju i umjetnoj inteligenciji. Također, napravili smo iskorake u pravljanju matičnim podacima te posebno u elektronskoj razmjeni dokumenata.

Uvodimo inovacije i u metodama plaćanja pa tako i dalje omogućavamo plaćanje **kriptovalutama**, a u 2022. uvedena je i mogućnost plaćanja putem aplikacija **KEKS Pay**.

Konzum nastavlja biti **predvodnik u inovacijama i na tržištu online prodaje** robe široke potrošnje, a cilj u nadolazećem periodu je **proširiti prisutnost** i poboljšati uslugu **skraćanjem vremena isporuke**.

UTJECAJ TURISTIČKE SEZONE NA POSLOVANJE

Doba sezone u Konzumu donosi posebne izazove. Iz godine u godinu nastojimo postavljati najnovije trendove u maloprodaji, slijedeći svoju misiju i viziju, pa tako i u ljetnom razdoblju kad snažno rastu broj kupaca i dnevni promet. Ljetna turistička sezona 2022. se u odnosu na prethodne godine produžila i bila je bolja od očekivanja.

To je rezultiralo velikim pritiskom na resurse, pogotovo na angažman radnika te na dostupnost pojedinih vrsta roba u određenim trenucima, prvenstveno uvozne robe specifične za sezonsku potrošnju. Rješenja smo uspješno pronalazili u suradnji s domaćim proizvođačima i distributerima te prilagodbama asortimana sukladno dostupnosti robe. **Upravljanje zalihama i koordinacija između odjela Prodaje, Nabave i Logistike bila je izvrsna.** Rezultat je bilo ostvarenje planskih pokazatelja prometa, obrtaja zaliha te minimalni ostaci neprodane sezonske robe.

Kada je u pitanju **veleprodaja**, unatoč početnim izazovima s nabavom i cijenama kao posljedicom pandemije te ratnog stanja u dijelu Europe, uspjeli smo osigurati dovoljne količine svih namirnica za naše partnere. Izvrsna predsezona i sezona omogućile su VELPRO-u da pruži podršku svojim ključnim kupcima u hotelijerstvu i ugostiteljstvu. Uspješno smo odradili sezonu te još jednom potvrdili kako je VELPRO partner na kojeg se može osloniti, odnosno partner koji pruža potpunu podršku suradnicima preko asortimana, cijena te usluge distribucije u cijeloj Hrvatskoj.

IZAZOVI VEZANI ZA NEDOSTATAK RADNE SNAGE

Kad je riječ o radnoj snazi, u Konzumu već odavno znamo da su naši zaposlenici najveća vrijednost i snaga ove kompanije i zato neprestano nastojimo poboljšati uvjete rada kako bismo zadržali kvalitetne radnike i privukli nove snage, unatoč deficitu koje je hrvatsko tržište bilježilo i u 2022. Neki od koraka koje smo poduzeli kako bismo osigurali da se svi naši procesi, usprkos izazovima tržišta po pitanju radne snage, odvijaju kako je planirano, su:

1. Poboljšanje radnih uvjeta

Kontinuirano ulaganje u **poboljšavanje radnih uvjeta** za zaposlenike kroz optimizaciju procesa i investicije u opremu te **plaće**, o čemu više govorimo u dijelu Nefinancijskog izvještaja koji se odnosi na Društvo i Zaposlenike.

2. Povećanje udjela povremenih radnika

U strukturi zaposlenih u maloprodaji dolazi do povećanja udjela povremenih radnika (studenti, učenici, umirovljenici). U 2022. godini zaposleno je bilo više od 2.600 studenata te angažirano 1.200 učenika (gotovo polovica njih na školskoj praksi). Za potrebe rada u sezonskim prodavaonicama dodatno smo zaposlili više od 190 sezonskih radnika.

3. Zapošljavanje i integracija strane radne snage

Konzum je u 2022. godini zaposlio oko 250 radnika iz različitih stranih zemalja. Za nove smo kolege napravili nekoliko uvodnih radionica, preveli smo sve radne materijale, napravili rječnike osnovnih pojmova i pripremili timove u koje će doći. Ponosni smo što smo sve nove kolege usprkos jezičnim barijerama uspješno integrirali u radne kolektive i što su ih naši zaposlenici prihvatili kao vrijedne članove njihovih timova.

4. Preraspodjela zaposlenika tijekom turističke sezone

Posljednjih dvadeset godina u prodavaonicama na moru uspješno se nosimo s povećanom potrebom za radnicima u sezoni pa smo prikupili dovoljno iskustva u svladavanju tog izazova. Tako već godinama kontinuirano unaprjeđujemo procese kako bismo omogućili zaposlenicima da oslobode vrijeme i maksimalno se posvete onima zbog kojih smo tu - kupcima. Ponosni smo na interne aktivnosti u koje se uključuju naše kolegice i kolege iz kontinentalnih regija i odlaze na rad u primorske prodavaonice tijekom trajanja turističke sezone, tu su još i interventni timovi kolega koji predanim radom pomažu kolegama u sezonskim prodavaonicama, kao i kolege koji rade na centralnim funkcijama i zamjenjuju svoj rad u uredu tjednim ili dvotjednim radom u prodavaonici. Tako se na rad u sezoni uputilo preko 100 naših kolegica i kolega s kontinenta.

PRIPREMA ZA UVOĐENJE EURA KAO NOVE VALUTE OD 1. SIJEČNJA 2023.

Iako je **euro službeno uveden 1. siječnja 2023.**, kako bismo uspješno proveli konverziju, pripreme za novu valutu počele su još krajem 2021. godine. Priprema prelaska na euro za Konzum je značila blisku suradnju svih odjela unutar Konzuma, suradnju s kolegama iz Fortenova grupe, ali i brojnih institucija. U prvoj fazi projekta uvođenja eura aktivno smo sudjelovali u radnim skupinama

koje su pomagale Vladi RH još u fazi izrade Zakona o uvođenju eura koji je Hrvatski sabor usvojio 13. svibnja 2022. Već do kraja svibnja uspješno smo odradili veliki posao oko analize utjecaja, planiranja potrebnih promjena i aktivnosti te dorade informacijskih sustava.

U cilju nastavka otvorenog poslovanja i odnosa prema kupcima, pristupili smo **Etičkom kodeksu za transparentno uvođenje eura**. Pristupanje etičkom kodeksu bilo je dobrovoljno, a cilj je kodeksa omogućiti pouzdanu i transparentnu zamjenu hrvatske kune eurom. Našim kupcima smo omogućili sigurnu tranziciju na euro, a svaka njihova kupnja je bila obavljena po načelima Etičkog kodeksa što, između ostalog, podrazumijeva prikazan fiksni tečaj konverzije, cijenu preračunatu isključivo po matematičkom načelu zaokruživanja te dvojno iskazanu cijenu.

Temeljita priprema omogućila nam je da u srpnju kao **prvi trgovački lanac krenemo s dvojnim iskazivanjem cijena** na svim prodajnim mjestima, čak dva mjeseca prije zakonskog roka koji je bio 5. rujna 2022. Obveza dvojnog iskazivanja cijena nije bila jednostavan poduhvat, pogotovo jer se događala u srcu turističke sezone, ali **izvedba je bila sjajna**: proveli smo promjene ne samo na proizvodima i cijenama na policama, već i u cjelokupnoj komunikaciji s kupcima, uključujući digitalne letke, plakate, račune na blagajnama, ekrane samoposlužnih blagajni, online prodaju, ali i na internim dokumentima, primjerice platnim listama naših zaposlenika.

Tijekom rujna, listopada i studenog, provodili smo **testiranja i pripreme sustava za uvođenje eura**, istovremeno **educirajući nekoliko tisuća kolega** kako bi se što bolje pripremili za nadolazeće promjene. Proces edukacije uključivao je različite grupe zaposlenika, poput blagajnika, zaposlenika u financijama i tradingu te kolege iz drugih odjela. Kako bismo dodatno olakšali prelazak na euro, za kolege i kolegice u prodavaonicama omogućeni su webinar i na temu prelaska na euro.

Operativno je najkompleksnije bilo razdoblje predopskrbe prodavaonica novim kovanicama i novčanicama te **dvojni opticaj kuna i eura** koji je bio na snazi od 1. do 14. siječnja 2023. te su stoga aktivnosti u zadnjem tromjesečju bile usmjerene upravo na taj segment. Za dvojni opticaj kune i eura unaprijed smo **osigurali čak 35 tona kovanica eura**.

Projektni tim sastojao se od 50-ak ključnih stručnjaka iz kompanije, a tijekom edukacije i provedbe, u projekt je bilo uključeno više od 8.000 naših kolega. Iako je projekt prelaska na euro bio iznimno zahtjevan, protekao je uspješno i u skladu s našim planovima očekivanjima te je predstavljao **povijesni događaj za Konzum**.

NAGRADE I PRIZNANJA

CERTIFIKAT POSLODAVAC PARTNER - CEP

Potvrdili smo izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima ponovnim dobivanjem Certifikata poslodavac partner. Certifikat dodjeljuje Selectio Grupa, vodeća hrvatska grupacija specijalizirana za područje upravljanja ljudskim resursima, i to organizacijama koje zadovoljavaju visoke standarde kvalitete u upravljanju tim važnim područjem.

ODABRANI PROIZVOD GODINE

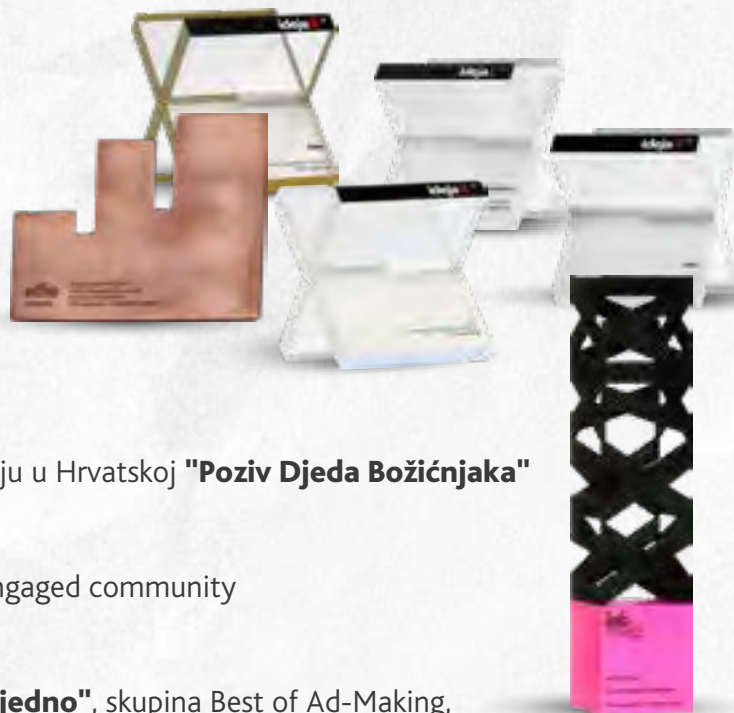
Linija Active Zone Protein+ i dječje pelene Lumpi premium nose titulu Odabrani proizvod godine, čime potvrđujemo kontinuirana ulaganja u razvoju naših robnih marki, osobito kad je riječ specifičnim životnim stilovima ili premium segmentima. Titula se temelji na strogoj metodologiji i njenoj primjeni u više od 40 zemalja pod međunarodnom licencom „Voted Product of the Year“, a činjenica da smo je dobili na temelju ocjena kupaca dodatno nas motivira da i dalje slušamo njihove potrebe i u skladu s tim razvijamo asortiman.

ODABRALE MAME

Brojni Konzumovi proizvodi favorit su među mamama zbog čega su stekli pravo korištenja oznake „Odabrale mame“ koju tvrtka Selektiva dodjeljuje proizvodima i uslugama koje su mame koristile, smatrajući da su one, s obzirom na sve svakodnevne zadaće koje obavljaju u brizi za svoje obitelji, najkvalificiranije za davanje preporuke. Tako je Konzum 2022. dobio certifikat za artikle K Plus u kategoriji svježih sireva, za Adriamare u kategoriji smrznute ribe i Active zone u kategoriji jogurta.

Marketinške nagrade u 2022.

- **MIXX Award** za najbolju digitalnu kampanju u Hrvatskoj "**Poziv Djeda Božićnjaka**"
- **EFFIE**
BRONCA za "**Poziv Djeda Božićnjaka**", Engaged community
- **IDEJAX**
ZLATO za "**Najljepši Božić je kad smo zajedno**", skupina Best of Ad-Making,
SREBRO za "**Najljepši Božić je kad smo zajedno**", skupina Best on Market
SREBRO za "**Jedna manje**", skupina Best of Ad-Making
- **SoMo Borac** glavna nagrada u kategoriji SoMo Growth za "**Poziv Djeda Božićnjaka**"
- **Oriđi Video Awards** - glavna nagrada za serijal videa "**Priče & pričice**" u kategoriji e-commerce/ maloprodaja

U istraživanju Best Buy Award General 2022./2023., većina je potrošača, na temelju vlastitog iskustva i mišljenja, odabrala Konzum kao maloprodajni trgovački lanac najboljeg omjera cijene i kvalitete u Hrvatskoj. Uz to, Konzum je odabran i u kategoriji najbolje online trgovine hrane i pića na lokalnom tržištu. Certifikacijsku medalju Best Buy Award dodjeljuje ICERTIAS (International Certification Association), renomirana međunarodna organizacija sa sjedištem u Zürichu koja provodi tržišna istraživanja o preferencijama potrošača.

PREGLED ISTRAŽIVANJA TRŽIŠTA

U Konzumu kontinuirano pratimo potrebe kupaca kroz istraživanja tržišta. U redovitom godišnjem istraživanju zadovoljstva kupaca koje se provodi F2F metodom izlaznog intervjua, u 2022. godini ostvarili smo izvrsne rezultate s 95 posto zadovoljnih kupaca i prosječnom ocjenom zadovoljstva $M=8,7$ na skali od 1 do 10. Time smo u 2022. ostvarili nešto viši rezultat u odnosu na 2021. (94 posto zadovoljnih kupaca, prosječna ocjena zadovoljstva $M=8,5$). Prema nalazima istraživanja, vjerojatnost da bi kupci Konzum preporučili osobama iz svoje okoline je velika - ukupno 62 posto kupaca su promotori Konzuma ($NPS=53$). Najbolje ocijenjeni elementi zadovoljstva su ljubazno osoblje, praktičnost, dostupnost lokacija i lako snalaženje u prodavaonici.¹

Kad je riječ o percepciji trgovačkih lanaca u 2022., istraživanje je pokazalo da kupci vide Konzum kao lanac koji nudi najveći izbor hrvatskih proizvoda te domaćeg voća i povrća. Prepoznaju napore koje kompanija ulaže u promociju konzumacije voća i povrća te vide da na tom području nudi dobre akcije. U Konzumovoj ponudi kupci percipiraju najboljim izbor gotovih jela, svježeg mesa i mesnih prerađevina te svježih ribe. Konzum se također prepoznaje kao lanac koji u najvećoj mjeri nudi kupcima dodatne pogodnosti kroz program lojalnosti.²

U kvalitativnom istraživanju imidža trgovačkih lanaca, Konzum se dominantno percipira bliskim, prijateljskim i pouzdanim.³

¹ Ipsos, kvantitativno, N=800, 2022.

² Ipsos, kvantitativno, N=1200, 2022.

³ Henda, kvalitativno, grupne diskusije s kupcima, N=48, 2022.

FINANCIJSKI PREGLED

FINANCIJSKA USPJEŠNOST

U nastavku su prikazani rezultati poslovanja ostvareni u razdoblju koje je završilo 31. prosinca 2022. godine u usporedbi sa razdobljem koje je završilo 31. prosinca 2021. godine. Pojedine stavke prikazanog računa dobiti i gubitka bit će detaljnije analizirane u nastavku.

Konzum je u 2022. godini ostvario je **normaliziranu EBITDA u iznosu od jedne milijarde kuna**, što je rast od 149 milijuna kuna, odnosno 16,7 posto u odnosu na 2021. godinu. Rast EBITDA rezultat je **rasta prihoda od prodaje** i u maloprodajnom i u veleprodajnom segmentu koji je **popraćen stabilnom relativnom bruto maržom i uspješnom kontrolom troškova**.

HRK '000	2022.	2021.	% Δ
Prihodi	11.996.779	10.554.448	13,7%
Prihodi od prodaje	11.853.394	10.423.281	13,7%
Ostali prihodi	143.385	131.167	9,3%
Operativni rashodi	(10.956.363)	(9.663.275)	13,4%
Normalizirana EBITDA	1.040.416	891.173	16,7%
EBITDA marža, %	8,8%	8,5%	0,3 p.p.
EBIT	417.738	284.801	46,7%
EBIT marža, %	3,5%	2,7%	0,8 p.p.
Neto dobit prije poreza	158.648	27.174	483,8%
Neto profitna marža,%	1,3%	0,3%	1,0 p.p.

Zahvaljujući uspješnom operativnom poslovanju, Konzum je u 2022. godini ostvario **158,6 milijuna kuna neto dobiti prije poreza** što predstavlja povećanje od 131,5 milijuna kuna u odnosu na prethodnu 2021. godinu.

Kako bismo čitateljima pružili detaljnije razumijevanje financijskih i operativnih rezultata Društva, u izvještajima koristimo određene alternativne mjere učinka. Popis definicija korištenih mjera, pojašnjenja njihove relevantnosti za korištenje, usporedni podaci te usklade na godišnje financijske izvještaje dostupne su u sekciji Alternativne mjere učinka.

* Postotne marže izračunate su u odnosu na Prihode od prodaje

** Operativni prihodi i rashodi umanjani su za jednokratne stavke čija se detaljna razrada nalazi u sklopu sekcije Alternativne mjere učinka.

PRIHODI OD PRODAJE

Konzum je u 2022. godini ostvario **rast prihoda prodaje od 13,7 posto u odnosu na 2021. godinu**, a snažan rast postignut je i u maloprodajnom i u veleprodajnom segmentu. Svakodnevni napori koje ulažemo kako bismo svojim kupcima osigurali najbolji izbor proizvoda, uspješna turistička sezona, kao i globalni rast potrošačkih cijena pogodovali su **rastu prihoda u maloprodaji, u iznosu 1,2 milijarde kuna odnosno 13,4 posto u odnosu na 2021. godinu**. Pozitivnim rezultatima pridonijelo je i 15 novih prodavaonica koje su otvorene tijekom 2022. godine kao i uspješno poslovanje postojećih prodavaonica tijekom čitave godine.

U veleprodajnom segmentu zabilježen je rekordni porast prihoda od 19,2 posto, a proizašao je najviše iz oporavka HoReCa kanala.

Prihodi digitalnog poslovanja niži su u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat stabilizacije na tržištu nakon vrhunca pandemije i povratka kupaca u fizičke dućane.

HRK '000	2022.	2021.	% Δ
Prihodi od maloprodaje	10.503.025	9.264.479	13,4%
Prihodi od digitalnog poslovanja	141.506	144.233	(1,9)%
Prihodi od veleprodaje	1.208.863	1.014.569	19,2%
Prihodi od prodaje	11.853.394	10.423.281	13,7%

OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Konzum manji dio prihoda ostvaruje i pružanjem usluga među kojima su najistaknutije usluge najma i podnajma poslovnih prostora te usluge skladištenja U 2022. zabilježen je rast prihoda od podnajma u iznosu od 6 milijuna kuna, te rast prihoda od prefakturiranih troškova u iznosu od 7 milijuna kuna, što proizlazi iz povećanja ulaznih troškova za nekretnine koje iznajmljujemo.

HRK '000	2022.	2021.	% Δ
Usluge oglašavanja	3.579	3.298	8,5%
Podnajam	64.515	58.805	9,7%
Najam	18.685	21.696	(13,9)%
Prefakturirani troškovi	23.729	16.598	43,0%
Usluge skladištenja	16.795	14.429	16,4%
Ostali poslovni prihodi	16.082	16.341	(1,6)%
Ostali prihodi	143.385	131.167	9,3%

OPERATIVNI RASHODI UMANJENI ZA JEDNOKRATNE STAVKE

U 2022. godini operativni su rashodi porasli za 1,3 milijarde kuna ili 13,4 posto u odnosu na 2021. godinu, u skladu s većim ostvarenim godišnjim prihodom i posljedično višim troškovima prodane robe. Povećanju operativnih rashoda znatno je doprinijelo i povećanje troškova sirovina, materijala i energenata uslijed tržišnih promjena opisanih u dijelu makroekonomskog okruženja.

Unatoč apsolutnom rastu rashoda, povećanje poslovnih prihoda nadmašuje povećanje operativnih rashoda, pa se tako njihov udio u ukupnim prihodima od prodaje smanjio za 0,3 postotna boda, što potvrđuje da je **Konzum i u ovakvoj izazovnoj godini uspio u učinkovitom upravljanju troškovima**. Troškovi osoblja porasli su za 14,2 posto u odnosu na 2021. godinu. Konzum kao i prethodnih godina nastavlja sa povećanjem plaća zaposlenika te isplatama nagrada i stimulacija za ostvarene radne. **U 2022. godini u primanja zaposlenika uloženo je više od 150 milijuna kuna**, što je detaljnije opisano u Nefinancijskom izvještaju na stranici 46.

Na troškovima usluga bilježimo povećanje od 37 milijuna kuna ili 5,4 posto u odnosu na prethodnu godinu, a ističu se povećani troškovi promidžbe te troškovi tekućeg i investicijskog održavanja. S obzirom na ratnu situaciju u Ukrajini i poremećaje u lancima opskrbe dolazi i do povećanja troškova prijevoza. Kao i prethodnih godina, dolazi do zapošljavanja studenata radi povećane potrebe za radnom snagom uslijed povećanog prihoda.

Povećanje ostalih troškova rezultat je primarno povećanja troškova bankovnih usluga i naknada, uslijed povećanja platnog prometa prouzrokovanog rastom poslovanja te rasta troškova donacija i sponzorstava.

Troškovi neto vrijednosnih usklađenja znatno su smanjeni u odnosu na 2021. godinu kao rezultat naplate ranije vrijednosno ispravljenih potraživanja, ali i uvođenja nove kreditne politike kojom smo značajno povećali efikasnost naplate potraživanja od kupaca.

HRK '000	2022.	2021.	% Δ
Trošak prodane robe	(8.553.080)	(7.518.739)	13,8%
Trošak osoblja	(1.210.964)	(1.060.841)	14,2%
Troškovi usluga	(714.380)	(677.492)	5,4%
Troškovi sirovina, materijala i energije	(367.707)	(295.079)	24,6%
Ostali troškovi	(110.266)	(103.571)	6,5%
Vrijednosna usklađenja	34	(7.553)	(100,4)%
Operativni rashodi	(10.956.363)	(9.663.275)	13,4%
% od prihoda prodaje	92,4%	92,7%	(0,3) p.p.

NORMALIZIRANA EBITDA

Konzum je u 2022. godini ostvario **16,7 posto veću dobit prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA)** u odnosu na prethodnu godinu. Rast EBITDA potaknut je većim rastom prihoda u odnosu na rast operativnih rashoda, uslijed čega se EBITDA marža povećala za 0,3 postotna boda. Efikasnim upravljanjem troškovima osigurane su dodatne uštede kojima je smanjen udio operativnih rashoda u prihodima.

HRK '000	2022.	2021.	% Δ
Prihodi	11.996.779	10.554.448	13,7%
Operativni rashodi	(10.956.363)	(9.663.275)	13,4%
Normalizirana EBITDA	1.040.416	891.173	16,7%
EBITDA marža, %	8,8%	8,5%	0,3 p.p.
Amortizacija	(605.134)	(585.747)	3,3%
Prodaja stalne imovine, neto	3.225	(1.718)	(287,8)%
Jednokratni troškovi	(20.769)	(18.907)	9,8%
EBIT	417.738	284.801	46,7%
EBIT marža, %	3,5%	2,7%	0,8 p.p.
Financijski prihodi	3.583	15.429	(76,8)%
Financijski rashodi	(262.673)	(273.056)	(3,8)%
Neto dobit prije poreza	158.648	27.174	483,8%
Neto profitna marža, %	1,3%	0,3%	1,0 p.p.

JEDNOKRATNI TROŠKOVI

Jednokratne stavke najvećim se dijelom odnose na transakcije koje su nastale kao rezultat poslovanja starog društva Konzum d.d. prije prijenosa poslovne cjeline na društvo Konzum plus d.o.o, a sastoje se od troškova restrukturiranja, jednokratnih vrijednosnih usklađenja, izvansudskih nagodbi, efekata pripajanja te projekata usklađenosti poslovanja.

EBIT

EBIT je u 2022. godini iznosila **418 milijuna kuna što je povećanje od 46,7 posto u odnosu na 2021. godinu**, prouzrokovano najviše rastom normalizirane EBITDA, a koje je popraćeno blagim rastom u troškovima amortizacije zbog novih kapitalnih ulaganja, ali i novih ugovora o zakupu za nove prodavaonice klasificiranih kao IFRS 16, te rastom jednokratnih troškova uslijed projekata usklađenosti poslovanja.

FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

Neto financijski rezultat približno je isti kao i prethodne godine, što proizlazi iz manjih financijskih prihoda uslijed manjeg pozitivnog efekta tečajnih razlika s jedne strane, te smanjenih troškova kamata uslijed povećane otplate financijskih obveza s druge strane.

FINANCIJSKI POLOŽAJ

Imovina i obveze su se u 2022. godini povećale za 30,3 posto u odnosu na 2021. godinu. Na poziciji imovine poduzeća najznačajnije je povećanje nekretnina, postrojenja i opreme, uslijed **pripajanja društva Mercator - H d.o.o. na 29. prosinca 2022.** Ova akvizicija pruža Konzumu pristup novim nekretninama koje će koristiti za širenje postojećih prodajnih mjesta i otvaranje novih, te ostale sinergijske efekte.

Na strani pasive, najznačajnija je promjena na poziciji kapitala i rezervi koje su iz negativnih prešle u pozitivne.

Negativan kapital na 31. prosinca 2021. nastao je radi izvanrednih efekata tijekom 2019. i 2020. godine, ponajviše zbog poslovnih spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom (VELPRO - CENTAR i ostali) kojima su stečene negativne konsolidirane rezerve u iznosu od 193 milijuna kuna i efekata proizašlih iz fer vrednovanja imovine i obveza stečenih prijenosom poslovne cjeline Konzuma d.d. provedbom Nagodbe.

Najznačajniji događaji koji su tijekom 2022. godine utjecali na pozitivne promjene kapitala i rezervi su:

1. Uspješno provedena **kapitalizacija duga** u travnju 2022. godine u iznosu 529,2 milijuna kuna
2. Rezerva koja je nastala pripajanjem društva Mercator - H d.o.o. u iznosu 571,5 milijuna kuna
3. Rezerve nastale pripajanjem ostalih društava u iznosu 1 milijun kuna
4. Ostvarena **neto dobit nakon poreza u iznosu 133,1 milijuna kuna**

Financijski dug obuhvaća dugoročne i kratkoročne pozajmice primljene od Fortenova grupe, obveze po reinstaliranom dugu te pripadajuće kamate po osnovi navedenih zajmova.

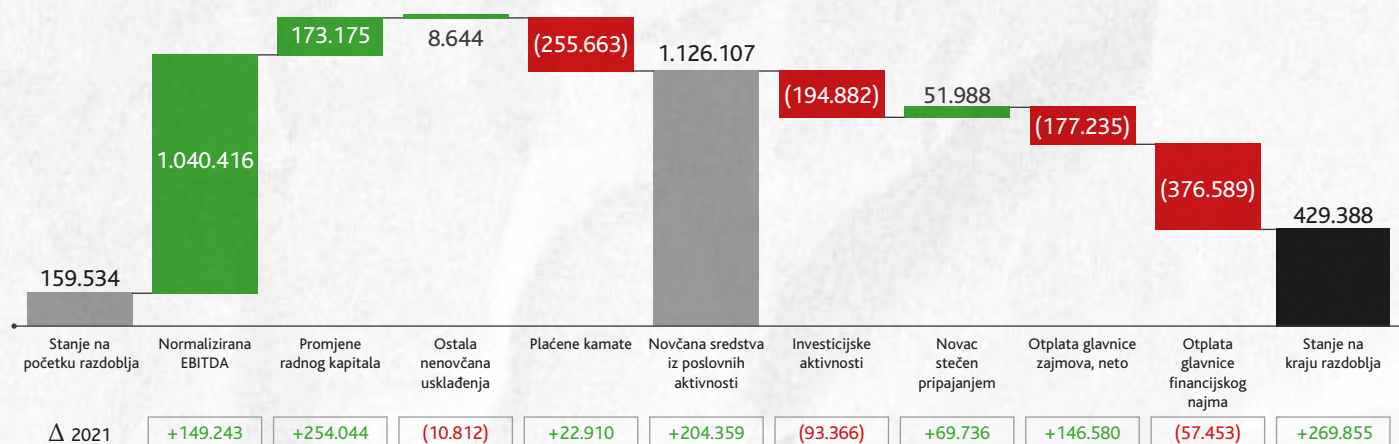
Višak slobodnih novčanih sredstava je tijekom 2022. godine iskorišten za veću otplatu internog zajma te su nastavljene redovne kvartalne otplate reinstaliranog duga prema utvrđenom otplatnom planu, čime je ostvareno **smanjenje obveza u ukupnom iznosu od 177 milijuna kuna.** Povećanje obveza po financijskom najmu iznosilo je 346 milijuna kuna, što je rezultat pripojenih obveza po financijskom najmu od društva Mercator - H d.o.o. u iznosu 113,4 milijuna kuna, te efekata rasta cijena zajmova i novih zajmova novootvorenih prodavaonica.

Spomenuta kapitalizacija duga, otplata financijskih obveza i rast EBITDA, omogućili su **značajno smanjenje omjera neto duga i EBITDA sa 4,5 puta na 3,2 puta.** Nakon pripajanja Mercatora - H d.o.o., s obzirom na preuzete obveze, konačni omjer neto duga i EBITDA za 2022. godinu iznosi 3,8 puta.

HRK '000	31.12.2022. Konzum bez Mercator -H	Efekti pripajanja Mercator -H	31.12.2022.	31.12.2021.	% Δ
Dugotrajna imovina	4.712.676	1.188.942	5.901.618	4.602.817	28,2%
Kratkotrajna imovina	1.648.616	81.602	1.730.218	1.254.905	37,9%
UKUPNO IMOVINA	6.361.292	1.270.544	7.631.836	5.857.722	30,3%
Kapital i rezerve	244.572	571.526	816.098	(415.446)	(296,4)%
Dugoročne obveze	2.737.504	104.021	2.841.525	2.807.268	1,2%
Kratkoročne obveze	3.379.216	594.997	3.974.213	3.465.900	14,7%
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	6.361.292	1.270.544	7.631.836	5.857.722	30,3%
Ukupni financijski dug	979.761	467.280	1.447.041	1.649.999	(12,3)%
Kratkoročne pozajmice	827.252	467.280	1.294.532	1.183.745	9,4%
Dugoročne pozajmice	152.509	-	152.509	466.254	(67,3)%
Obveze po najmu	2.730.354	160.660	2.891.014	2.544.784	13,6%
Novac i novčani ekvivalenti	(377.695)	(51.694)	(429.389)	(159.534)	169,2%
Neto financijski dug	3.332.420	576.246	3.908.666	4.035.249	(3,1)%
Normalizirana EBITDA	1.040.416	-	1.040.416	891.173	16,7%
Neto dug / EBITDA	3,2x	0,6x	3,8x	4,5x	

NOVČANI TOKOVI

Stanje novca i novčanih ekvivalenata veće je u odnosu na lani za 270 milijuna kuna, odnosno čak 169 posto. **Najznačajniji novčani priljevi generirani su iz operativnog poslovanja**, dok su se odljevi najviše odnosili na otplatu duga.

Zahvaljujući većim ukupnim prihodima i većom ostvarenom EBITDA maržom, neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala su u 2022. godini iznosila jednu milijardu kuna, što je porast od 149,2 milijuna kuna u odnosu na 2021. godinu.

Ostala nenovčana usklađenja odnose se na nenovčane transakcije koje nisu generirale novčane priljeve i odljeve poput vrijednosnih usklađenja imovine i promjena u rezerviranjima.

Pozitivni novčani efekti promjena na radnom kapitalu u iznosu 173 milijuna kuna nastali su prije svega zbog rasta obveza prema dobavljačima u iznosu 401 milijuna kuna od čega je najveći efekt zbog rasta prometa uzrokovanog povećanim narudžbama, ali i rastom ulaznih cijena od strane dobavljača. Negativni efekti promjena zaliha u iznosu -124 milijuna kuna u odnosu na 2021. godinu se odnose na rast ulaznih cijena od strane dobavljača te rasta količina u skladu sa rastom prometa, ali i rasta investicijskih kupnji koje pozitivno utječu na postotnu maržu društva. Negativni novčani efekti na promjenama potraživanja od kupaca u iznosu -104 milijuna kuna su ponajviše rezultat rasta prometa u maloprodaji i veleprodaji, dok su dani naplate kupaca smanjeni s 11,9 dana u 2021. godini na 10,5 dana u 2022. godini, a kao rezultat uvođenja nove kreditne politike kojom smo značajno povećali efikasnost naplate potraživanja od veleprodajnih kupaca.

Značajnom otplatom glavnice internog zajma, u odnosu na prethodnu godinu, smanjeni su novčani odljevi za troškove kamata, za 29 milijuna kuna. Odljevi po osnovi kamata na financijski najam bili su veći za 7 milijuna kuna.

Višak novčanih sredstava utrošen je za povećana kapitalna ulaganja u nove prodavaonice, preuređenja i optimizacije, radi čega su investicijski odljevi veći za 93 milijuna kuna u odnosu na 2021. godinu. Novčani priljevi od pripajanja veću su za 70 milijuna kuna u odnosu na 2021. godinu.

Preostala slobodna novčana sredstva utrošena su na otplatu financijskih dugova. Otplaćeno je 370,8 milijuna kuna glavnice internog zajma primljenog od Fortenova grupe, te 91,4 milijuna kuna eksternog duga dok su primici od novih dugova iznosili 285 milijuna kuna.

Otplata glavnice obveza po financijskom najmu bila je 57,5 milijuna kuna veća od prethodne godine.

Upravljanje rizicima

UPRAVLJANJE RIZICIMA

FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I OBVEZA

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može zamijeniti ili obveza podmiriti po tržišnim uvjetima. Kako nije moguće doći do referentnih tržišnih cijena značajnog dijela aktive i obveza Društva, fer vrijednosti temelje se na procjenama Uprave s obzirom na imovinu i obveze. Uprava vjeruje da se fer vrijednosti financijske imovine i obveza (osim ako nije drukčije navedeno u ovoj bilješci) ne razlikuju značajno od njihovih knjigovodstvenih vrijednosti i da su raspoređeni u razinu 2 i razinu 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Društvo je koristilo sljedeće metode i pretpostavke prilikom procjene fer vrijednosti financijskih instrumenata:

Potraživanja od kupaca, obveze prema dobavljačima, depoziti i ostala financijska imovina i obveze

Za imovinu koja dospijeva unutar 3 mjeseca, knjigovodstvena vrijednost približna je fer vrijednosti uslijed kratkoročnosti ovih instrumenata. Za dugoročnija sredstva, ugovorene kamatne stope ne odstupaju značajno od trenutnih tržišnih te je sukladno tome njihova fer vrijednost približna knjigovodstvenoj.

Dani zajmova i depoziti za najmove

Budući da gotovo svi zajmova dospijevaju unutar sljedeće dvije godine, Uprava smatra da se njihova fer vrijednost ne razlikuje značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti. Što se tiče depozita za najmove, izračunata je njihova diskontirana vrijednost te je Uprava zaključila da se fer vrijednost ne razlikuje značajno od knjigovodstvene vrijednosti.

Obveze po kreditima

Budući da je većina kredita kratkoročna i dobivena od vlasnika s fiksnom kamatnom stopom koja se svake godine mijenja prema zakonskoj kamatnoj stopi koju odobrava Ministarstvo financija, Uprava smatra da njihova fer vrijednost nije značajno različita od njihove knjigovodstvene vrijednosti.

NEFINANCIJSKA IMOVINA

Metode procjene fer vrijednosti koje se koriste za vrednovanje ulaganja u nekretnine i imovine namijenjene prodaji su većinom poredbena i prihodovna metoda. Računovodstvene politike na ovu temu detaljnije su opisane u bilješci 4. Značajne računovodstvene politike.

CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Glavni rizici koji proizlaze iz financijskih instrumenata Društva su **kreditni rizik, tečajni rizik i rizik kamatne stope**. Uprava pregledava i provodi politike za upravljanje svakim od dolje navedenih rizika. Društvo je izloženo međunarodnim tržištima. Kao posljedica toga, na Društvo mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Društvo također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izloženo je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Društvo ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

Primarni cilj upravljanja kapitalom Društva je osigurati vremensku neograničenost poslovanja Društva kako bi se osigurao povrat članovima Društva i koristi za ostale dionike te održavanje optimalne strukture kapitala kako bi se smanjili troškovi kapitala. Struktura kapitala Društva odnosi se na temeljni kapital koji se sastoji od upisanog kapitala, rezervi i zadržane dobiti. Trenutno ne postoje kapitalni zahtjevi koji su nametnuti izvana.

KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik je rizik da jedna strana ugovornog odnosa neće izvršiti svoje obveze te će time uzrokovati nastajanje financijskog gubitka drugoj strani. Društvo je usvojilo politiku poslovanja samo s kreditno sposobnim društvima i društvima osiguranim jamstvima čime umanjuje mogućnost nastajanja financijskih gubitaka zbog neispunjenih obveza. Društvo se služi podacima i mišljenjima prikupljenim od specijaliziranih bonitetnih kuća, Gospodarske komore kao i javno objavljenim informacijama o financijskom položaju društava. Također koristi svoju bazu podataka kako bi odgovarajuće rangirala značajnije kupce. Utjecaj kreditnog rizika na Društvo kao i promjene u kreditnom rangiranju partnera konstantno se prate i mjere te je ukupna vrijednost zaključenih ugovora na odgovarajući način raspoređena između kreditno sposobnih partnera. Procjena kreditnog rizika za upravljanje rizicima je kompleksan proces koji uključuje upotrebu modela jer rizik varira ovisno o uvjetima na tržištu, očekivanim novčanim tokovima i proteku vremena. Procjena kreditnog rizika za portfelj imovine podrazumijeva procjenu vjerojatnosti neispunjenja, povezane udjele gubitaka i korelacije neispunjenja između različitih stranaka.

Značajan dio kreditnog rizika proizlazi iz operativnih aktivnosti Društva (prvenstveno potraživanja od kupaca) i iz financijskih aktivnosti Društva, uključujući depozite i kredite. Svi očekivani kreditni gubici su 12-mjesečni očekivani kreditni gubici temeljeni na vjerojatnosti (razina 1).

Društvo ima sljedeće vrste financijske imovine koja je predmetom primjene modela očekivanog kreditnog gubitka (ECL modela):

• Potraživanja od kupaca za prodaju roba i usluga

Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup u mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka koji se temelji na očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja za sva potraživanja od kupaca.

Kako bi se izmjerio očekivani kreditni gubitak, potraživanja od kupaca su grupirana prema vrsti potraživanja i danima dospjeća.

Stope očekivanog kreditnog gubitka temelje se na prošlim profilima plaćanja kao i na odgovarajućim povijesnim kreditnim gubicima koji su nastali u ovom razdoblju. Za neke se kupce koristila viša stopa zbog nepodmirenih iznosa po predstečajnim nagodbama koji se najvjerojatnije neće naplatiti u punom iznosu.

Društvo je razmotrilo utjecaj budućih makroekonomskih faktora koji utječu na sposobnost kupca da podmiri potraživanje te je zaključilo da nema značajnog utjecaja na stope očekivanog kreditnog gubitka. Potraživanja od kupaca se izravno otpisuju ako ne postoje razumna očekivanja da će ista biti nadoknađena. Indikatori da ne postoje razumna očekivanja da će potraživanja od kupaca biti nadoknađena uključuju između ostalog nemogućnost izvršenja ugovornog plaćanja u razdoblju dužem od godinu dana.

• Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku

Ostala financijska imovina po amortiziranom trošku uključuje depozite i jamstva, zajmove povezanim i nepovezanim stranama i ostala potraživanja. Najznačajniji dio financijske imovine je sastavljen od depozita vezanih uz najam prostora koji se mogu netirati s obvezama po najmu i prema tome ne postoji značajan rizik kreditnog gubitka.

Očekivani kreditni gubitak izračunat je prema rejtingu Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) za cijelu Hrvatsku i vjerojatnosti neispunjenja za financijske i nefinancijske institucije.

Iako su novac i novčani ekvivalenti također predmet umanjenja sukladno zahtjevima MSFI-ja 9, utvrđeno umanjenje vrijednosti u ovom kontekstu je beznačajno i stoga nije knjiženo.

Društvo nema derivativnih financijskih instrumenata niti bilo kakvih financijskih instrumenata koji bi Društvo potencijalno izlagali koncentraciji kreditnog rizika. Stoga Društvo ne očekuje da će biti izloženo materijalnim kreditnim gubicima po financijskim instrumentima.

Kako bi Društvo efikasnije upravljalo kreditnim rizikom 9. studenog 2022. stupio je na snagu Pravilnik o upravljanju kreditnim rizicima.

Pravilnikom se propisuju temeljni principi i pravila upravljanja kreditnim rizikom kako bi osigurali fleksibilni okvir kojim će se omogućiti postizanje prodajnih ciljeva uz minimiziranje rizika naplate potraživanja. Definirane su aktivnosti, odgovornosti, ovlasti i rokovi vezani uz upravljanje kreditnim rizikom te naplatom potraživanja koji nastaju pri prodaji roba i usluga kupcima uz uvjete odgode plaćanja. Propisuju se mjere upravljanja kreditnim rizikom kupca, monitoring poslovanja kupaca, mjere naplate potraživanja koje je potrebno poduzeti za naplatu dospjelih potraživanja te kriteriji i uvjeti za ispravak vrijednosti i/ili otpis dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja, koja su nastala s osnove prodaje robe, pružanja usluga i/ili po nekoj drugoj pravnoj osnovi.

Cilj upravljanja kreditnim rizicima je kontinuirano praćenje i minimiziranje rizika naplate potraživanja te pružanje stručne financijske podrške procesima prodaje roba i usluga i njihove naplate.

Svrha ovog Pravilnika je propisati okvir za upravljanje kreditnim rizikom i definirati proces naplate potraživanja od kupaca koja uključuje:

- **definiranje ključnih koraka poslovnih procesa prije ugovaranja poslovnog odnosa s kupcem**
 - određivanje kreditnih limita
 - definiranje financijskih pokazatelja uspješnosti kupca te uspješnosti naplate od kupca,
 - definiranje prihvatljivih instrumenata osiguranja plaćanja,
 - **definiranje kontinuiranog monitoringa poslovanja kupca**
 - putem analize financijskog poslovanja kupca
 - putem dosadašnjeg ponašanja kupca u naplati potraživanja,
 - **definiranje ključnih koraka poslovnih procesa naplate potraživanja**
 - kroz proces opominjanja,
 - obustavu isporuke,
 - mogućnosti ugovaranja obročne otplate dospjelih potraživanja,
 - te putem prisilne naplate aktiviranjem instrumenta osiguranja plaćanja te pokretanjem pravnih postupaka ovrhe nad imovinom dužnika
 - **definiranje ključnih koraka u slučajevima predstečajnog ili stečajnog postupka nad dužnikom,**
 - **utvrđivanje međuorganizacijske aktivnosti, suradnje, nadležnosti i odgovornosti pojedinih organizacijskih jedinica koje sudjeluju u svim navedenim poslovnim procesima,**
- sve u cilju povećanja likvidnosti društva tako da se osigura naplata potraživanja što je više moguće sukladno dospjeću potraživanja.

RIZIK PROMJENA KAMATNE STOPE

Većinu kamatonosnih stavki imovine i obveza Društva predstavljaju krediti i pozajmice. Kamatni rizik je rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope primjenjive na financijske instrumente. Rizik kamatnih stopa kod tijeka novca je rizik da će troškovi kamata na financijske instrumente biti promijenjeni tijekom razdoblja. Društvo ima pozajmice dobivene većinom od povezanih društava, točnije od Fortenova grupe d.d. Ovi zajmovi imaju fiksnu kamatnu stopu koja se svake godine mijenja prema zakonskoj kamatnoj stopi koju odobri Ministarstvo financija.

Manji dio dugoročnog duga koji se odnosi na pozajmice od nepovezanih društava koje su prenesene na Društvo putem Nagodbe i koji također imaju fiksnu kamatnu stopu. Zbog ovih faktora Društvo nije značajno izloženo riziku promjena kamatne stope.

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost dobiti prije poreza Društva na moguću promjenu kamatnih stopa, ako sve ostale varijable ostanu nepromijenjene, a zbog promjene u fer vrijednosti monetarne imovine i obveza:

	Rast/ pad kamatne stope u p.p.	Efekt na dobit/ gubitak prije poreza
2022.	+/-0,5	6.263
2021.	+/-0,5	6.876

RIZIK PROMJENE TEČAJA

Većina imovine Društva denominirana je u kunama. Dio kreditnih obveza, obveza po najmu Društva te obveza prema dobavljačima denominiran je u stranim valutama (primarno EUR). Tijekom srpnja 2022. godine Vijeće EU odobrilo je ulazak Republike Hrvatske u europodručje od 1. siječnja 2023. godine. Od tog dana EUR postaje službena valuta u državi. S obzirom na navedenu činjenicu Društvo ne smatra da je značajno izloženo daljnjem negativnom utjecaju ove izloženosti.

Sljedeći pregled predstavlja osjetljivost dobiti prije poreza Društva na moguću promjenu tečaja, bez promjene ostalih varijabli, a zbog promjene u fer vrijednosti novčane imovine i obveza:

HRK '000	Rast/pad tečaja	Efekt na dobit/ gubitak prije poreza
2022.	EUR	+/- 1% n/a
	USD	+/- 1% 9
	GBP	+/- 1% 2
	CHF	+/- 1% 2
2021.	EUR	+/- 1% 37.346
	USD	+/- 1% 7
	GBP	+/- 1% 2
	CHF	+/- 1% 2

RIZIK LIKVIDNOSTI

Društvo je izloženo riziku likvidnosti s obzirom na to da je većina obveza kratkoročna. Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnih novčanih sredstava i utrživih vrijednosnih papira i dostupnost financiranja kroz adekvatan iznos odobrenih kreditnih sredstava da bi se podmirile obveze po dospijeću i zatvorile tržišne pozicije. Uprava prati tekuće prognoze rezerve likvidnosti Društva na temelju očekivanih novčanih tokova i bilančnih pokazatelja likvidnosti u skladu s internim i vanjskim regulatornim zahtjevima i održavanjem planova za financiranje duga.

Alternativne mjere učinka

ALTERNATIVNE MJERE UČINKA

U izvještaju su za analizu financijskih podataka korištene određene alternativne mjere učinka koje **pružaju detaljniji i precizniji uvid u poslovanje** te omogućuju jasnije i cjelovitije razumijevanje predstavljenih informacija. Alternativne mjere učinka nisu propisane Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, ali su koristan **indikator za mjerenje i ocjenu stvarnog poslovanja** koristeći specifične kriterije i metodologiju relevantnu za industriju u kojoj Društvo posluje. U nastavku se nalazi pregled korištenih alternativnih mjera zajedno s objašnjenjem njihovog izračuna koristeći polazne podatke objavljene u revidiranim financijskim izvještajima.

Normalizirana EBITDA

Dobit prije kamata, poreza i amortizacije, isključujući učinak izvanrednih poslovnih događaja. Jednokratni poslovni događaji se isključuju iz izračuna kako bi se pružio što točniji prikaz redovnog poslovanja.

EBITDA je **mjera operativnog učinka**, i najbliža je **aproksimacija novčanih tokova** iz poslovnih aktivnosti.

HRK '000	2022.	2021.
Dobit od poslovanja	417.738	284.801
Amortizacija	605.134	585.747
Prodaja stalne imovine, neto	(3.225)	1.718
Jedokratni troškovi	20.769	18.907
Normalizirana EBITDA	1.040.416	891.173

EBITDA marža

Računa se kao omjer između normalizirane EBITDA i prihoda od prodaje. Omogućuje realniji prikaz dobiti i lakšu usporedbu s konkurencijom i ostalim industrijama. Poboljšanje ovog indikatora označava veću profitabilnost društva.

HRK '000	2022.	2021.
Normalizirana EBITDA	1.040.416	891.173
Prihodi od prodaje	11.853.394	10.423.281
EBITDA marža %	8,8%	8,5%

EBIT

Dobit prije kamata i poreza, u financijskim izvještajima prikazana kao dobit iz poslovanja prije financijskih prihoda i troškova te troškova poreza na dobit.

„Isto-za-isto“

Obuhvaća trgovine koje su radile jednak broj dana u tekućoj i prethodnoj godini. Pokazatelj isključuje efekte zatvorenih prodavaonica, novootvorenih prodavaonica i prodavaonica koje nisu radile jednak broj dana u obje godine, čime pomaže prikazati organski rast društva.

%	2022./2021.	2022./2020.
“isto-za-isto” rast prihoda u maloprodaji	12,08%	19,06%

Jednokratni troškovi

Transakcije koje su nastale kao rezultat poslovanja starog društva Konzum d.d. prije prijenosa poslovne cjeline na društvo Konzum plus d.o.o. i ostali izvanredni troškovi restrukturiranja, jednokratnih vrijednosnih usklađenja, izvansudskih nagodbi, efekata pripajanja projekata usklađenosti poslovanja.

Izdvajanjem ovih stavki omogućena je točnija usporedba redovnog poslovanja kroz godine, ne uzimajući u obzir jednokratne efekte koji se neće ponavljati u budućim razdobljima.

HRK '000	2022.	2021.
Troškovi prijašnjih razdoblja	5.409	(8.044)
Rezervacija za troškove jamstva	(275)	(4.295)
Otpremnine i ostali troškovi restrukturiranja	-	(3.478)
Vrijednosna usklađenja i naplate potraživanja	(10.570)	(3.090)
Izvansudske nagodbe	(8.832)	-
Efekti pripajanja	(1.521)	-
Troškovi uvođenja EUR	(4.980)	-
Jednokratni troškovi	(20.769)	(18.907)

Neto (financijski) dug

Dugoročne i kratkoročne pozajmice i obveze po financijskom najmu umanjene za novac i novčane ekvivalente. Pokazatelj mjeri zaduženost i sposobnost Konzuma da podmiri sve svoje financijske obveze kada bi one odmah dospjele.

Neto (financijski) dug / normalizirana EBITDA

Omjer između neto financijskog duga i godišnje normalizirane EBITDA.

Pokazatelj mjeri mogućnost otplate financijskog duga iz postojećih izvora likvidnosti i novca generiranog iz poslovnih aktivnosti. Prikazuje broj godina koji je potreban da se otplati ukupan financijski dug.

Izračun neto (financijskog) duga i omjera duga i EBITDA prikazan je u sklopu analize financijskog položaja.

Novostvorena vrijednost

Metodologija za izračun pokazatelja prikazana je u nastavku.

HRK '000	2022.
Neto dobit tekuće godine	133.112
Porez na dobit	25.536
Troškovi osoblja	1.212.331
Troškovi kamata	251.279
Novoostvorena vrijednost	1.622.258

Nefinancijski izvještaj

4 NEFINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

KONZUM plus d.o.o. je društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu osnovano prema važećim zakonima i propisima Republike Hrvatske i Europske unije.

Jedini osnivač društva KONZUM plus d.o.o. je društvo Fortenova grupa d.d. Registrirano sjedište Društva je u Zagrebu, Marijana Čavića 1a.

Na dan 31. prosinca 2022. godine vlasnik Društva je Fortenova grupa d.d., Zagreb, Marijana Čavića 1, sa 100 posto udjela. Vlasnik društva Fortenova grupa d.d. je Fortenova Group HoldCo B.V., Nizozemska sa 100 posto udjela.

Prema Registru stvarnih vlasnika (FINA) na 31. prosinca 2022., u Fortenova grupi d.d., Zagreb, Marijana Čavića 1, kontrolni položaj u upravljanju imovinom pravne osobe preko drugih sredstava imaju:

- Glavni izvršni direktor - Fabris Peruško,
- Izvršni direktori - Siegfried Alfons Ganshorn, James Pearson te Sotirios Yannopoulos.

Imatelj kontrolnih računa je društvo Fortenova Group HoldCo B.V., Nizozemska sa vlasništvom nad 2.000 dionica društva Fortenova grupa d.d.

ORGANI DRUŠTVA

Organi Društva su Uprava, Nadzorni odbor i Skupština. Uprava i Nadzorni odbor djeluju neovisno, a za svoj rad odgovorni su Skupštini Društva.

SKUPŠTINA DRUŠTVA

Skupštinu Društva čini jedini član Društva, Fortenova grupa d.d. Budući da Društvo ima samo jednog člana, sve odluke Skupštine zamjenjuju pisane odluke jedinog člana Društva donesene u skladu sa Zakonom o trgovačkim odnosima. Skupština odlučuje o pitanjima određenima Izjavom o osnivanju. Skupštinu Društva saziva Uprava najmanje jednom godišnje.

**FORTENOVA
GRUPA**

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor sukladno Izjavi o osnivanju ima pet članova čiji mandat traje četiri godine, a izabire ih i opoziva Skupština Društva.

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Društva, u okviru koje ovlasti ima pravo pregledavati godišnja financijska izvješća, predlagati Skupštini Društva revizora poslovanja Društva, podnositi izvješće o obavljenom nadzoru Društva Skupštini Društva te po potrebi sazvati Skupštinu Društva. Svaki član Nadzornog odbora ili Uprave može, uz navođenje razloga i svrhe, zatražiti da predsjednik Nadzornog odbora sazove sjednicu Nadzornog odbora. Nadzorni odbor odluke u pravilu donosi na sjednicama. Nadzorni odbor odluke donosi običnom većinom glasova članova Nadzornog odbora prisutnih na sjednici.

Članovi Nadzornog odbora u 2022. godini

Fabris Peruško

član od 16. srpnja 2019. godine,
predsjednik od 25. ožujka
2021. godine

Paul Michael Foley

član i zamjenik predsjednika
od 16. srpnja 2019. godine
do 9. studenog 2022. godine

James Pearson

član od 1. srpnja
2021. godine

Siegfried Alfons Ganshorn

član od 1. srpnja 2021. godine,
zamjenik predsjednika od
28. studenog 2022. godine

UPRAVA

Uprava se sukladno Izjavi o osnivanju sastoji od jednog do pet članova od kojih je jedan imenovan predsjednikom, a imenuje ih i opoziva Skupština. Mandat članova Uprave traje do četiri godine.

Uprava vodi poslove Društva samostalno i na vlastitu odgovornost, u skladu s ovlastima i ograničenjima definiranim u primjenjivim propisima Republike Hrvatske, Izjavi o osnivanju Društva, odlukama Nadzornog odbora i Skupštine Društva te sukladno Poslovniku o radu Uprave. Vođenjem poslova Društva smatra se svako djelovanje člana Uprave kada postupa u tome svojstvu ili kada bi morao tako postupiti.

U okviru vođenja poslova Društva, Uprava zastupa Društvo i poduzima druge radnje koje za sobom nosi poslovanje i koje potpadaju pod uobičajeno upravljanje Društvom. Kada je Izjavom određeno da Uprava pojedine odluke može donositi samo uz prethodnu suglasnost Skupštine Društva, Uprava je takvu odluku ovlaštena donijeti nakon pribavljanja predmetne suglasnosti.

Uprava kao organ Društva u pravilu radi i donosi odluke na sjednicama, na način definiran Poslovnikom o radu Uprave Društva.

Uprava je također, radi olakšavanja poslovanja i povećanja ekonomičnosti, internim aktom Društva dio ovlasti za zastupanje prenijela na niže organizacijske razine unutar Društva. Članovi Uprave - direktori Društva vode poslove Društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika te poduzimaju sve potrebne mjere za otklanjanje rizika iz poslovanja Društva.

Društvo zastupa Uprava u skladu s Izjavom o osnivanju. Kada Društvo zastupa Uprava kao zakonski zastupnik, Društvo zastupaju dva člana Uprave zajedno.

Članovi Uprave u 2022. godini

Zoran Mitreski

član Uprave od 11. siječnja 2019. godine, predsjednik Uprave od 8. svibnja 2020. godine

Uroš Kalinić

član Uprave od 11. siječnja 2019. godine

Tomislav Kramarić

član Uprave od 1. lipnja 2020. godine do 16. prosinca 2022. godine

USKLAĐENOST POSLOVANJA

Unutar Društva uspostavljena je Funkcija usklađenosti poslovanja koja podrazumijeva sve poslove koji se odnose na:

- praćenje i implementaciju primjenjivih zakonskih i podzakonskih propisa u poslovanju Društva
- usklađivanje funkcioniranja i poslovanja Društva s pravnom regulativom i internim aktima
- praćenje implementacije ostalih standarda koji su relevantni za poslovanje Društva
- procjene rizika u funkcioniranju sustava i poslovanju, predlaganje najboljih poslovnih praksi
- savjetovanje menadžmenta i svih radnika u pogledu obveza ponašanja u skladu s primjenjivim propisima.

Povjerenik za usklađenost poslovanja (engl. Compliance officer ili CO) je osoba zaposlena u Društvu čija je prvenstvena zadaća svojim djelovanjem osigurati usklađenost poslovanja Društva. Radi izbjegavanja potencijalnih sukoba interesa, CO mora biti dovoljno neovisan u operativnim aktivnostima kako bi svoje dužnosti mogao obavljati objektivno, na primjeren način te odgovara izravno menadžmentu Društva.

Društvo se može pohvaliti činjenicom da svoje poslovanje temelji na odgovornosti i striktnom poštivanju zakonskih okvira u kojima posluje, čemu svjedoči i podatak da Društvo ima svoj vlastiti Compliance Team, dok je broj prekršajnih postupaka zanemariv u odnosu na obujam poslovanja.

SAŽETAK VAŽEĆIH POLITIKA

Etički kodeks

Utvrđuje ciljeve, postupanja i zadaće etički odgovornog društva. Kodeks je javno dostupan svim dionicima i svima koji su na bilo koji način dio Društva ili imaju poslovne odnose s Društvom. Novi zaposlenici Društva zaprimaju Kodeks kao sastavni dio dokumentacije koju poslodavac predaje novim radnicima te je objavljen na oglasnoj ploči društva i internim mrežnim stranicama. Svaka poslovna funkcija ovlaštena je i obvezna nadzirati provođenje Kodeksa. Za postupanje po izvješćima o ponašanju koje nije etično uspostavljeno je Etičko povjerenstvo na razini Fortenova grupe.

Politika sprječavanja podmićivanja i korupcije - darovi i nagrade

Cilj Politike je vođenje poslovanja Društva na etičan i transparentan način, u skladu sa svim mjerodavnim zakonskim i podzakonskim propisima i standardima. Fortenova grupa ima nultu toleranciju za koruptivne djelatnosti bilo kojeg oblika ili vrste. Politika sprječavanja podmićivanja i korupcije predstavlja nadogradnju odredbi Etičkog kodeksa Fortenova grupe.

Zlatno antikorupcijsko pravilo: „Nemojte nuditi niti primati novčanu korist (bilo kao dar ili neku drugu korist) koja bi vam prouzročila neugodnosti kada bi se za nju saznalo u javnosti.“

Politika sprječavanja sukoba interesa

Sukob interesa u poslovanju u principu predstavlja situacije u kojima su osobni interesi pojedinca u sukobu s profesionalnim dužnostima prema poslodavcu ili Društvu s kojim je povezan. Do sukoba interesa dolazi kada situacija od koje zaposlenik ima korist utječe i na Društvo.

Kako bi se sukob interesa kao potencijalni rizik u poslovanju eliminirao, a poslovanje samim time učinilo transparentnijim i sigurnijim, svi ključni zaposlenici Društva svake godine daju Izjavu o sprječavanju sukoba interesa.

Interna revizija provodi redovite kontrole te provjerava situacije koje bi se potencijalno mogle okarakterizirati kao sukob interesa. Radi sprječavanja sukoba interesa redovito se provodi prikupljanje podataka o krajnjem stvarnom vlasniku na temelju dokumenata, podataka i informacija koje su pribavljene iz pouzdanih i neovisnih izvora, odnosno iz javno dostupnih registara.

Politika sprječavanja pranja novca

Fortenova grupa donijela je Politiku sprječavanja pranja novca usvojenu i implementiranu odlukom Društva. Cilj Politike je osigurati da Društvo i njegovi zaposlenici postupaju u skladu sa zakonom te da se primjenjuje dužna pažnja kada je riječ o načelima primjene standarda „Upoznaj svoju stranku“.

Svaki zaposlenik je dužan prijaviti kada samostalno, ili u konzultaciji s drugima zaključi da zna ili sumnja, ili ima razloga sumnjati da je neka osoba ili stranka uključena u pranje novca. Zaposlenici koji rade na područjima podložnima situacijama koje regulira ova Politika sudjeluju u kontinuiranom stručnom osposobljavanju.

Politika korporativnog davanja

Na razini Fortenova grupe donesena je Politika korporativnog davanja te je ista usvojena odlukom Uprave Društva. Cilj navedene Politike je stvoriti visoke etičke standarde poslovanja, društveno odgovorno poslovanje, a u okviru toga i korporativno davanje tj. definirati glavna načela, procesne korake, pravila donošenja odluka vezana za korporativno davanje (donacije, sponzorstva, različiti oblici korporativnog volontiranja itd.) kojima se reguliraju procesi u skladu s najvišim poslovnim etičkim standardima.

Pravilnik o unutarnjem prijavljivanju nepravilnosti

Pravilnikom je definiran tijek postupanja u slučaju uočavanja ili prijave sumnje u nepravilnost i počinjene nepravilnosti od strane zaposlenika. Uređen je postupak u kojemu povjerljiva osoba u Društvu zaprima i rješava neanonimne prijave, koje se isključivo odnose na nepravilnosti u poslovanju, odnosno obavljanju poslova i odvijanju poslovnih procesa. Prijave se podnose povjerljivoj osobi, usmeno ili pismeno i to poštom, neposrednom predajom ili elektroničkom poštom.

Porezna politika

U 2022. usvojena je Porezna politika Fortenova grupe d.d. čija je svrha iznijeti osnovna načela u vezi s upravljanjem poreznim pitanjima. Usvojeni dokument također utvrđuje opća načela sustava poreznog upravljanja, pružajući jasne odrednice o strategiji, organizaciji te ulogama i nadležnostima u upravljanju poreznim pitanjima. Usvojena politika obuhvaća pridržavanje sljedećih načela:

- poštivanje mjerodavnih zakona u izvršavanju obveza usklađenosti s poreznim propisima i obveza izvještavanja u svim zemljama u kojima posluje
- održavanje odnosa s poreznim vlastima i ostalim vladinim tijelima uz proaktivan i transparentan pristup kojim se minimiziraju sporovi
- osiguravanje usklađenosti porezne strategije s poslovnom strategijom
- briga o tome da se prilike za optimizaciju i planiranje poreza vrednuju u skladu sa zakonom i unutar jasnih parametara rizika
- održavanje okvira porezne kontrole koji omogućava proaktivno upravljanje poreznim rizikom
- prijavljivanje poreza u skladu s mjerodavnim domaćim propisima, kao i mjerodavnim zahtjevima i standardima izvještavanja kao što je MSFI
- podržavanje poslovanja u kreiranju, izgradnji i zaštiti vrijednosti za dioničare.

Politika tržišnog natjecanja

U 2022. godini usvojena je i politika tržišnog natjecanja Fortenova grupe d.d. čiji je cilj ostvariti usklađenost s pravom tržišnog natjecanja kao preduvjetom slobodnog i poštenog tržišnog natjecanja. Politikom se definiraju pravila ponašanja kojima je cilj osigurati usklađenost s pravom tržišnog natjecanja.

Budući da Fortenova grupa d.d. upravlja operativnim društvima u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, bavi se mnogim aktivnostima koje povećavaju mogućnost povrede prava tržišnog natjecanja, osobito zato što niz njezinih operativnih društava ima visoke tržišne udjele s mogućim vladajućim položajem, zbog čega podliježe strožim pravilima.

Svrha je prava tržišnog natjecanja zaštititi natjecanje kao temelj slobodnog tržišnog gospodarstva te posljedično zaštititi potrošače. Prema teoriji, tržišno natjecanje koje funkcionira dovodi do nižih cijena, više kvalitete proizvoda i šireg raspona izbora za potrošače. Pravo tržišnog natjecanje sprječava ograničavanje tržišnog natjecanja. Zaštitom tržišta štite se potrošači.

DRUŠTVO

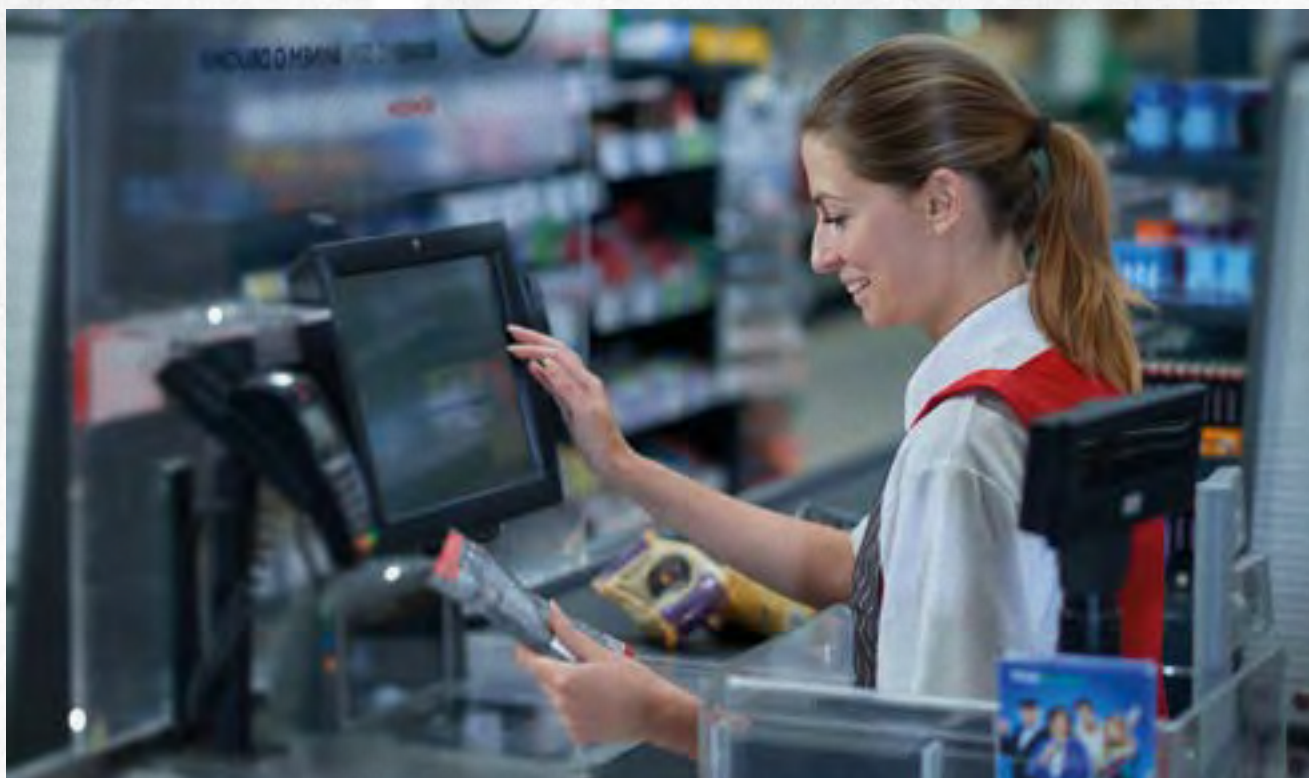
ZAPOSLENICI

Naše vrijednosti

Konzum potiče najviše standarde stručnosti u radnom okruženju i promiče radnu kulturu samostalnosti, izvrsnosti i odgovornosti, uz politiku jednakih mogućnosti i težnju za optimalnom ravnotežom između poslovnog i privatnog života.

Stoga nam je važno da naši zaposlenici:

- budu otvoreni, poštteni, dosljedni i da se odnose s poštovanjem prema svim zaposlenicima te daju dobar primjer za druge;
- doprinose poslovnim ciljevima Konzuma u cjelini, razmjenom konstruktivnih prijedloga i ideja sa svojim nadređenima;
- otvoreno, iskreno i cjelovito komuniciraju o bilo kojem problemu jedni s drugima, bez obzira na njihov rang u organizacijskoj strukturi;
- traže i imaju priliku educirati se i/ili stručno se osposobljavati uz kontinuirano razvijanje vlastitih sposobnosti za učinkovitije poslovanje;
- djeluju u skladu s najvišim mogućim standardima koji se primjenjuju u pogledu njihovog profesionalnog zanimanja, na najučinkovitiji mogući način, istodobno minimizirajući troškove za Konzum i/ili druge dionike;
- preuzimaju potpunu odgovornost za zadaće koje su im povjerene, kao i za njihove radnjete za njihovo ponašanje;
- budu usredotočeni na trenutačni radni zadatak, njegovu svrhu i ciljeve te ga rješavaju s entuzijazmom i profesionalnim interesom na najučinkovitiji mogući način.

Naše vrijednosti

ODLUČNOST

Proaktivni smo, poduzimamo inicijativu. Usredotočeni smo na pronalazak rješenja i donosimo odluke. Ostvarujemo više od naših obećanja. Učimo na svojim pogreškama i razumijemo odgovornosti na svim razinama.

INTEGRITET

Radimo vjerodostojno, iskreni smo i odani. Postupamo s našim kupcima, jedni s drugima i poslovnim partnerima s velikim poštovanjem i obzirom. Transparentni smo u našim postupcima i komunikaciji. Dosljedni smo u upravljanju ljudima i procesima. Vjerujemo da je "raditi dobro" u poslovanju kao i u zajednici uvijek ispravan način postupanja.

PROFESIONALNOST

Uvijek tražimo nove načine kako da to što radimo radimo bolje, stvaramo vrijednost i imamo bolje rezultate. Stavljamo naglasak na pronalazak najjednostavnijeg rješenja koristeći inovativne metode. Dinamični smo, sigurni i slobodni da radimo najbolje što možemo u našem okruženju. Ne ustručavamo se pitati za pomoć kad je trebamo kao ni pružiti pomoć kad je od nas tražena. Težimo profesionalnom razvoju i željni smo novih znanja i iskustava.

TIMSKI RAD

Stalo nam je do posla koji radimo i zabavljamo se obavljajući ga. Vjerujemo jedni drugima i međusobno si pomažemo. Pravi smo ambasadori našeg društva i postupamo jedni s drugima kao s obitelji. Mjerimo uspjeh zadovoljstvom naših kupaca i slavimo ga s kolegama.

Pozitivno radno okruženje

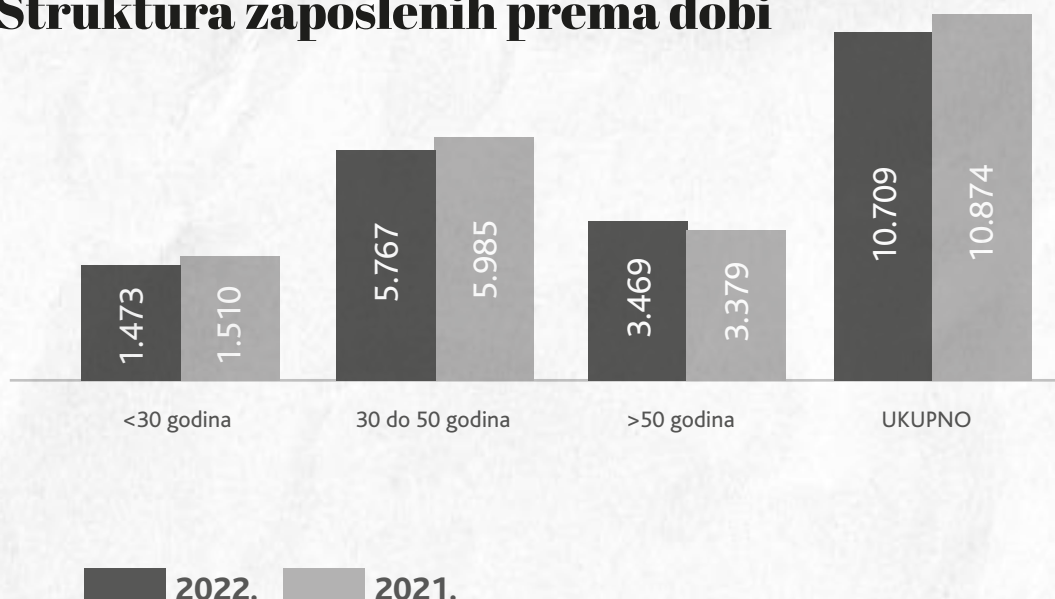
Konzum prepoznaje svoje zaposlenike kao najvažniji resurs te je čvrsto predan održavanju zdravog, ugodnog i motivirajućeg radnog okruženja, zasnovanog na uzajamnom razumijevanju, povjerenju i poštovanju među svim dionicima. Važno nam je da naši zaposlenici:

- budu primjer svim drugim dionicima tako što pokazuju visoku razinu profesionalnog i osobnog morala i radne etike, uz istovremenu motiviranost, predanost i proaktivnost;
- otvoreno razmjenjuju znanje, iskustvo, mišljenja i informacije sa suradnicima na radnom mjestu te potiču timski rad i suradnju;
- temelje svoje odluke isključivo na zaslugama, uspješnosti, kvalifikacijama i drugim kriterijima povezanim s radom, uz izbjegavanje sukoba interesa i/ili osobnih razlika koji bi mogli utjecati na njihov proces donošenja odluka.

10.709 zaposlenika

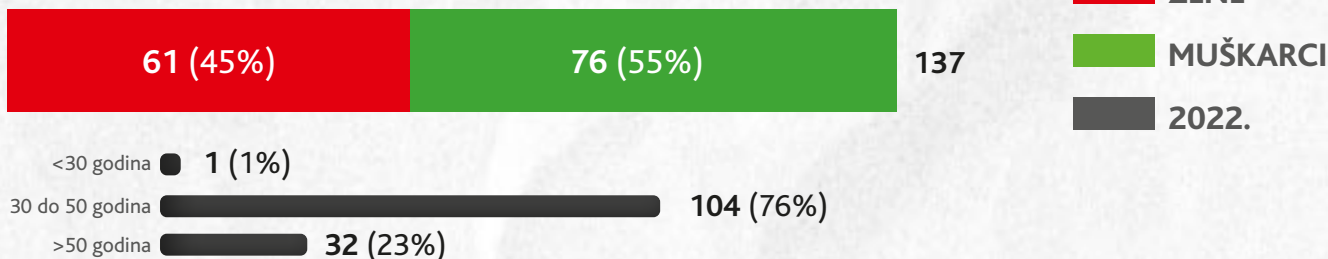

Struktura zaposlenih prema dobi

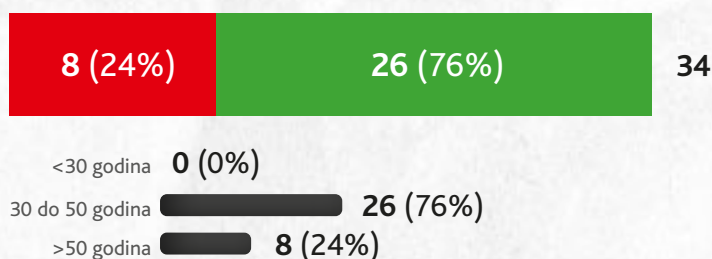

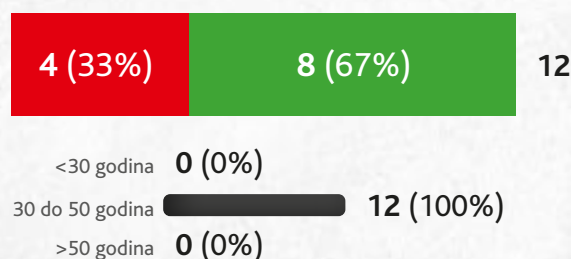
Operativni menadžment

Srednji menadžment

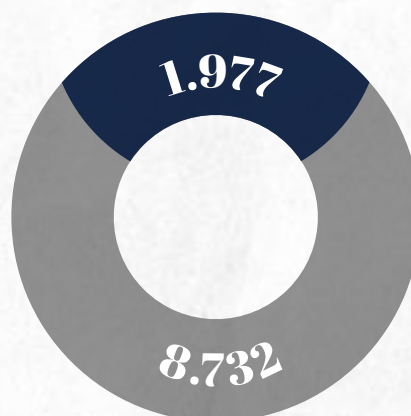
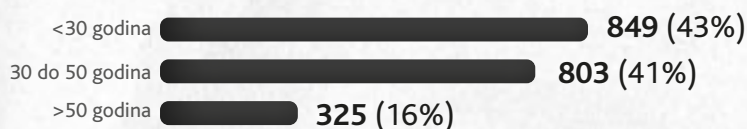
Top menadžment

Dobna struktura zaposlenih na neodređeno

Dobna struktura zaposlenih na određeno

*prosjek stanja na svaki zadnji dan u mjesecu u 2022. godini

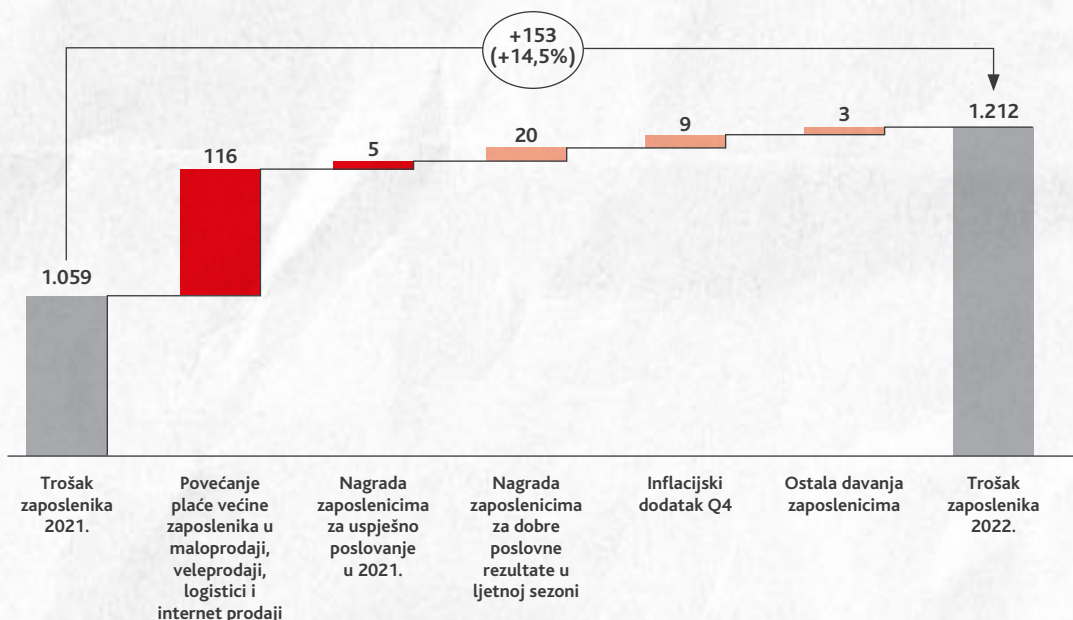
* podaci na 31.12.2022.

Politika plaća

Novi sustav obračuna plaća implementiran je 1. siječnja 2022. Dotadašnji sustav koeficijenata zamijenjen je bruto plaćama s ciljem da svim našim zaposlenicima sustav bude transparentniji i jasniji. Osim promjene samog obračuna, definirane su veće osnovne bruto plaće za više od 90 posto zaposlenika, odnosno za više od 9.000 kolega u maloprodaji, veleprodaji, logistici i online prodavaonici.

Nova politika plaća kreirana za 2022. godinu ujedno je i jedna od najvećih investicija Konzuma. Tako smo u 2022. godini u primanja zaposlenika uložili ukupno više od 150 milijuna kuna: godinu smo započeli ulaganjem više od 100 milijuna kuna za povećanje plaća većine zaposlenika u maloprodaji, veleprodaji, logistici i internet prodavaonici. U lipnju prošle godine zaposlenicima smo isplatili nagradu od 500 kuna neto kao zahvalu za uspješno poslovanje u 2021., što je zajedno s isplatom regresa činilo dodatno ulaganje od 17 milijuna kuna. U listopadu je uslijedilo novo ulaganje u zaposlenike vrijedno 20 milijuna kuna, u okviru kojeg smo zaposlenicima isplatili 1.100 kuna nagrade za dobre poslovne rezultate ostvarene u ljetnoj sezoni 2022. godine. Uz to, od posljednjeg kvartala prošle godine mjesečno smo isplaćivali i poseban dodatak od 300 kuna kojim zaposlenicima želimo pomoći u suočavanju s inflacijom i povećanim životnim troškovima, a u prosincu smo isplatili i božićnicu, što je bilo ulaganje od 15 milijuna kuna, te dar za dijete.

Kretanje troškova zaposlenika 2021. - 2022.

Nagrada za radne rezultate

U 2022. godini unaprijedili smo postojeći sustav nagrađivanja zaposlenika, napravili smo nove pravilnike za nagrađivanje i isplatili dodatne stimulacije za izvanredne rezultate u određenom periodu.

Zaposlenici imaju mogućnost ostvariti nagradu za postignuti radni rezultat. Na dio zaposlenika primjenjuje se sustav procjene radne uspješnosti povezan s individualnim razvojnim ciljevima.

Nagradom za ostvareni radni rezultat obuhvaćeno je 93 posto zaposlenika, a u 2022. godini ukupno je 91 posto zaposlenika dobilo nagradu za radni rezultat.

Svim našim zaposlenicima osiguravamo dodatne nagrade i pogodnosti:

Godišnje nagrade

- Božićnica
- Uskrsnica
- Regres (naknada za korištenje godišnjeg odmora)
- Dar za dijete (dijete mlađe od 15 godina)

Prigodne nagrade

- Nagrada za novorođenče
- Potpore i solidarne pomoći
- Jubilarne nagrade

Dodatne pogodnosti

- **Popust** na ukupnu kupnju u Konzumu uz **MultiPlusCard** karticu
- **Slobodan dan za polazak djeteta u prvi razred** i prigodan poklon
- **Božićni pokloni za djecu zaposlenika**
- **Božićni kuponi**

Konzum primjenjuje više različitih oblika programa priznavanja za zaposlenike uzimajući u obzir uspješne rezultate i izvanredan doprinos u uspješnom poslovanju, doprinos u promicanju i življenju korporativnih vrijednosti te promoviranju korporativne kulture.

Trening i edukacija zaposlenika

U Konzumu se edukacija i trening zaposlenika provode najvećim dijelom u sklopu Konzum Akademije kao zasebno, u tu svrhu formirane Službe te dijelom preko vanjskih institucija. Prateći potrebe po područjima rada, deficitarna zanimanja u organizaciji i potrebe za razvojem ključnih radnih mjesta, provodimo programe u sklopu kojih zaposlenici usvajaju nova znanja i vještine koje utječu na daljnji razvoj i napredovanje. Svjesni činjenice da je u ovim izazovnim vremenima iznimno važno upravljanje zaposlenicima, fokus u 2022. usmjeravamo na edukaciju za rukovoditelje timova, programe za nove menadžere, program voditeljskih vještina za menadžere i program prodajnih vještina za prodajne predstavnike, na interna osposobljavanja budućih poslovođa i prodavača mesa, kao i uvodne obuke za novozaposlene kolege s ciljem upoznavanja kompanije, osnovnih procesa rada te kompanijske kulture.

Kompanija smo koja upravlja znanjem, zadržava i prenosi znanje u organizaciji te potiče osobnu odgovornost za razvoj.

U 2022. ukupno je 471 učenika srednjih škola bilo na praktičnoj nastavi u Konzumu.

Osim interno organiziranih edukacija te suradnje sa srednjim školama i fakultetima, zaposlenici sudjeluju u eksterno organiziranim konferencijama, seminarima i poslovnim natjecanjima. Iznimno smo ponosni na uspjehe koje su kolege u protekloj godini ostvarili na poslovnim natjecanjima u izradi poslovnih slučajeva. Konzumov tim osvojio je treće mjesto na e-Leadership Intrapreneurship Challengeu 2022 koji je organizirala Algebra e-Leadership MBA i prvo mjesto na IEDC- Bled School of Management Case study competitionu u Zagrebu.

Zaštita na radu

Svi zaposlenici pohađaju program osposobljavanja iz zaštite na radu i zaštite od požara prije stupanja na radno mjesto ili prilikom promjene radnog mjesta.

Osposobljavanje za vozače viličara i za pružanje prve pomoći, provode ovlaštene tvrtke. U 2022. godini osposobljavanja iz područja zaštite na radu i zaštite od požara prošlo je ukupno 9.107 zaposlenika.

Nakon svake ozljede ili nezgode na radu provodi se korektivna radnja, tj. edukacija za ozlijeđenog radnika vezano uz njegovu ozljedu.

Služba zaštite na radu i zaštite od požara provodi interne nadzore i nadgleda stanje objekata i radne opreme te razgovara s radnicima. Ovlaštene vanjske tvrtke redovito provode ispitivanja radnog okoliša, elektroinstalacija i radne opreme.

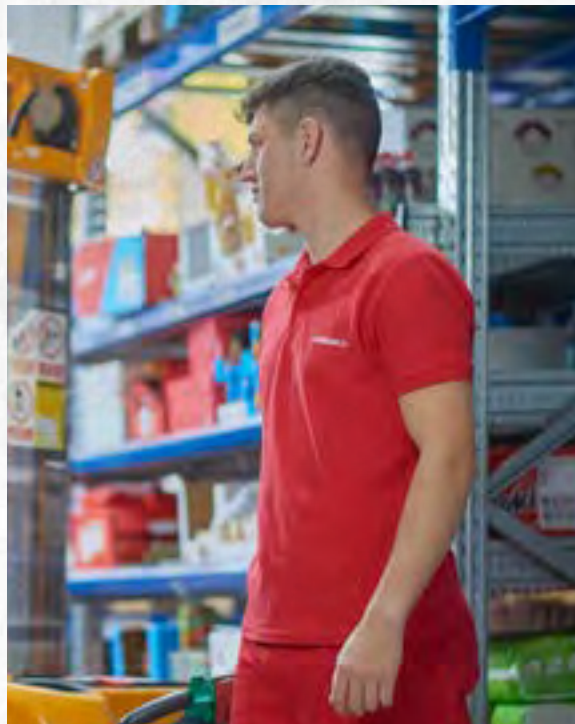
Većim naglaskom na edukaciju zaposlenika i provođenjem češćih internih nadzora, broj ozljeda na radu u 2022. godini u odnosu na 2021. smanjio se za 12 posto, a broj nezgoda povećao se za 8 posto, što je direktan rezultat osvještavanja djelatnika o potrebi prijave nezgoda na radu.

Društvo ima sklopljene ugovore s 38 medicina rada po cijeloj Hrvatskoj, gdje se radnici upućuju na redovne liječničke preglede vezano uz poslove s posebnim uvjetima rada.

Sukladno Pravilniku o sigurnosti i zaštiti zdravlja pri radu s računalom, zaposlenici obavljaju pregled vida prije početka rada i prije zapošljavanja na radnom mjestu s računalom, a svake dvije godine za radnike koji koriste korekcijska pomagala i na zahtjev radnika zbog tegoba koje bi mogle biti posljedica rada s računalom. Konzum za svoje zaposlenike također ugovara policu dodatnog zdravstvenog osiguranja koja zaposlenicima omogućuje obavljanje redovitih sistematskih pregleda te korištenje ostalih zdravstvenih usluga po polici u ugovorenim ustanovama partnerima. Kao jednu od dodatnih pogodnosti, zaposlenici imaju mogućnost ugovaranja polica dopunskog i dodatnog osiguranja za članove svoje obitelji.

U 2022. je u sklopu nastavka napora za smanjenje broja ozljeda:

- podijeljeno 400 vertikalnih ergonomskih miševa s ciljem smanjenja rizika nastanka sindroma prenaprezanja uzrokovanih predugim ponavljanjem istih pokreta
- uvedena obveza korištenja protureznih rukavica prilikom korištenja noža

ZDRAVLJE I SIGURNOST KUPACA

Sustavi upravljanja sigurnošću hrane

Zadovoljstvo kupaca primarni je cilj prema kojem se mjeri ukupna uspješnost Konzuma. Ponuda svježih, zdravstveno ispravnih proizvoda, te provođenje visokih higijenskih standarda u proizvodnji vlastitih proizvoda u pakirnici ribe i na svježim rinfuznim odjelima prodavaonica, osnovna su načela ostvarenja tog cilja.

Kako želimo kupcima ponuditi najbolju kvalitetu za vrijednost, od naših partnera i dobavljača proizvoda robne marke zahtijevamo međunarodno priznate standarde sigurnosti hrane, a u našim proizvodnjama zahtijevamo visoke higijenske standarde zaposlenika, radnih prostorija i opreme te pravovremeno i primjereno osposobljavamo i educiramo zaposlenike o kvaliteti i važnosti sustava upravljanja sigurnošću hrane.

U cilju zaštite potrošača definirani su načini brzog priopćavanja i upozoravanja te su uspostavljeni sustavi kontrole koji se temelje na procjeni rizika. Osigurana je komunikacija s vanjskim zainteresiranim stranama kao i unutar organizacije o svim informacijama u vezi sa sigurnošću hrane.

Sustav upravljanja sigurnošću hrane implementiran je u svim objektima tvrtke te je certificiran u Super Konzumima, skladištima i VELPRO centrima. Time dokazujemo da su nam zdravlje i sigurnost kupaca uvijek na prvom mjestu.

Implementirani i certificirani sustavi upravljanja sigurnošću hrane temelje se na zahtjevima standarda: ISO 22000 u logistici i maloprodaji; HACCP smjernicama opisanima u Codex Alimentarius u veleprodaji kao i IFS Logistics.

Sustavi upravljanja uspostavljeni su procjenom rizika u svim poslovnim procesima. Procesu su opisani, definirane kritične kontrolne točke i definirane korektivne radnje koje se poduzimaju kada je kritična točka van kontrole. U maloprodaji i veleprodaji HACCP planovima su obuhvaćene sve kritične kontrolne točke. Sustav se verificira provođenjem redovitih internih kontrola - audita, vanjskih audita (inspekcije i certifikacijska tijela), te planova provjere mikrobiološke čistoće u svim logističkim, maloprodajnim i veleprodajnim jedinicama. Dodatno u maloprodaji zajedno s dobavljačima svježeg mesa posjedujemo certifikate proizvoda Meso hrvatskih farmi.

Također su opisani procesi u nabavi gdje se vrši procjena rizika za dobavljače/proizvođače proizvoda privatne marke i ostalih proizvoda. Procjena rizika u ovom segmentu rezultira trima planovima:

- planom internih kontrola koje se provode u organoleptičkom laboratoriju
- planom monitoringa privatne marke (slanje na analizu u ovlaštene laboratorije)
- planom audita proizvođača (u ovisnosti o certifikaciji sustava upravljanja kod proizvođača).

EDUKATIVNI PROGRAM VJERNOSTI „POVRATAK ZDRAVOLJUBACA“

Nastavili smo poticati kupce na usvajanje pozitivnih prehrambenih navika.

U 2022. godini s veseljem smo ponovno dočekali Zdravoljupce, protagoniste najuspješnijeg programa vjernosti u povijesti Konzuma. Ovaj su se put vratili u naše prodavaonice u albumu sa sličicama s istom misijom kao i prije - poticanja djece i odraslih na usvajanje kvalitetnih prehrambenih navika kroz poruku „Lošoj hrani reci NE, jedi voće i povrće“.

Videospotovi u kojima vesela ekipa Zdravoljubaca pjeva o važnosti redovite konzumacije voća i povrća do danas su zabilježili preko 17 milijuna pregleda na YouTubeu, a u hrvatskim domovima nalazi se više od 1,2 milijuna plišanih Zdravoljubaca koji ukućane podsjećaju na važnost uravnotežene prehrane. U nastavku programa vjernosti u 2022. godini naglasak je bio na sakupljanju sličica s likovima Zdravoljubaca koje su se lijepile u atraktivan album s poučnim ilustracijama i zanimljivim činjenicama o voću i povrću. Na važnost redovite konzumacije voća i povrća podsjećale su i simpatične šalice s likovima Zdravoljubaca koje su također bile dio našeg posebnog asortimana.

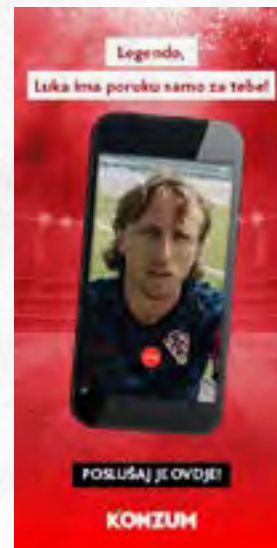
Lukin izazov

Godina Svjetskog nogometnog prvenstva bila je sjajna prilika da se obratimo roditeljima i djeci na jedinstven i nezaboravan način kako bismo ih potaknuli na veću tjelesnu aktivnost budući da su podaci o tjelesnoj aktivnosti i prekomjernoj tjelesnoj masi djece svake godine sve porazniji. Htjeli smo poslati jaku personaliziranu poruku osobno od Luke Modrića, najpopularnijeg nogometaša u Hrvatskoj koji je ujedno i uzor mnogoj djeci - tako je nastao Lukin izazov.

Lukin izazov jedinstveno je personalizirano iskustvo u kojem se Luka Modrić osobno obraća gledatelju s porukom o važnosti tjelesne aktivnosti kojom ga potiče na vježbanje. Luka potpisuje i personaliziranu fotografiju koju gledatelj može preuzeti kao dodatnu motivaciju.

Čuti personaliziranu poruku o važnosti vježbanja, od samog Luke Modrića, za mališane je bilo iskustvo koje ima potencijal promijeniti njihove životne navike.

Za njihove roditelje, koji se bore usmjeriti ih prema zdravom životu, Lukin izazov je predstavljao nemjerljivu vrijednost i pomoć u svakodnevnom odgoju. Vanserijske brojke, ali i oduševljenje te entuzijazam mališana i roditelja pokazao nam je da je Lukin izazov u potpunosti uspio te da smo uspješno komunicirali misiju Konzuma: brinuti o kvaliteti života svojih kupaca.

PROSLAVA 65. OBLJETNICE POSLOVANJA KONZUMA

Cjelogodišnjom slavljeničkom kampanjom razveselili smo sve dionike

U 2022. godini proslavili smo 65 godina Konzuma i tu smo važnu obljetnicu, pod sloganom „Već 65 godina kod nas možete kupiti sve, ali osmijeh je uvijek besplatan“, prepoznali i kao dodatnu priliku da razveselimo kupce, zaposlenike i poslovne partnere te im zahvalimo na dugogodišnjem povjerenju.

Priča Konzuma započela je davne 1957. godine kad je u Ilici 22 u Zagrebu otvorena prva Konzumova prodavaonica, koja je ujedno bila i prva gradska samoposluga u tadašnjoj državi. O tom i drugim najvažnijim događajima u povijesti kompanije, ali i zanimljivostima o razvoju trgovine u Hrvatskoj u čemu smo imali značajnu ulogu, kupci i građani mogli su se informirati putem posebne internetske stranice koju smo lansirali u okviru obljetnice.

Predstavljanjem jedinstvenih proizvoda retro dizajna naših dobavljača u retro katalogu i organizacijom flash moba na zagrebačkom Cvjetnom trgu s glazbom i plesnim stilovima proteklih desetljeća kupce smo odveli u vremena kad se kupovalo i živjelo drugačije. Posebna iznenađenja i popuste pripremili smo i za korisnike MultiPlusCard kartice.

Slavili smo i sa zaposlenicima - upravnu zgradu i prodavaonice označili smo prigodnim vizualima, a u posebnom izdanju internog časopisa u glavnom su fokusu bili upravo zaposlenici kao protagonisti raznih zanimljivih reportaža. Na internoj konferenciji okupili smo više od 1.000 kolegica i kolega te smo se družili uz zanimljiva predavanja i dodjelu nagrada onima najistaknutijima.

Vrhunac proslave bila je dodjela ključeva automobila Tesla našem najsretnijem kupcu u nagradnoj igri u kojoj smo zaprimili više od 430.000 prijava. A u želji da naša proslava ostavi i trag u zajednici, podržali smo donacijom Udrugu CRVENI NOSOVI klaunovidoktori, u što smo uključili i građane diljem Hrvatske tako što smo putem digitalnih totema „prikupljali“ njihove osmijehe i potom ih „pretvarali“ u kune za donaciju. Na taj smo način CRVENIM NOSOVIMA klaunovimadoktorima donirali ukupno 65.000 kuna (8.627 eura) te tako podržali njihova nastojanja da ljudima u teškim situacijama vrate osmijeh na lice.

TRADICIONALNA BLAGDANSKA HUMANITARNA AKCIJA KONZUMA

Ljepši blagdani za čak deset organizacija i udruga diljem Hrvatske

Kraj 2022. godine Konzum je ponovno uljepšao humanitarnom akcijom, i ovaj put u suradnji s MultiPlusCardom pod sloganom „Najljepši Božić je kad darujemo zajedno“, pri čemu su sredstva raspoređena na čak deset organizacija koje pomažu djeci, potrebitim obiteljima, starijima i nemoćnima te životinjama. Akcijom je prikupljeno čak 72.958,07 eura, od čega je više od 26.500 eura donirao Konzum, a preostali iznos korisnici MultiPlusCard kartice koji su donirali svoje bonus kune.

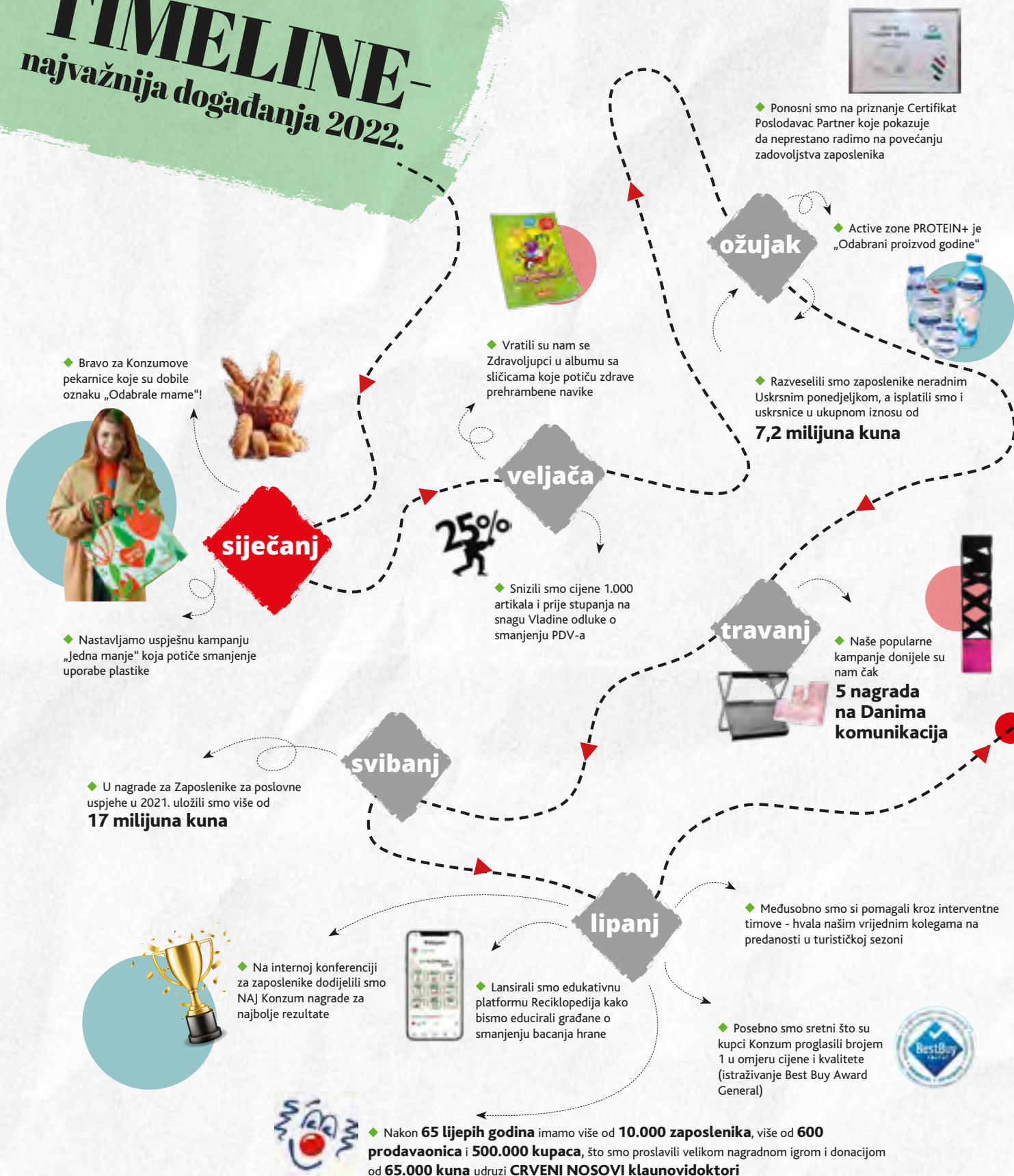

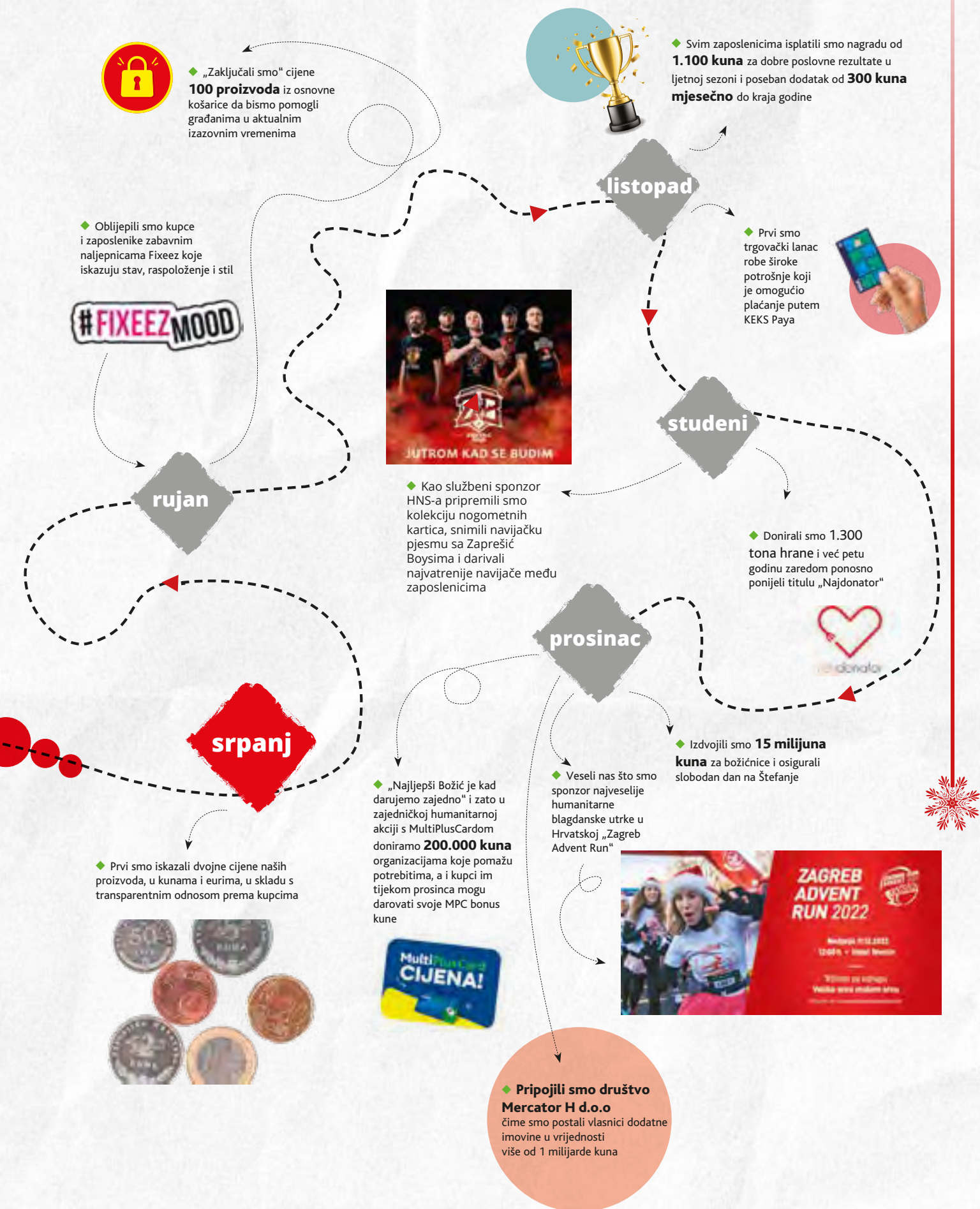
Među primateljima donacije bile su Udruga Aurora koja pomaže oboljelima od cerebralne i dječje paralize te osobama s tjelesnim invaliditetom u Šibensko-kninskoj županiji te Udruga Brački pupoljci koja pruža podršku obiteljima djece s teškoćama u razvoju. Donaciju su dobile i Udruga Breza koja pruža podršku djeci i mladima bez odgovarajuće roditeljske skrbi te Centar za ranu intervenciju u djetinjstvu MURID, koji se bavi identifikacijom razvojnih rizika i teškoća u razvoju djeteta. Sredstva su dodijeljena i Centru Slave Raškaj Zagreb koji pruža usluge djeci i mladima s komunikacijskim teškoćama te dječjem domu Tić Rijeka specijaliziranom za rad s djecom i mladima koji su proživjeli nasilje, zlostavljanje ili zanemarivanje te koji žive u rizičnim obiteljima. Primatelji donacije bili su i Centar za pružanje usluga u zajednici Vladimir Nazor koji skrbi o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi od 7. do 21. godine života te pruža podršku djeci u kriznim situacijama te udruga za informiranje, širenje i razvoj socijalnih usluga za starije osobe StarKA. Donaciju su primile i Udruga Noina arka, najstarija udruga za skrb i zaštitu napuštenih pasa i mačaka u Hrvatskoj te Prava šapa, udruga koja poduzima konkretne akcije spašavanja uličnih i napuštenih mačaka, osiguravanja privremenog smještaja i veterinarske skrbi te udomljavanja.

Sjeti se onih
ŠTO IMAJU MANJE

TIMELINE- najvažnija događanja 2022.

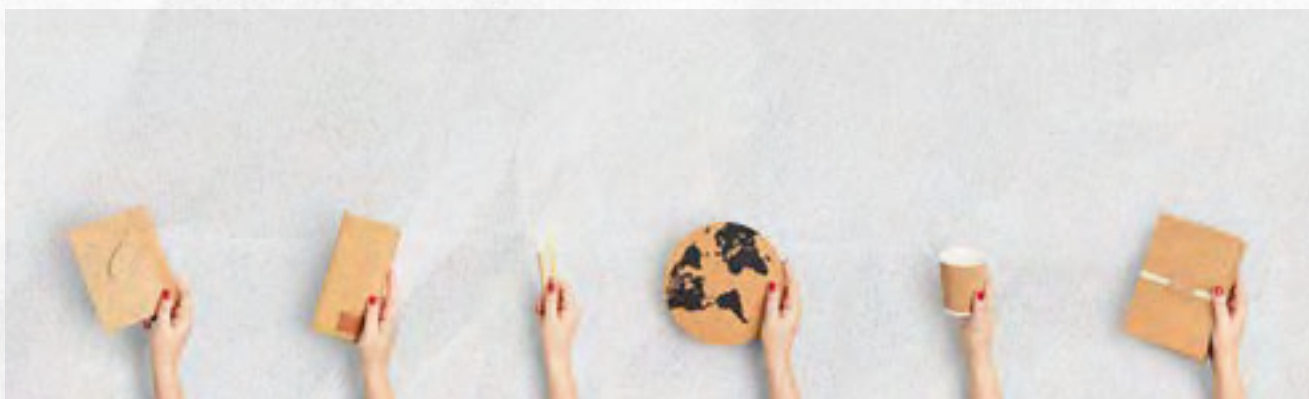
ZAŠTITA OKOLIŠA

UTJECAJ POSLOVANJA NA OKOLIŠ

Svjestan svog utjecaja na okoliš Konzum vodi sustavnu brigu o zaštiti okoliša te nastavlja s aktivnostima koje su usmjerene na smanjenje utjecaja.

Kako je Fortenova grupa nastavila s procesom uspostave strateškog okvira za upravljanje održivošću, sredinom 2022. formirane su radne grupe za svaku od sedam ključnih tema za održivost. Radne grupe razvijaju pristup, predlažu ciljeve i inicijative te plan za implementaciju tema. Svaka radna grupa ima svog voditelja koji na mjesečnom sastanku prema Koordinacijskom odboru izlaže napredak i izazove za svaku stratešku temu. Konzum je voditelj grupe za upravljanje resursima i otpadom kojoj je cilj unaprjeđenje načina na koji upotrebljavamo resurse i gospodarimo otpadom, od hrane do ambalaže te smanjenje izvorne, nerekicirane plastike u korist drugih materijala i povećano ponovno korištenje i recikliranje.

Kao jedna od najvećih kompanija u Hrvatskoj svjesni smo svojeg utjecaja te smatramo da ga trebamo koristiti za stvaranje boljeg i prosperitetnijeg društva. Odgovornost se u Konzumu ogleda u svemu što radimo i u svim odnosima koje gradimo.

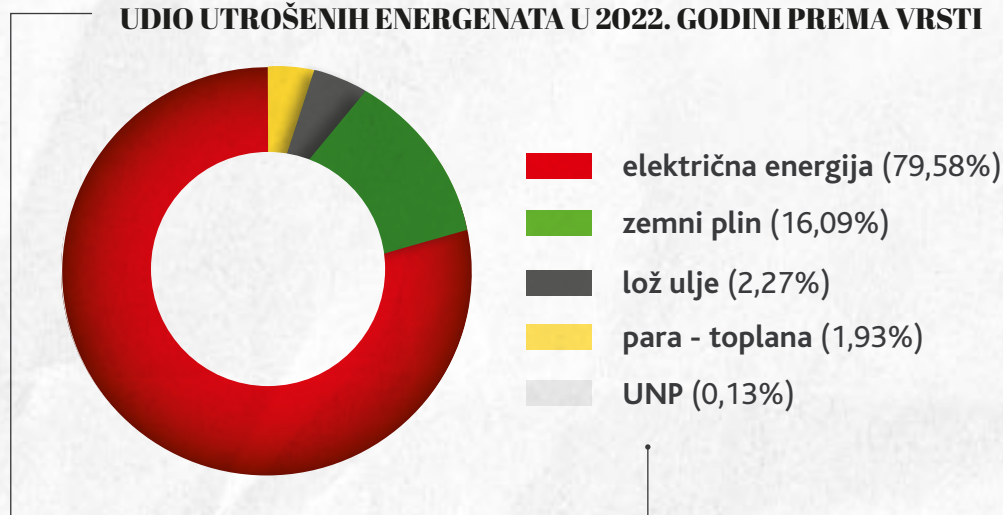
ENERGETSKA UČINKOVITOST

Rastom cijena energenata značajno su porasli i troškovi Konzuma. U godini velikih energetske izazova, napravili smo nove korake ka učestalijoj štednji energije, uložili u nove tehnologije kojima pratimo energetske sustav te nastavili s edukacijom zaposlenika o važnosti štednje energije. Cilj je nastaviti s tom praksom koja, između ostalog, ima i pozitivan utjecaj na okoliš.

Pratimo količine utrošenih energenata te podupiremo aktivnosti koje su usmjerene smanjenju potrošnje energije. Kao i 2021. godine, najzastupljeniji energent je električna energija koja se najviše koristi za rad rashladne opreme.

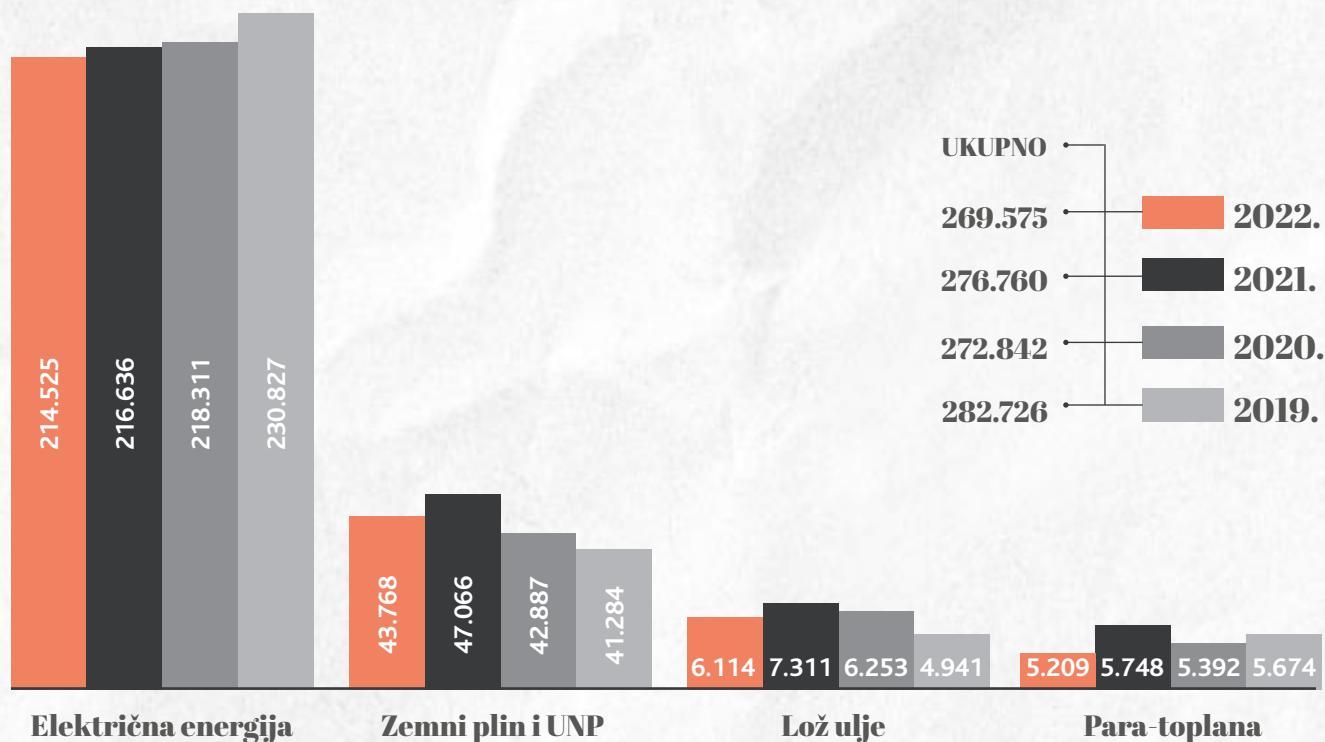
Povećanje energetske učinkovitosti u Konzumu je jedan od najvažnijih projekata, jer spaja bolje upravljanje troškovima prouzrokovanih pritiscima na tržištu energenata zajedno s brigom o okolišu i brige o planetu za buduće naraštaje.

UDIO UTROŠENIH ENERGENATA U 2022. GODINI PREMA VRSTI

Cilj je nastaviti tendenciju smanjenja energetske performansi preko projekata LED rasvjete, zatvaranjem rashladnih vitrina, postavljanjem noćnih zavjesa i edukacijom zaposlenika.

POTROŠNJA ENERGENATA PREMA VRSTI (2019.-2022.) KWH U TISUĆAMA

S obzirom na energetske krize uzrokovane ratom u Ukrajini, uložili smo dodatne napore za bolju kontrolu trošenja energenata, konkretno električne energije.

Uveli smo **centralni sustav praćenja prostorne temperature** u realnom vremenu u većini prodavaonica regije Zagreb i sustav praćenja temperatura u rashladnim uređajima u 15 prodavaonica. Određeni su dozvoljeni rasponi temperature te se svako odstupanje od dozvoljene temperature evidentira i šalju se potrebne obavijesti kako bi se odmah moglo pristupiti uklanjanju uzroka nepravilnosti i rješavanju problema.

ELEKTRIČNE PUNIONICE

Punionice za električne automobile koje su dostupne našim kupcima postavljene su na tri lokacije: **Karlovac, Delnice i Zagreb**. Zanimljiva je činjenica da je na jednak broj punionica kao i u protekloj godini utrošeno **275,98 posto energije više**, što je dokaz da građani sve više koriste električne automobile. U 2021. godini utrošeno je 11.938 kWh, dok je u 2022. utrošeno 44.885 kWh.

EMISIJE

U skladu s politikom Fortenova grupe, vozni park teži cilju korištenja osobnih vozila s emisijom CO₂ ispod 50g/km te se trenutačno koriste tri takva vozila. U narednom razdoblju planira se povećanje broja vozila s navedenom emisijom CO₂.

Kada je u pitanju vozni park teretnih vozila, provodimo aktivnosti za dekarbonizaciju motora. Neizgoreno gorivo i razni drugi produkti izgaranja stvaraju onečišćenja u samom motoru koja su većinom bazirana na ugljiku. Dekarbonizacijom motora postižu se višestruki pozitivni efekti za okoliš - smanjenje emisije CO₂ i smanjenje potrošnje goriva.

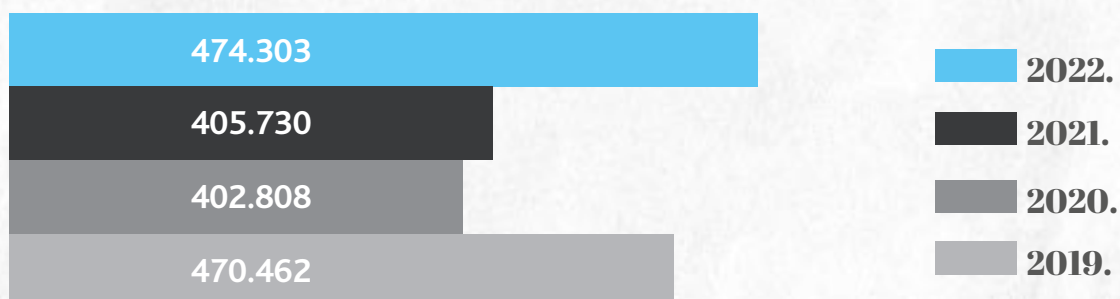
VODA

Za potrebe svakodnevnih procesa tvrtke koristi se voda iz javnih vodoopskrbnih sustava. Voda se koristi u procesima pripreme namirnica, čišćenja prostora te u sanitarne svrhe. Voda koja se koristi za procese pripreme podliježe redovnim kontrolnim analizama kvalitete. Sanitarne i otpadne vode ispuštaju se u sustave kanalizacije, otpadne vode iz pripreme (gastro odjeli) ispuštaju se kroz mastolove. Budući da je riječ o trgovačkom lancu, nema aktivnosti koje bi imale negativan utjecaj na okoliš prilikom ispuštanja.

U dijelu prodavaonica koriste se strojevi za pranje poda te se njihovim korištenjem osim pojednostavljanja posla zaposlenicima omogućava i racionalnije korištenje vode.

POTROŠNJA VODE (u litrama)

GOSPODARENJE OTPADOM

Gospodarenje otpadom je i u protekloj godini ocijenjeno kao jedan od najvažnijih aspekata zaštite okoliša. Pokrenuli smo aktivnosti za povećanje razine sortiranja otpada, posebice biootpada. Cilj ovih aktivnosti je povećanje udjela korisnih sirovina u otpadu i smanjenje komunalnog otpada koji više nema nikakvu vrijednost nego završava na odlagalištima. Udio komunalnog otpada u 2022. u odnosu na 2021. je smanjen za 9 posto. U Konzumu nismo zabilježili nekontrolirano istjecanje štetnih tvari u okoliš te nije bilo ekoloških incidenata. U 2022. proizvedeno je 17.428 tona otpada od čega se tek 0,12 posto odnosi na opasan otpad.

Na razini države istaknut je problem otpada od hrane te je Ministarstvo formiralo radnu grupu za dijalog i sklapanje dobrovoljnih sporazuma o smanjenju nastajanja otpada od hrane čiji je član i Konzum. U 2023. godini očekuje se potpisivanje sporazuma čime će tvrtka biti dio tima koji aktivno sudjeluje u nacionalnom cilju smanjenja otpada od hrane.

KATEGORIJA OTPADA	2022. (t)	2022. (%)	2021. (t)	2021. (%)
ambalaža od kartona	11.570	66,39%	11.157	67,66%
otpadno životinjsko tkivo	2.494	14,31%	2.668	16,18%
ambalaža od plastike	924	5,30%	906	5,49%
biorazgradivi otpad	1.455	8,35%	818	4,96%
masti i ulja iz odvajača	283	1,62%	395	2,40%
ostali neopasni otpad	556	3,19%	385	2,33%
jestiva otpadna ulja	124	0,71%	118	0,71%
baterije i akumulatori	6	0,03%	12	0,07%
EE otpad	16	0,09%	30	0,18%
UKUPNO	17.428	100%	16.488	100%

KONZUM JE I DALJE NAJDONATOR

Naš trud u području doniranja hrane prepoznat je već petu godinu zaredom.

U 2022. godini Konzum je ponovno proglašen Najdonatorom te smo tako već petu godinu zaredom u Bruxellesu dobili priznanje kao vodeći trgovački lanac u području doniranja hrane. Titula koju s ponosom nosimo dodijeljena nam je u okviru inicijative koju su pokrenuli Biljana Borzan, izvjestiteljica Europskog parlamenta za smanjenje bacanja i povećanje doniranja hrane te Zoran Grozdanov, koordinator platforme Mreža hrane.

Donirali smo oko 330 tona hrane ukupne vrijednosti veće od 7 milijuna kuna bez PDV-a, što je ujedno bio i najveći iznos donirane hrane dotad. Doniranu hranu gotovo svakodnevno prikuplja 15 posrednika u 36 prodavaonica, osam VELPRO centara i četiri skladišta, a otkad smo u kompaniji 2015. godine pokrenuli procese s ciljem doniranja još većih količina potrebitima, do danas smo donirali više od 1.300 tona hrane. Naše interne procedure i procesi doniranja hrane u potpunosti su usklađeni s Pravilnikom o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje prema kojem postoje tri strane koje sudjeluju

u procesu, a to su donator, posrednik i primatelj. Rezultati koje ostvarujemo u području doniranja hrane proizlaze iz zajedničkog rada brojnih zaposlenika iz različitih sektora i odjela. Tako su u lanac doniranja hrane uključeni zaposlenici iz Sektora podrške koji kontaktiraju s udrugama, educiraju prodavaonice i traže mogućnosti doniranja, kao i zaposlenici iz financija koji su zaduženi za izvještaje prema Poreznoj upravi. Tu su i zaposlenici iz informatike koji informatičkim rješenjima omogućuju stvaranje potrebne dokumentacije te zaposlenici iz marketinga koji prate cijeli tim. Naposljetku, najzaslužniji su od svih zaposlenici iz maloprodaje, odnosno djelatnici u prodavaonicama koji na dnevnoj razini pregledavaju proizvode s rokom „upotrijebiti do“, odlučuju koju će količinu donirati i potom predaju proizvode posredniku, omogućavajući tako svojim dobrim upravljanjem da hrana uvijek dođe u prave ruke.

RECIKLOPEDIJA

Reciklopedija je još jedan iskorak Konzuma u području smanjenja bacanja hrane. Kako bismo podigli svijest kupaca o problemu bacanja hrane i potaknuli ih na promjenu navika te da smanje količinu hrane koju bacaju, pripremili smo vrlo konkretne i praktične savjete koje baš svatko može primijeniti te time pozitivno utjecati i na zajednicu i na okoliš. Rezultati kampanje i pozitivne reakcije kupaca, osobito za kvalitetu sadržaja razlozi su zbog kojih s ovom komunikacijskom platformom nastavljamo i u 2023. godini.

ReciKLOPEDIJA

JEDNA MANJE

Konzumova kampanja „Jedna manje“, pokrenuta 2021. godine s ciljem poticanja građana na što češće korištenje višekratnih ekoloških torbi i smanjenja plastičnog otpada u Hrvatskoj, nastavila se i u 2022. godini. Tako su kupci koji su koristili višekratnu ekološku torbu „Priroda me voli“ svaki put dobili jednu kunu popusta u Konzumu na ukupan iznos računa do kraja godine.

IMPLEMENTIRANE POLITIKE I STANDARDI

U svim našim maloprodajnim i logističkim objektima, transportu i svim poslovnim procesima želimo upravljati svojim odgovornostima prema okolišu i potrošnji energije na sustavan način koji doprinosi održivom razvoju.

Sustave upravljanja okolišem i energijom uspostavili smo, implementirali i održavamo prema zahtjevima međunarodnih normi ISO 14001 i ISO 50001 te i u 2022. nastavljamo dalje sa procesima u skladu sa donesenim politikama i standardima temeljem kojih su propisane procedure i radne upute. Potvrđujemo svoju opredijeljenost za trajnim poboljšanjem što potvrđuju i uspješno provedeni auditi.

U svibnju 2022. godine vanjska tvrtka provela je recertifikacijski audit prema zahtjevima norme ISO 14001:2015, te u studenom iste godine recertifikacijski audit sukladno zahtjevima norme ISO 50001:2018. Nadzorima je potvrđeno da je tvrtka u potpunosti usklađena sa zakonskim i drugim obvezama te prilikom nadzora nije utvrđena nijedna nesukladnost.

Osim navedenog, VELPRO Jankomir ima certificirani IFS Logistics. IFS Logistics je norma za auditiranje svih logističkih poslova vezanih za hranu i neprehrambene proizvode, a ti poslovi uključuju transport, skladištenje, distribuciju, utovar i istovar.

POLITIKA SIGURNOSTI HRANE

Konzum u svim svojim poslovnim procesima i poslovnim objektima uskladio je djelatnost sa zakonskim zahtjevima, a dodatno se opredijelio za uspostavu, provođenje i stalno poboljšavanje učinkovitosti sustava upravljanja sigurnošću hrane temeljen na zahtjevima normi ISO 22000, IFS Logistics i načelima HACCP sustava.

Kako želimo kupcima ponuditi najbolju kvalitetu za vrijednost, svakodnevno radimo na izgradnji pozitivne kulture sigurnosti hrane - od naših partnera, podugovarača, dobavljača proizvoda privatne marke zahtijevamo međunarodno priznate standarde sigurnosti hrane, a u našim proizvodnjama zahtijevamo visoke higijenske standarde djelatnika, radnih prostorija i opreme. Omogućili smo sve resurse potrebne za učinkovito provođenje sustava upravljanja sigurnošću hranom. Zaposlenike smo educirali o zahtjevima sigurnosti hrane kako bi imali sve potrebne kompetencije u okviru poslovnih odgovornosti.

Financijski izvještaj

Izvešće neovisnog revizora

Vlasniku društva Konzum plus d.o.o.:

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj društva Konzum plus d.o.o. („Društvo”) na dan 31. prosinca 2022. i financijsku uspješnost i novčane tokove Društva za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Nadzornom odboru od 13. rujna 2023. godine.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Društva obuhvaćaju:

- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2022.
- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022.
- izvještaj o promjenama kapitala za godinu završenu 31. prosinca 2022.
- izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu 31. prosinca 2022. i
- bilješke uz financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerezizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerezizijske usluge Društvu u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2022. godine.

Značajna neizvjesnost u vezi s vremenski neograničenim poslovanjem

Skrećemo pozornost na bilješku 2, *Osnove sastavljanja* uz financijske izvještaje u kojoj se objašnjava da je Društvo jamac za obveznice koje je izdala Fortenova grupa d.d. („Matica”), koja možda neće moći dobiti dugoročno refinanciranje nakon studenog 2024. godine jer nije bila u mogućnosti razriješiti postojeću strukturu dioničara Matice. Navedeno ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti koja stvara značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Ključna revizijska pitanja**
- Umanjenje vrijednosti goodwilla i nematerijalne imovine s neograničenim korisnim vijekom trajanja

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke vezane uz zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o nekonsolidiranim financijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Društva, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Društvo posluje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u odjeljku Značajna neizvjesnost u vezi s vremenski neograničenim poslovanjem, utvrdili smo pitanja opisana u nastavku kao ključna revizijska pitanja koja ćemo iznijeti u našem izvješću.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti goodwilla i nematerijalne imovine s neograničenim korisnim vijekom trajanja

Na dan 31. prosinca 2022. godine knjigovodstvena vrijednost goodwilla i nematerijalne imovine s neograničenim korisnim vijekom trajanja iznosi 558.316 tisuća kuna.

U skladu sa zahtjevima MSFI-jeva, jednom godišnje se provjerava je li došlo do umanjenja vrijednosti goodwilla i nematerijalne imovine s neograničenim korisnim vijekom trajanja.

Usmjerili smo pozornost se na ovo područje zbog značajnosti knjigovodstvene vrijednosti ove imovine i zbog toga što se u procjeni umanjenja vrijednosti koju obavlja uprava primjenjuju značajne prosudbe i procjene.

Procjena uprave temelji se na nekoliko ključnih pretpostavki, uključujući prihode od prodaje, bruto maržu, dugoročnu stopu rasta i diskontnu stopu.

Vidjeti bilješku 5, *Ključne računovodstvene prosudbe i procjene*.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Uprava je procijenila umanjenje vrijednosti goodwilla na razini Društva, odnosno na najnižoj razini na kojoj se goodwill prati za potrebe internog upravljanja, a koja ne obuhvaća cjelinu veću od poslovnog segmenta (skupine jedinica koje stvaraju novac), te nam je dostavila rezultate ove procjene. Zajedno s našim internim stručnjacima za procjene vrijednosti testirali smo model koji uprava koristi za ispitivanje umanjenja vrijednosti, a koji se temelji na projekcijama budućih novčanih tokova. Tijekom naše revizije proveli smo sljedeće postupke:

- Ocijenili smo je li procjena uprave Društva o primjerenosti razine na kojoj se prati goodwill u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 *Umanjenje vrijednosti imovine*.
- Provjerili smo matematičku točnost modela umanjenja vrijednosti.
- Proveli smo sljedeće postupke uzimajući u obzir pretpostavke koje je uprava primijenila u svojoj procjeni:
 - Korištenu diskontnu stopu procijenili smo na temelju neovisne referentne analize.
 - Usporedili smo ključne pretpostavke korištene u modelu umanjenja vrijednosti s povijesnim rezultatima Društva.
 - Kroz razgovor s upravom Društva analizirali smo jesu li financijski budžeti primjereni za projicirana razdoblja na način da smo potvrdili obrazloženja uprave i napravili usporedbu s odobrenim budžetima.
 - Analizirali smo osjetljivost testova umanjenja vrijednosti i jesu ili objave vezane uz osjetljivost primjerene u odnosu na pretpostavke koje imaju najveći potencijalni učinak na rezultate ispitivanja.
 - Analizirali smo je li metodologija na kojoj se temelje projekcije budućih novčanih tokova u skladu s MRS-om 36, *Umanjenje vrijednosti imovine*.
 - Procijenili smo jesu li prezentacija i objave vezane uz ispitivanje umanjenja vrijednosti primjereni.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства i Nefinancijsko izvešće uključene u Godišnje izvešće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvešće revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije gore navedene te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства i Nefinancijskog izvešća, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru uključuje li Izvešće posloводства objave zahtijevane člankom 21. Zakona o računovodstvu te je li Nefinancijsko izvešće sastavljeno u skladu sa zahtjevima članka 21.a Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima.
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.
- Nefinancijsko izvešće sastavljeno je u skladu sa zahtjevima članka 21.a Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvešću posloводства te ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvešća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izveštavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izveštavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvešće revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primijenjenim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Društva 25. rujna 2019. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine Društva s najnovijim ponovnim imenovanjem na dan 27. prosinca 2022. godine, što predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 4 godine.

Ovlašteni revizor angažiran kao partner za ovo izvješće neovisnog revizora je Ana Marija Cvilinder Škegro.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
13. rujna 2023.

John Mathias Gasparac
Predsjednik Uprave

Cvilinder A.
Ana Marija Cvilinder Škegro
Ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske Uprava je dužna pobrinuti se da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koji pružaju istinit i fer prikaz financijskog položaja društva Konzum plus d.o.o., Zagreb („Društvo“), kao i njegovih rezultata poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Stoga, Uprava i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi financijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

1. odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
2. davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
3. postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima i
4. sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s prihvatljivom točnošću prikazuju financijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da financijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, a time i za poduzimanje razumnih mjera za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Također, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Uprava Društva je obvezna sastaviti Godišnje izvješće koje se sastoji od financijskih izvještaja i Izvješća posloводства. Izvješće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Uprava je odobrila izdavanje financijskih izvještaja priloženih u nastavku dana 13. rujna 2023. godine.

Potpisano u ime Uprave:

Zoran Mitreski

Predsjednik Uprave

Uroš Kalinić

Član Uprave

Tomislav Babić

Član Uprave

Konzum plus d.o.o.

Marijana Čavića 1a

10000 Zagreb

Hrvatska

KONZUM
KONZUM plus d.o.o. | Zagreb
1/1

KONZUM PLUS d.o.o.

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2022. GODINU

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

na dan 31. prosinca 2022.

Konzum plus d.o.o.

	<i>Bilješke</i>	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Prihodi od prodaje	6	11.853.394	10.423.281
Ostali prihodi	7	163.604	131.167
Ukupni poslovni prihodi		12.016.998	10.554.448
Trošak prodane trgovačke robe		(8.553.080)	(7.526.105)
Troškovi sirovina, materijala i energije	8	(367.707)	(295.079)
Troškovi usluga	9	(719.361)	(679.482)
Trošak osoblja	10	(1.212.331)	(1.063.425)
Vrijednosno usklađenje financijske imovine	11	3.720	(5.036)
Ostala vrijednosna usklađenja	11	(3.686)	1.739
Ostali troškovi	12	(144.906)	(114.794)
Dobit/ (gubitak) od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, neto		3.225	(1.718)
Amortizacija		(605.134)	(585.747)
Ukupni poslovni rashodi		(11.599.260)	(10.269.647)
Dobit iz poslovanja		417.738	284.801
Financijski prihodi	13	3.583	15.429
Financijski rashodi	14	(262.673)	(273.056)
Neto financijski rashodi		(259.090)	(257.627)
Dobit prije poreza		158.648	27.174
Porez na dobit	15	(25.536)	13.168
Dobit tekuće godine		133.112	40.342
Ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak)			
<i>Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak u idućim razdobljima:</i>			
Aktuarski dobici/(gubici) po planovima definiranih primanja umanjeni za porez		(3.353)	(6.784)
Ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak) za godinu, umanjena za porez		(3.353)	(6.784)
Ukupna sveobuhvatna dobit za razdoblje		129.759	33.558

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju

na dan 31. prosinca 2022.

Konzum plus d.o.o.

	<i>Bilješke</i>	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
		'000 kn	'000 kn
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	16	649.149	674.914
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	1.876.845	1.252.282
Imovina s pravom korištenja	18	2.199.731	2.000.443
Ulaganja u nekretnine	19	825.731	475.445
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	20	133.885	128.098
Odgođena porezna imovina	15	215.699	71.157
Ostala dugotrajna imovina		578	478
Ukupno dugotrajna imovina		5.901.618	4.602.817
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	21	830.353	707.718
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	20	9.015	8.058
Potraživanja od kupaca	23	378.630	328.429
Ostala kratkotrajna imovina	24	66.518	51.166
Novac i novčani ekvivalenti	25	429.389	159.534
		1.713.905	1.254.905
Imovina namijenjena prodaji	22	16.313	-
Ukupno kratkotrajna imovina		1.730.218	1.254.905
UKUPNO AKTIVA		7.631.836	5.857.722
Kapital i rezerve			
Temeljni kapital	26	20	20
Kapitalne rezerve		647.277	118.046
Konsolidirane rezerve		379.075	(193.479)
Preneseni gubitak		(210.274)	(340.033)
Ukupno kapital i rezerve		816.098	(415.446)
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	27	157.913	126.918
Kredit i zajmovi	28	152.509	466.254
Obveze po najmu	29	2.530.972	2.213.890
Ostale dugoročne obveze		131	206
Ukupno dugoročne obveze		2.841.525	2.807.268
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima	30	1.918.450	1.657.570
Kredit i zajmovi	28	1.294.532	1.183.745
Obveze po najmu	29	360.042	330.894
Obveze za porez na dobit	15	28.612	-
Ostale kratkoročne obveze	31	372.577	293.691
Ukupno kratkoročne obveze		3.974.213	3.465.900
UKUPNO PASIVA		7.631.836	5.857.722

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama kapitala

za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.

Konzum plus d.o.o.

	Bilješka	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve	Konsolidirane rezerve	Zadržana dobit/ (Preneseni gubitak)	Ukupno
		'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Stanje na dan 1. siječnja 2021.		20	118.046	(193.479)	(373.591)	(449.004)
Dobit godine		-	-	-	40.342	40.342
Ostali sveobuhvatni gubitak		-	-	-	(6.784)	(6.784)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		-	-	-	33.558	33.558
Stanje na dan 31. prosinca 2021.		20	118.046	(193.479)	(340.033)	(415.446)
Stanje na dan 1. siječnja 2022.		20	118.046	(193.479)	(340.033)	(415.446)
Dobit godine		-	-	-	133.112	133.112
Ostali sveobuhvatni gubitak		-	-	-	(3.353)	(3.353)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		-	-	-	129.759	129.759
<i>Transakcije s vlasnicima:</i>						
Prijenos duga na kapitalne rezerve	26	-	529.231	-	-	529.231
Poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom	2		-	572.554	-	572.554
Stanje na dan 31. prosinca 2022.		20	647.277	379.075	(210.274)	816.098

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.

Konzum plus d.o.o.

	<i>Bilješke</i>	2022. '000 kn	2021. '000 kn
NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Dobit prije poreza		158.648	27.174
Amortizacija i umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine te imovine s pravom korištenja	11, 16, 17, 18, 19	606.942	585.747
Financijski prihodi	13	(2.608)	(15.429)
Financijski rashodi	14	262.673	269.611
(Dobit)/gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine	11	(3.720)	5.036
(Dobit)/gubitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(3.225)	1.718
(Dobit)/gubitak od prodaje financijske imovine	13, 14	(975)	3.445
Promjena rezerviranja za obveze i troškove	10, 12	18.672	15.333
Neto manjkovi dugotrajne imovine	12	765	1.077
Vrijednosno usklađenje zaliha	11	1.879	(1.739)
Ostale nenovčane transakcije		(7.351)	11.618
<i>Novčani tok prije usklada za promjene radnog kapitala</i>		1.031.700	903.591
Promjena zaliha		(124.507)	(37.497)
Promjena potraživanja i ostale kratkotrajne imovine		(28.138)	84.512
Promjena obveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obveza		343.179	(111.846)
NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		1.222.234	838.760
Plaćeni porez na dobit	15	-	(1.476)
Plaćene kamate	33	(255.661)	(277.097)
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		966.573	560.187
NOVČANI TOK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		12.938	26.572
Primici od povrata danih depozita		6.262	5.658
Primici od prodaje financijske imovine		975	12.572
Primici od kamata		39	-
Izdaci za dane depozite		(10.283)	(14.714)
Izdaci za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(204.813)	(131.603)
Stjecanje ovisnih društava	2	-	(17.761)
Novac stečen poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	2	51.988	13
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		(142.894)	(119.263)
NOVČANI TOK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
Primici od kredita i zajmova	33	285.000	170.000
Izdaci za otplatu kredita i zajmova	33	(462.235)	(493.814)
Izdaci za povrat glavnice po najmovima	33	(376.589)	(319.136)
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		(553.824)	(642.950)
UKUPNI NETO NOVČANI TOKOVI			
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja		159.534	361.560
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	25, 33	429.389	159.534

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

1. OPĆE INFORMACIJE

Društvo Konzum plus d.o.o. (Društvo), Zagreb upisano je 14. lipnja 2018. godine u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu Rješenjem posl. broj Tt-18/23666-2 kao društvo s ograničenom odgovornošću na temelju Izjave o osnivanju od 12. lipnja 2018. godine. Društvo je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu pod matičnim brojem 081180016.

Vlasnik društva je Fortenova grupa d.d. (Grupa), Zagreb, Marijana Čavića 1, sa 100% udjela. Matično društvo Fortenova grupe d.d. je Fortenova Group HoldCo B.V., Nizozemska s udjelom od 100%. Krajnji vlasnik Društva na dan 31. prosinca 2022. godine je Fortenova Group TopCo B.V., Nizozemska, dok je društvo s krajnjom upravljačkom kontrolom na dan 31. prosinca 2022. godine Fortenova Group Stak Stichting, Nizozemska.

Sjedište Društva je u Zagrebu, Marijana Čavića 1/a.

Osnovna djelatnost Društva je djelatnost trgovine na veliko i malo prehrambenim i neprehrambenim proizvodima, pružanje ugostiteljskih usluga pripremanja i usluživanja pića i napitaka te proizvodnja i prerada mesa i mesnih proizvoda.

U 2022. godini Društvo je imalo prosječno 10.726 zaposlenika, a u 2021. godini 10.900 zaposlenika.

2. OSNOVE SASTAVLJANJA

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI).

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se obveze i imovina priznaju kada ispunjavaju uvjete propisane u okviru na kojem se temelje MSFI-jevi. Kod sastavljanja financijskih izvještaja primijenjena je temeljna računovodstvena pretpostavka vremenske neograničenosti poslovanja.

Osnove sastavljanja

Financijski izvještaji sastavljeni su na osnovi povijesnog troška, osim gdje je drugačije navedeno. Računovodstvene politike primijenjene su dosljedno i u skladu s prošlom godinom.

Izveštajna valuta

Financijski izvještaji Društva sastavljeni su u hrvatskim kunama kao funkcionalnoj, odnosno izvještajnoj valuti Društva. Na dan 31. prosinca 2022. godine tečaj za 1 USD i 1 EUR iznosio je 7,064035 HRK odnosno 7,53450 HRK (31. prosinca 2021. godine: 6,643548 HRK odnosno 7,517174 HRK). Iznosi objavljeni u financijskim izvještajima izraženi su u tisućama kuna osim ako nije drugačije navedeno.

Ključne procjene i pretpostavke te neizvjesnosti u sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima zahtijeva od Uprave primjenu prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazanih iznosa imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i raznim ostalim čimbenicima, za koje se smatra da su razumni u danim okolnostima, čiji rezultat čini polazište za stvaranje prosudbi o vrijednosti imovine i obveza, koje se ne mogu dobiti iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena.

Spomenute procjene i uz njih vezane pretpostavke redovito se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ako ona utječe samo na razdoblje u kojem je procjena izmijenjena ili u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima ako izmjena utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na: obračun i razdoblje amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, procjene umanjenja vrijednosti, ispravke vrijednosti zaliha i sumnjivih i spornih potraživanja, rezerviranja za primanja zaposlenih i sudske sporove, najmove te na procjenu potencijalnih obveza po jamstvima i najmovima. Više detalja o računovodstvenim politikama za ove procjene navedeno je u ostalim dijelovima ove bilješke, bilješki 5, kao i ostalim bilješkama uz financijske izvještaje.

Vremenska neograničenost poslovanja

U sastavljanju ovih financijskih izvještaja Uprava je primijenila pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja. Pri donošenju ove prosudbe Uprava je uzela u obzir financijski položaj Društva, trenutne namjere, profitabilnost poslovanja i pristup financijskim resursima, te je analizirala utjecaj makroekonomskih kretanja na poslovanje Društva. Na dan 31. prosinca 2022. godine kratkoročne obveze Društva premašuju imovinu za iznos od 2.243.995 tisuća kuna. Kratkoročni krediti dobiveni su od matičnog društva Fortenova grupa d.d. i uspješno su refinancirani 23. siječnja 2023. godine novim revolving kreditom. Prema novim uvjetima kredita, kredit više nije kratkoročan i dospijeva 29. veljače 2024. godine. Nakon refinanciranja, kratkoročne obveze premašuju kratkotrajnu imovinu za iznos od 975.847 tisuća kuna.

Za dodatne pojedinosti pogledajte bilješku 36.

Društvo se oslanja na kontinuiranu potporu matičnog društva koje je izrazilo namjeru pružiti financijsku potporu Društvu u razdoblju od dvanaest mjeseci od datuma odobrenja ovih financijskih izvještaja.

Kako je objavljeno u bilješki 34 *Potencijalne obveze*, Društvo je preuzelo jamstva i založna prava za osigurane obveznice s promjenjivom stopom (u nastavku teksta: „obveznice“) koje je izdala Fortenova grupa d.d. Obveznice su izdane na temelju Ugovora o upisu obveznica, glavnog financijskog dokumenta Grupe, i dospijevaju u rujnu 2023. godine. Tim se dokumentom propisuju određene nefinancijske i financijske odrednice za koje Fortenova Grupa („Grupa“) imateljima obveznica tromjesečno i godišnje šalje potvrde o usklađenosti. Neusklađenost s odrednicama predstavlja slučaj neispunjenja obveze prema Ugovoru o upisu obveznica.

Na datum bilance, nekoliko slučajeva neispunjenja obveza prema Ugovoru o upisu obveznica se nastavilo no nije nastupilo nikakvo neispunjenje obveza prema financijskim odrednicama. Velika većina slučajeva neispunjenja obveza bila je posljedica međunarodnih sankcija/mjera ograničenja koje su ruskim trgovačkim društvima i fizičkim osobama nametnule vlade EU-a, UK-a i SAD-a (u nastavku: „sankcije“, imatelji obveznica koji su podvrgnuti tim sankcijama: „sankcionirani imatelji obveznica“, a imatelji obveznica koji nisu sankcionirani imatelji obveznica u nastavku se nazivaju „većinskim imateljima obveznica“).

Fortenova grupa d.d. je 4. rujna 2023. godine sklopila obvezujući ugovor o refinanciranju ukupnog iznosa kratkoročnih obveznica putem izdavanja novih obveznica (ovaj ugovor u nastavku teksta: „novi ugovor o upisu obveznica“ a obveznice izdane u skladu s novim ugovorom o upisu obveznica u nastavku teksta: „nove obveznice“) u ukupnom iznosu glavnice (uključujući diskont izdavatelja na obveznice) od 1,2 milijarde eura (9,0 milijardi kuna) i dogovorila formalne odgodne uvjete za financiranje, čije je ispunjenje pod kontrolom Fortenova grupe d.d. Nove obveznice će biti izdane pod uvjetima koji su slični onima postojećih obveznica i uz dogovoreno dospijeće do kraja studenog 2024. godine. Sukladno tome, izvjesno je financiranje za izdavanje novih obveznica, a iznosi primljeni na temelju izdavanja novih obveznica bit će upotrijebljeni za izmirenje cjelokupne obveze po postojećim obveznicama, čime će se u potpunosti izmiriti sve obveze prema Ugovoru o upisu obveznica. U skladu s tim, svi postojeći slučajevi neispunjenja obveza postat će neprimjenivi jer će obveznice biti u potpunosti iskupljene.

Obveznice sankcioniranih imatelja obveznica bit će u potpunosti iskupljene, a da se sredstva ne stave na raspolaganje sankcioniranim imateljima obveznica. Pribavljene su sve potrebne suglasnosti koje se odnose na sankcije te sudske presude za ovaj način iskupljenja obveznica.

Prema saznanjima Fortenova grupe d.d. nije pokrenut niti traje ikakav ovršni postupak povezan s obveznicama.

Uprava je stoga utvrdila da je primjena pretpostavke nastavka poslovanja po načelu vremenske neograničenosti primjerena i opravdana pri sastavljanju financijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. Kao što je objavljeno u bilješki 36 *Događaji nakon izvještajnog razdoblja*, Uprava Fortenova grupe d.d. je također pokrenula aktivnosti za rješavanje trenutne kapitalne strukture kako bi, između ostalog, mogla osigurati dugoročno refinanciranje nakon studenog 2024. godine. Očekuje se da će proces biti dovršen nakon datuma odobrenja ovih financijskih izvještaja što predstavlja značajnu neizvjesnost u pogledu sposobnosti Društva i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem nakon studenog 2024. godine.

Poslovna spajanja tijekom izvještajnog razdoblja

Tijekom 2022. godine Društvo je pripojilo 4 društva. Nije plaćena kupoprodajna naknada zbog činjenice da se radilo o spajanju društava pod zajedničkom kontrolom. Poslovna spajanja su provedena kako slijedi:

Pripojena društva	Datum pripajanja
Pet prom ulaganja plus d.o.o.	1. veljače 2022.
Latere Terram plus d.o.o.	1. veljače 2022.
Roto ulaganja plus d.o.o.	24. ožujka 2022.
Mercator-H d.o.o.	30. prosinca 2022.

Efekti poslovnih spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom prikazani su u sljedećoj tablici:

	Mercator H d.o.o.	Ostala društva	Ukupno
	2022.	2022.	2022.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Nematerijalna imovina	82	30	112
Nekretnine, postrojenja i oprema	676.411	7.322	683.734
Imovina s pravom korištenja	107.819	-	107.819
Ulaganja u nekretnine	263.150	19.954	283.104
Odgođena porezna imovina	141.278	265	141.542
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	202	24	226
Zalihe	6	-	6
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	27.386	11.309	38.695
Ostala kratkotrajna imovina	2.516	71	2.587
Novac i novčani ekvivalenti	51.694	294	51.988
Ukupna imovina	1.270.544	39.269	1.309.813
Rezerviranja	11.703	226	11.929
Obveze po najmu	160.660	-	160.660
Kredit i zajmovi	467.280	37.972	505.252
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	8.350	35	8.385
Ostale kratkoročne obveze	51.025	8	51.033
Obveze	699.018	38.241	737.259
Konsolidirane rezerve	571.526	1.028	572.554

Poslovna spajanja tijekom 2021. godine

Dana 1. rujna 2021. godine Društvo je kupilo 100% udjela u maloprodajnom lancu trgovina u okviru društva Miracolo trgovina d.o.o. te je time povećalo svoju maloprodajnu mrežu za 13 poslovnica u Istri. Društvo Miracolo je bilo u vlasništvu nepovezanog društva prije stjecanja, odnosno nije bilo dio Fortenova Grupe. Kupoprodajna naknada plaćena transakcijskim putem prilikom kupnje poslovnog subjekta iznosi 17.761 tisuća kuna. Naknada je inicijalno priznata kao ulaganje u ovisno društvo. Dana 1. listopada 2021. godine Društvo je pripojilo Miracolo trgovinu d.o.o. te je tada iznos ulaganja u ovisno društvo oduzet od neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza tog društva, a neto razlika je priznata kao goodwill.

Effekti poslovnog spajanja subjekta pod zajedničkom kontrolom prikazani su u sljedećoj tablici:

	2021. '000 kn
Nematerijalna imovina	2
Nekretnine, postrojenja i oprema	20
Zalihe	2.115
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.234
Ostala kratkotrajna imovina	1
Novac i novčani ekvivalenti	13
Neto imovina	3.385
Kupoprodajna naknada	(17.761)
Goodwill	(14.376)

Novčani tokovi od poslovnog spajanja su kako slijedi:

	2021. '000 kn
Kupoprodajna naknada	(17.761)
Novac stečen poslovnim spajanjem	13
Novčani tok od poslovnog spajanja	(17.748)

Reklasifikacija u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za usporedno razdoblje

Tijekom 2022. godine Društvo je promijenilo klasifikaciju određenih kategorija u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako bi osiguralo jednostavniju i transparentniju prezentaciju aktivnosti Društva. Ove reklasifikacije nemaju utjecaja na rezultat usporednog razdoblja.

Pregled nastalih razlika dan je u tablici u nastavku:

	<i>Bilješke</i>	2021.	Reklasifikacije	2021.
		'000 kn	'000 kn	reklasificirano
				'000 kn
Prihodi od prodaje		10.423.281	-	10.423.281
Ostali prihodi	<i>a)</i>	270.292	(139.125)	131.167
Ukupni poslovni prihodi		10.693.573	(139.125)	10.554.448
Trošak prodane trgovačke robe	<i>a)</i>	(7.665.230)	139.125	(7.526.105)
Troškovi sirovina, materijala i energije		(295.079)	-	(295.079)
Troškovi usluga	<i>b)</i>	(679.482)	-	(679.482)
Trošak osoblja	<i>d)</i>	(1.052.191)	(11.234)	(1.063.425)
Vrijednosno usklađenje financijske imovine	<i>c)</i>	(5.036)	-	(5.036)
Ostala vrijednosna usklađenja		1.739	-	1.739
Ostali troškovi	<i>d)</i>	(126.028)	11.234	(114.794)
Dobit/(gubitak) od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, neto		(1.718)	-	(1.718)
Amortizacija		(585.747)	-	(585.747)
Ukupni poslovni rashodi		(10.408.772)	139.125	(10.269.647)

Detaljniji pregled reklasifikacija prikazan je u nastavku:

- a) Marketinške usluge - Nakon detaljnog pregleda marketinških usluga dobavljača zaključeno je da usluge koje se odnose na katalog, reklamne panoe i digitalni marketing te predstavljaju uslugu koja se pruža dobavljačima trebaju biti iskazane kao umanjenje Troškova prodane trgovačke robe, a ne kao prihod kao što je to do sada bio slučaj. U skladu s time ispravljani su prethodno objavljeni iznosi marketinških usluga unutar kategorije Ostalih prihoda te Troškova prodane trgovačke robe. Nakon nove kalkulacije iznos marketinških usluga za koji su umanjeni Troškovi prodane trgovačke robe iznosi 139.125 tisuća kuna. Za isti iznos umanjeni su Ostali prihodi.
- b) Detaljnija razrada troškova IT-a – Društvo je provelo analizu svojih troškova IT-a te propisalo detaljnija pravila za knjiženje istih. Nakon pregleda troškova usporednog perioda, u svrhu točnijeg prikaza prirode nastalih troškova, napravljena je reklasifikacija dijela Troškova održavanja i Ostalih troškova na IT usluge i troškove Poštarine i telefona kao što je prikazano u tablici u nastavku:

	2021.	Reklasifikacije	2021.
	'000 kn	'000 kn	reklasificirano
			'000 kn
<i>Troškovi usluga</i>			
Troškovi tekućeg i investicijskog održavanja	152.044	(28.228)	123.816
Marketing i promocije	110.538	-	110.538
Komunalne usluge i odvoz smeća	88.317	-	88.317
Kratkoročni najmovi i varijabilna plaćanja po najmovima	65.764	-	65.764
Usluge upravljanja (Grupa)	47.697	-	47.697
IT usluge	45.304	27.349	72.653
Usluge čuvanja imovine	37.575	-	37.575
Prijevozne usluge	41.506	-	41.506
Troškovi učeničkog i student servisa	34.363	-	34.363
Usluge čišćenja objekata	12.927	-	12.927
Poštarine i telefoni	6.205	1.466	7.671
Intelektualne usluge	4.599	-	4.599
Troškovi ugovora o djelu i autorski honorari	1.802	-	1.802
Istraživanje tržišta	1.117	-	1.117
Ostale usluge	29.724	(587)	29.137
	<u>679.482</u>	<u>-</u>	<u>679.482</u>
	<u><u>679.482</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>679.482</u></u>

- c) Reklasifikacija ispravljenih potraživanja – dio ispravljenih Potraživanja od kupaca - nepovezanih društava bio je prethodnih godina klasificiran kao Ostala potraživanja u bilanci jer su se sastojala od različitih vrsta potraživanja. Nakon ponovnog pregleda sadržaja konta ustanovljeno je da se na njima sada većinom nalaze Potraživanja od kupaca - nepovezanih društava te je u skladu s tim napravljena promjena njihove pozicije u bilanci. S obzirom na činjenicu da je riječ o u potpunosti ispravljenim potraživanjima čiji je neto efekt u bilanci nula, promjena ima efekta samo na bruto iznose potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja i pripadajućih ispravaka vrijednosti. Također, spomenuta promjena uzrokovala je promjenu na liniji Vrijednosnih usklađenja imovine u računu dobiti i gubitka kako je prikazano u nastavku:

	2021.	Reklasifikacije	2021.
	'000 kn	'000 kn	reklasificirano
			'000 kn
<i>Vrijednosno usklađenje imovine</i>			
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	(2.696)	-	(2.696)
Ostala potraživanja	19.215	(15.559)	3.656
Potraživanja od kupaca - nepovezana društva	(662)	15.559	14.897
Potraživanja od kupaca - povezana društva	(10.821)	-	(10.821)
Zalihe	(1.739)	-	(1.739)
	<u>3.297</u>	<u>-</u>	<u>3.297</u>
	<u><u>3.297</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>3.297</u></u>

- d) Reklasifikacija rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore i rezervacija za otpremnine – zbog usklade s grupnim računovodstvenim politikama Društvo je promijenilo poziciju rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore i rezerviranja za neiskorištene naknade u financijskim izvještajima. Iznos rezerviranja od 11.234 tisuća kuna je, stoga, uvećao Troškove osoblja u 2021. godini i, s druge strane, smanjio Ostale troškove.

3. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

a) Usvajanje novih i izmijenjenih standarda:

Sljedeći izmijenjeni standardi u primjeni su od 1. siječnja 2022. godine, usvojeni su u EU, ali nisu imali značajnog utjecaja na Društvo:

- Prihodi prije namjeravane uporabe, Štetni ugovori – troškovi ispunjenja ugovora, Upućivanje na Konceptualni okvir - dodaci uskog područja primjene MRS-a 16, MRS-a 37 i MSFI-ja 3 i Godišnja poboljšanja MSFI-jeva za ciklus od 2018. do 2020. godine - dodaci MSFI-ju 1, MSFI-ju 9, MSFI-ju 16 i MRS-u 41 (objavljeni 14. svibnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022. godine).
- Olakšice za najmove u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 – Dodaci MSFI-ju 16 (objavljeni 31. ožujka 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. travnja 2021. godine).

Gore navedeni izmijenjeni standardi nisu utjecali na iznose priznate u prethodnim razdobljima te se ne očekuje da će značajno utjecati na tekuće ili buduća izvještajna razdoblja.

b) Novi standardi i tumačenja koji još nisu na snazi:

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine ili kasnije, koja su usvojena u EU i koje Društvo nije ranije usvojilo.

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (objavljen 18. svibnja 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MSFI-ju 17 i dodatak MSFI-ju 4 (objavljeni 25. lipnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MRS-u 1 i 2. Smjernicama za praksu uz MSFI-jeve (IFRS Practice Statement 2): Objava računovodstvenih politika (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MRS-u 8: Definicija računovodstvenih procjena (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Odgođeni porez povezan s imovinom i obvezama koje proizlaze iz jedne transakcije – Dodaci MRS-u 12 (objavljeni 7. svibnja 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Prijelazna mogućnost za osiguravatelje koji primjenjuju MSFI 17 – Dodaci MSFI-ju 17 (objavljeni 9. prosinca 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine)

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Društva.

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine ili kasnije, koja nisu usvojena u EU i koje Društvo nije ranije usvojilo.

- MSFI 14, Odgođeno priznavanje prihoda i rashoda u sustavu propisanih cijena (objavljen 30. siječnja 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
- Prodaja ili unos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata – Dodaci MSFI-ju 10 i MRS-u 28 (objavljeni 11. rujna 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon dana koji će utvrditi IASB).
- Dodaci MSFI-ju 16 Najmovi: Obveza po osnovi najma u transakciji prodaje s povratnim najmom (objavljeni 22. rujna 2022. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).
- Klasifikacija obveza u kratkoročne ili dugoročne – Dodaci MRS-u 1 (izvorno objavljeni 23. siječnja 2020. godine i naknadno izmijenjeni 15. srpnja 2020. godine i 31. listopada 2022. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Društva.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje su prihodi koji proizlaze iz redovnog poslovanja Društva. Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu cijene transakcije. Transakcijska cijena je iznos naknade za koju Društvo očekuje da će na nju imati pravo u zamjenu za prijenos kontrole nad obećanim proizvodima ili uslugama kupcu, isključujući iznose naplaćene u ime trećih osoba.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za PDV, povrate, rabate i popuste.

Prihodi od prodaje robe

Društvo ostvaruje prihod od maloprodaje i veleprodaje.

Maloprodaja

Roba se prodaje putem trgovina kojima upravlja Društvo. Prihod koji Društvo priznaje ispunjava uvjete prihoda od ugovorima s kupcima prema definiciji MSFI-ja 15. Prihodi od prodaje priznaju se u trenutku kada se kontrola nad robom prenese na kupca, općenito se za maloprodajne kupce prihodi priznaju u trenutku prodaje u trgovini, dok se za internetske kupce priznaju u trenutku isporuke robe. Plaćanje se odvija odmah po primitku robe od strane kupca.

Društvo ima bodovni program vjernosti, koji omogućava kupcima prikupljanje bodova koji se mogu iskoristiti kao popust na proizvode. Bodovi iz programa vjernosti predstavljaju zasebnu obvezu s obzirom da predstavljaju materijalna prava kupaca. Prikupljeni bodovi su priznati kao ugovorna obveza do trenutka iskorištenja. Prihod se priznaje kada kupac iskoristi bodove.

Veleprodaja

Prihod koji Društvo priznaje ispunjava uvjete prihoda od ugovora s kupcima prema definiciji MSFI-ja 15. Prihodi od prodaje priznaju se u trenutku kada se kontrola nad robom prenese na kupca, odnosno u trenutku prodaje robe u trgovini ili po dostavi robe kupcu. Plaćanje se odvija prema uvjetima definiranim u ugovoru s kupcima.

Društvo ne očekuje da će imati bilo kakve ugovore u kojima bi razdoblje između prijenosa obećane robe na kupca i plaćanja od strane kupca premašilo godinu dana. Stoga Društvo ne usklađuje cijene transakcije za vremensku vrijednost novca.

Financijski prihodi i rashodi

Financijski prihodi uključuju prihode od kamata.

Prihodi od kamata od financijske imovine vrednovane po fer vrijednosti kroz Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti uključeni su u neto dobitak / (gubitak) od fer vrijednosti ove imovine. Prihodi od kamata na financijsku imovinu po amortiziranom trošku i financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, izračunati metodom efektivne kamatne stope, priznaju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu ostalih prihoda. Prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, osim za financijsku imovinu koja je naknadno umanjena za kreditne gubitke. Za financijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke efektivna kamatna stopa primjenjuje se na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine (nakon odbitka rezerviranja za kreditni gubitak). Prihodi od kamata iskazuju se kao financijski prihodi ako se ostvaruju od financijske imovine koja se drži u svrhu upravljanja gotovinom. Svi ostali prihodi od kamata uključuju se u ostale prihode.

Financijski rashodi obuhvaćaju troškove posudbe, obračunate kamate na rezerviranja i kamate na najam.

Dobici i gubici od tečajnih razlika koje se odnose na financijske aktivnosti priznaju se po bruto vrijednosti kao financijski prihodi ili rashodi. Ostale tečajne razlike priznaju se u neto iznosu.

Klasifikacija kratkoročnog nasuprot dugoročnom

Društvo prezentira imovinu i obveze u izvještaju o financijskom položaju na temelju razrade na dugotrajne/dugoročne i kratkotrajne/kratkoročne.

Imovina se smatra kratkotrajnom kada se:

- očekuje da će se realizirati ili je namjera da se ista proda ili utroši u normalnom operativnom ciklusu
- drži primarno u svrhu trgovanja
- očekuje da će se realizirati u periodu od 12 mjeseci nakon izvještajnog razdoblja ili
- novac ili novčani ekvivalent, osim u slučaju ako postoji ograničenje raspolaganja istim, ili će se isti koristiti radi namirenja obveza u periodu od najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog razdoblja.

Sva ostala imovina smatra se dugotrajnom.

Obveza se smatra kratkoročnom kada se:

- očekuje da će se namiriti u okviru normalnog operativnog ciklusa
- drži primarno u svrhu trgovanja
- dospijeva u okviru 12 mjeseci nakon izvještajnog razdoblja ili
- nema bezuvjetnog prava odgode ili plaćanja obveze za najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog razdoblja.

Sve ostale obveze smatraju se dugoročnima.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze klasificirane su kao dugotrajna imovina i dugoročne obveze.

Financijski instrumenti

Financijski instrument je bilo koji ugovor kojim dolazi do nastanka financijske imovine jednog subjekta i financijske obveze ili kapitala drugog subjekta.

Financijska imovina**Početno priznavanje i mjerenje**

Financijska imovina se početno priznaje kao naknadno mjerena po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (FVOSD) i po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (FVRDG).

Klasifikacija financijske imovine pri početnom priznavanju ovisi o karakteristikama ugovornog novčanog toka financijske imovine i poslovnom modelu Društva za njihovo upravljanje. Uz iznimku potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu financiranja ili za koja je Društvo primijenilo praktičnu mogućnost, Društvo početno iskazuje financijsku imovinu po fer vrijednosti, a u slučaju financijske imovine koja nije iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka, po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove. Potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu financiranja ili za koja je Društvo primijenilo praktičnu mogućnost, iskazuju se po cijeni transakcije utvrđenoj prema MSFI-ju 15.

Kako bi se financijska imovina mogla klasificirati i iskazati po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, ona mora dovesti do novčanih tokova koji „isključivo predstavljaju isplate glavnice i kamata (SPPI)“ na preostali iznos glavnice. Ova se procjena naziva SPPI test i provodi se na razini instrumenta.

Poslovni model Društva za upravljanje financijskom imovinom odnosi se na način upravljanja financijskom imovinom u svrhu generiranja novčanih tokova. Poslovni model utvrđuje hoće li novčani tokovi nastati na temelju naplate ugovornih novčanih tokova, prodaje financijske imovine ili u oba slučaja.

Nabava ili prodaja financijske imovine koja zahtijeva isporuku imovine unutar vremenskog okvira utvrđenog propisom ili uobičajenim ponašanjem na tržištu (redovna prodaja) priznaje se na datum trgovanja, odnosno, na dan kada se Društvo obvezalo na nabavu ili prodaju imovine.

Naknadno mjerenje financijske imovine

Za potrebe naknadnog mjerenja, financijska imovina se klasificira u četiri kategorije:

1. Financijska imovina po amortiziranom trošku (dužnički instrumenti)

Dužnički instrument koji ispunjava sljedeća dva uvjeta mjeri se po amortiziranom trošku:

- Testiranje poslovnog modela: Financijska imovina se drži radi naplate ugovornih novčanih tokova (a ne radi prodaje instrumenta prije njegovog ugovornog dospijeca kako bi se ostvarile njegove promjene fer vrijednosti), te
- Testiranje karakteristika novčanog toka: Ugovorni uvjeti financijske imovine dovode na određene datume do novčanih tokova koji isključivo predstavljaju isplate glavnice i kamata na preostali iznos glavnice.

Financijska imovina po amortiziranom trošku naknadno se mjeri metodom efektivne kamatne stope i podliježe umanjenju vrijednosti. Dobici i gubici priznaju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kada se imovina prestane priznavati, kada se modificira ili joj se vrijednost umanjuje.

Financijska imovina Društva iskazana po amortiziranom trošku uključuje potraživanja od kupaca te dane zajmove i depozite.

2. Financijska imovina po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (dužnički instrumenti)

Dužnički instrument koji ispunjava sljedeća dva uvjeta mjeri se po FVOSD-u osim ako je imovina raspoređena u kategoriju FVRDG-a prema opciji fer vrijednosti:

- Testiranje poslovnog modela: Financijska imovina se drži unutar poslovnog modela s ciljem držanja ugovornih novčanih tokova radi naplate i prodaje, te
- Testiranje karakteristika novčanog toka: Ugovorni uvjeti financijske imovine dovode na određene datume do novčanih tokova koji isključivo predstavljaju isplate glavnice i kamata na preostali iznos glavnice.

Za dužničke instrumente po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznaju se prihodi od kamata, revalorizacija tečajnih razlika i gubici od umanjenja vrijednosti ili njihova ukidanja i izračunavaju se na isti način kao i za financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku. Preostale promjene fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Nakon prestanka priznavanja, kumulativna promjena fer vrijednosti priznata u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reciklira se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

3. Financijska imovina po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku (vlasnički instrumenti)

Nakon početnog priznavanja, Društvo može odabrati da svoja vlasnička ulaganja neopozivo klasificira kao vlasničke instrumente po FVOSD-u kada zadovoljavaju definiciju kapitala iz perspektive izdatelja u skladu s MRS-om 32 Financijski instrumenti: Prezentiranje i ne drže se radi trgovanja. Klasifikacija se određuje prema pojedinom instrumentu.

Dobici i gubici od ove financijske imovine nikada se ne recikliraju u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Dividende se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznaju kao ostali prihodi kada je utvrđeno pravo na isplatu, osim kada Društvo ima koristi od takvih primitaka u vidu povrata dijela troška financijske imovine, te se tada dobiti iskazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ne podliježu procjeni umanjenja vrijednosti.

4. Financijska imovina po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (dužnički instrumenti)

Financijska imovina po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti uključuje financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja, financijsku imovinu koja je prilikom početnog priznavanja klasificirana po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili financijsku imovinu koju obavezno treba mjeriti po fer vrijednosti. Financijska imovina se klasificira kao imovina koja se drži radi trgovanja ako je stečena za svrhu prodaje ili ponovne kupnje u kratkom roku. Derivati, uključujući izdvojene ugrađene derivate, također se klasificiraju kao instrumenti koji se drže radi trgovanja, osim ako nisu namijenjeni za učinkovite instrumente zaštite. Financijska imovina s novčanim tokovima koji ne predstavljaju isključivo isplate glavnice i kamata klasificira se i mjeri po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, neovisno o poslovnom modelu.

Financijska imovina po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti iskazuje se u izvještaju o financijskom položaju po fer vrijednosti s neto promjenama fer vrijednosti iskazanim u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku.

Financijska imovina Društva mjerena po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku odnosi se na ulaganja u fondove (vlasnički instrumenti).

Prestanak priznavanja financijske imovine

Financijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio financijske imovine ili dio skupine slične financijske imovine) prvenstveno se prestaje priznavati (tj. uklanja se iz izvještaja o financijskom položaju Društva) kada:

- istekne pravo na primitak novčanih tokova od imovine ili
- Društvo prenese svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili preuzme obvezu isplate primljenih novčanih tokova u cijelosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u okviru ugovora o prijenosu, te (a) ako je Društvo prenijelo gotovo sve rizike i koristi od imovine ili (b) ako Društvo nije prenijelo niti zadržalo gotovo sve rizike i koristi od imovine, ali je prenijelo kontrolu nad imovinom.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Društvo priznaje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (ECL) za sve dužničke instrumente koji se ne iskazuju po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Očekivani kreditni gubici temelje se na razlici između ugovornih novčanih tokova koji su dospjeli u skladu s ugovorom i svih novčanih tokova koje Društvo očekuje da će primiti, diskontiranih na temelju procjene izvorne efektivne kamatne stope. Očekivani novčani tokovi uključuju novčane tokove od prodaje kolaterala ili drugih kreditnih poboljšanja koja su sastavni dio ugovornih uvjeta.

Očekivani kreditni gubitak je procjena sadašnje vrijednosti budućih premalih uplata mjerena vjerojatnošću (npr. ponderirani prosjek kreditnih gubitaka, gdje se rizik neispunjenja u određenom razdoblju koristi kao ponder). Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka je nepristrano i određeno je na procjeni raspona mogućih ishoda. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka temeljeno je na četiri komponente koje Društvo koristi: vjerojatnost neispunjenja („PD“), izloženost neispunjenju („EAD“), gubitak u slučaju neispunjenja („LGD“) i diskontnoj stopi.

EAD je procjena izloženosti na datum neispunjenja u budućnosti, uzimajući u obzir očekivane promjene u izloženosti nakon izvještajnog razdoblja, uključujući otplate glavnice i kamate, i očekivanim povlačenjima kreditnih linija. PD je procjena vjerojatnosti neispunjenja u određenom vremenskom razdoblju. LGD je procjena gubitka do kojeg dolazi zbog neispunjenja. Temelji se na razlici između dospjelih ugovoreni novčanih tokova i onih koje vjerovnik očekuje primiti, uključujući one od instrumenata osiguranja. Obično se iskazuje kao postotak EAD-a. Očekivani gubici su diskontirani na sadašnju vrijednost na kraju izvještajnog razdoblja.

Očekivani kreditni gubici priznaju se u dvije faze. Za kreditne izloženosti čiji kreditni rizik se nije značajno povećao od početnog priznavanja, priznaju se rezerviranja za očekivane kreditne gubitke koji proizlaze iz neispunjenja obveze koji su mogući u sljedećih 12 mjeseci (12-mjesečni ECL). Za one kreditne izloženosti čiji se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, potrebno je priznati rezerviranja za očekivane kreditne gubitke tijekom preostalog životnog vijeka izloženosti, bez obzira na trenutak neispunjenja obveze (ECL tijekom cijelog životnog vijeka).

Kako bi utvrdilo je li došlo do značajnog porasta kreditnog rizika Društvo uspoređuje rizik neispunjenja tijekom životnog vijeka financijskog instrumenta na kraju izvještajnog razdoblja s rizikom neispunjenja na dan početnog priznavanja. Pri procjeni se u obzir uzima relativni porast kreditnog rizika, a ne postignuta razina kreditnog rizika na kraju izvještajnog razdoblja. Društvo uzima u obzir sve razumne i utemeljene informacije o budućim događajima koje su dostupne bez nepotrebnih troškova i napora, što uključuje razne faktore, uključujući obrasce ponašanja određenog portfelja kupaca. Društvo utvrđuje indikatore ponašanja za porast kreditnog rizika prije neredovitog ispunjavanja obveza i uključuje odgovarajuće informacije o budućim događajima u procjenu kreditnog rizika na pojedinačnim financijskim instrumentima ili na razini portfelja instrumenata. Društvo za procjenu uzima u obzir dane kašnjenja i ukupan iznos duga i potraživanja koje pojedini kupac ima. Primarni indikator značajnog porasta kreditnog rizika je kad dužnik ima dospjela potraživanja više od 30 dana. Dodatno se uzimaju u obzir prošli obrasci plaćanja, sezonalnost i odnos kupca i prodavatelja te godišnji promet koji se naročito uzima u obzir prilikom procjene.

Za potrebe mjerenja PD-a, Društvo definira neispunjenje kao situaciju u kojoj izloženost ispunjava jedan od sljedećih kriterija:

- dužnik ne plaća svoje ugovorne obveze više od 90 dana od dospijeca;
- dužnik ispunjava kriterije prema kojima nije vjerojatno da će platiti:
 - dužnik je preminuo
 - dužnik je insolventan
 - dužnik je blokiran za plaćanje
 - postaje vjerojatno da će nastupiti stečaj dužnika
 - otvoren je predstečaj dužnika
 - dužnik je brisan iz sudskog registra.

Neispunjenje nastupa po nastanku bilo kojeg od događaja navedenih iznad te se u tom slučaju potraživanje ispravlja u 100%-tnom iznosu.

Za potraživanja od kupaca Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup prilikom izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka. Stoga Društvo ne prati promjene kreditnog rizika, već priznaje rezerviranja za gubitke na temelju cijelog životnog vijeka očekivanih kreditnih gubitaka na svaki datum izvještavanja.

Društvo je uspostavilo matricu za određivanje rezerviranja koja se temelji na povijesnim podacima o kreditnim gubicima u posljednje četiri godine, usklađenom za čimbenike koji se odnose na budućnost i koji su specifični za dužnike i gospodarsko okruženje (ako su dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora).

Društvo također može smatrati da je financijska imovina u statusu neispunjenja obveze kada interne ili vanjske informacije ukazuju na to da je malo vjerojatno da će Društvo u cijelosti primiti nepodmirene ugovorne iznose prije nego što uzme u obzir bilo kakva kreditna poboljšanja Društva. Financijska imovina se otpisuje kada nema razumnog očekivanja povrata ugovorenih novčanih tokova.

Nematerijalna imovina

Pojedinačno nabavljena nematerijalna imovina inicijalno se vrednuje po trošku nabave. Trošak nabave nematerijalne imovine koja je stečena u sklopu poslovnog spajanja je njena fer vrijednost na dan stjecanja. Nakon inicijalnog priznavanja, nematerijalna imovina vrednuje se po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju te eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Interno razvijena nematerijalna imovina, isključujući troškove razvoja, ne kapitalizira se, te se iznos utroška evidentira u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u trenutku njihova nastanka.

Korisni vijek upotrebe nematerijalne imovine može biti ograničen ili neograničen.

Nematerijalna imovina koja ima ograničeni korisni vijek trajanja amortizira se tijekom svog korisnog vijeka upotrebe te se procjenjuje eventualno umanjenje vrijednosti te imovine kada god se pojavi indikacija da vrijednost te imovine može biti umanjena. Nematerijalna imovina s ograničenim korisnim vijekom trajanja amortizira se korištenjem linearne metode amortizacije.

Procijenjeni korisni vjekovi trajanja su sljedeći:

Računalni softver	1-5 godina
Program kartice vjernosti	6 godina
Ostala prava	10 godina

Korisni vijek trajanja kao i metoda amortizacije nematerijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom trajanja pregledava se krajem svakog izvještajnog razdoblja.

Goodwill i robne marke imaju neograničeni korisni vijek trajanja i ne amortiziraju se. Robne marke s neograničenim vijekom trajanja ne amortiziraju se nego se testiraju godišnje na umanjenje vrijednosti na razini jedinice koja stvara novac. Procjena neograničenog vijeka trajanja se preispituje godišnje kako bi se utvrdilo je li neograničeni vijek trajanja i dalje primjeren. Ako nije, izmjena korisnog vijeka trajanja s neograničenog na ograničeni provodi se prospektivno. Prema analizi svih relevantnih faktora na datum izvještavanja ne postoji predvidivo ograničenje razdoblja u kojem će utvrđena prava generirati neto novčani priljev, stoga se smatra da ona imaju neograničeni vijek trajanja.

Kako bi utvrdilo korisni vijek trajanja robnih marki Društvo je koristilo sljedeće faktore koji bi mogli utjecati na korisni vijek trajanja robne marke:

- povijesnu stabilnost robne marke
- pravne, regulatorne i ugovorne čimbenike kao što su prava na koncesiju i njihova ograničenja, registracija žiga i slično
- ekonomske čimbenike poput potražnje, zastarjelosti proizvoda i konkurencije i
- bilo koja druga ograničenja specifična za skupinu imovine Društva na koju se odnosi vijek upotrebe odgovarajuće robne marke (npr. ograničenja proizvodnog pogona ili opreme).

Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje u iznosu za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje nadoknadivi iznos. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjene za troškove otuđenja ili vrijednost u uporabi, ovisno o tome koji je iznos veći. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najmanju skupinu jedinica za koje postoje zasebni novčani priljevi koji su uglavnom neovisni o novčanim priljevima od druge imovine ili skupina imovine (jedinica koje stvaraju novac). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, preispituje se radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljišta

Zemljište se mjeri po povijesnom trošku.

Građevinski objekti, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema mjere se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Nabavna vrijednost ove imovine uključuje izdatke koji su izravno povezani s njezinim dovođenjem na lokaciju i stanje namjeravane upotrebe, te troškove demontiranja i uklanjanja te obnove lokacije na kojoj se nalazi.

U slučaju kad je dio imovine značajan u usporedbi s cijelom imovinom i ako ima drugačiji vijek trajanja knjiži se kao zasebna stavka.

Kada periodički nastupe uvjeti u kojima značajni elementi zgrada, postrojenja i opreme trebaju biti zamijenjeni, Društvo ih zasebno amortizira na temelju njihovih specifičnih korisnih vjekova trajanja. Isto tako, kada se provode značajni remont i njihovi troškovi priznaju se kao neto računovodstvena vrijednost zgrada, postrojenja i opreme kao zamjena u slučaju kada su zadovoljeni uvjeti priznavanja. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao rashod u trenutku nastanka.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom pojedinačno za svako osnovno sredstvo i priznaje kao rashod razdoblja.

Korisni vijek trajanja, metoda amortizacije i procijenjeni ostatak vrijednosti preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i po potrebi usklađuju kao promjene u računovodstvenim procjenama.

Procijenjeni korisni vjekovi trajanja su sljedeći:

Građevinski objekti	20 godina
Postrojenja i oprema	2-15 godina
Ulaganje u tuđu imovinu	2-9 godina

U slučaju ulaganja u tuđu imovinu, procijenjeni korisni vijek trajanja je razdoblje najma ili originalni korisni vijek trajanja pripadajuće kategorije imovine, ovisno o tome koji je vijek kraći.

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme koje su rashodovane ili prodane prestaju se priznavati. Bilo koji dobitak ili gubitak nastao pri prestanku priznavanja imovine (izračunat kao razlika između neto iznosa primitaka i knjigovodstvene vrijednosti imovine u trenutku prodaje) priznaje se u dobit i gubitak razdoblja.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine su nekretnine koji se drže radi ostvarivanja prihoda od najma i/ili zarade od povećanja tržišne vrijednosti, ali ne zbog prodaje u okviru redovnog poslovanja Društva ili korištenja za administrativne svrhe.

U slučaju kada se nekretnina drži djelomično radi najma i/ili zarade od povećanja tržišne vrijednosti i djelomično radi obavljanja redovnih djelatnosti Društva ili administrativnih djelatnosti, tretira se kao ulaganje u nekretnine samo u slučaju da se manji, neznačajni dio objekta koristi u svrhu obavljanja djelatnosti ili administrativne svrhe. Navedena dva dijela se evidentiraju odvojeno ako ih je moguće zasebno prodati ili iznajmiti u okviru financijskog najma.

Kada se nekretnine drže za više od jedne svrhe, npr. za najam i obavljanje redovne djelatnosti, nekretnine nisu odvojive, ne mogu se prodati ili dati u najam u dijelovima u skladu s lokalnim propisima te vrstom djelatnosti i nekretnine (nekretnine za komercijalnu uporabu, trgovački centri). Ako, s obzirom na prirodu posla, doprinos vlastitog poslovanja u ukupnim rezultatima poslovanja koji generira nekretnina nije beznačajan, cijela stavka nekretnine koja se koristi ujedno za vlastito poslovanje i iznajmljivanje klasificirana je kao nekretnina, postrojenje i oprema.

Kako je gore navedeno, nekretnine nisu razdvojive zbog lokalnih propisa i vrste djelatnosti, stoga su klasificirane kao nekretnine, postrojenja i oprema.

Ova imovina mjeri se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i rezerviranje za umanjenje vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom za svako ulaganje u nekretnine i priznaje se kao rashod razdoblja. Procijenjeni korisni vijek trajanja je 20 godina u 2022. godini (2021: 20 godina), osim za imovinu s pravom korištenja koja je klasificirana unutar ulaganja u nekretnine čiji je očekivani korisni vijek trajanja u skladu s trajanjem ugovora o najmu kao što je navedeno u nastavku, u dijelu računovodstvenih politika koje opisuju najmove.

U slučaju kada se nekretnini promijeni svrha tako da se mora iskazati u okviru nekretnina, postrojenja i opreme, reklasifikacija se vrši po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Društvo provjerava na svaki dan bilance postoje li indikatori umanjenja vrijednosti imovine. U slučaju da takvi indikatori postoje, ili kada se zahtijeva provođenje godišnjeg testa umanjenja vrijednosti, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos imovine.

Nadoknadivi iznos procijenjen je kao fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednosti u upotrebi, ovisno o tome koji iznos je viši. Nadoknadivi iznos se procjenjuje za svaku zasebnu stavku imovine ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja stvara novac kojoj ta imovina pripada. Gdje knjigovodstveni iznos prelazi nadoknadivi iznos, imovini se umanjuje vrijednost do njenog nadoknadivog iznosa.

Goodwill i nematerijalna imovina s neograničenim vijekom trajanja se testiraju na razini jedinica koje generiraju novac. Svaka trgovina je jedna jedinica koja generira novac, međutim goodwill i nematerijalna imovina nisu kontrolirani od strane Uprave na razini trgovine već na razini skupine jedinica koje generiraju novac, a koje nisu veće od operativnog segmenta koji je definiran na razini Društva.

Sljedeći kriteriji primjenjuju se prilikom procjene umanjenja vrijednosti specifične imovine:

Goodwill

Goodwill koji nastaje prilikom stjecanja poslovanja iskazuje se po trošku utvrđenom na dan stjecanja poslovanja, umanjenom za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti, ako postoji.

Za potrebe ispitivanja umanjenja vrijednosti, goodwill se raspodjeljuje na skupine jedinica koje stvaraju novac za koje se očekuje da će imati koristi od sinergija koje takvo spajanje donosi.

Skupina jedinica kojoj je dodijeljen goodwill predstavlja najnižu razinu unutar Društva gdje se goodwill nadgleda za potrebe internog upravljanja. Goodwill se testira na umanjenje vrijednosti godišnje ili češće ako događaji ili promjene okolnosti pokazuju da neto knjigovodstvena vrijednost može biti umanjena.

Umanjenje vrijednosti goodwilla određuje se ocjenom nadoknadivog iznosa za skupinu jedinica koja stvara novac na koje se goodwill odnosi. U slučaju kada je nadoknadiivi iznos skupine jedinica koje stvaraju novac manji od njene knjigovodstvene vrijednosti priznaje se gubitak od umanjenja koji se alocira na goodwill. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla u budućim se razdobljima ne ukidaju.

Nadoknadiivi iznos skupine jedinica koje stvaraju novac utvrđuje se kao njezina vrijednost u uporabi, korištenjem projiciranih novčanih tokova na temelju financijskih planova za petogodišnje razdoblje i terminalne stope rasta novčanih tokova nakon projiciranog petogodišnjeg razdoblja. Osnova za utvrđivanje vrijednosti bruto marže je prosječna bruto marža ostvarena u godini koja prethodi godini za koju se izrađuje poslovni plan.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom trajanja testira se na umanjenje jednom godišnje, na razini jedinice koja stvara novac, te onda kada okolnosti ukazuju na činjenicu da sadašnja vrijednost može biti umanjena.

Najam

Pri sklapanju ugovora Društvo procjenjuje je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadrži li ugovor najam. Riječ je o ugovoru o najmu ili ugovoru koji sadrži najam ako se njime prenosi pravo kontrole nad uporabom utvrđene imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu.

Društvo kao najmoprimac

Društvo primjenjuje jedinstveni pristup priznavanja i mjerenja na sve najmove, osim za kratkoročne najmove i najmove niske vrijednosti. Društvo priznaje obveze po najmu za plaćanje najma i imovinu s pravom korištenja koja predstavlja pravo korištenja odnosno imovine. Postoje dva ključna aspekta:

1. Imovina s pravom korištenja

Društvo priznaje imovinu s pravom korištenja na datum početka najma (tj., datum kada je odnosna imovina dostupna za uporabu). Imovina s pravom korištenja mjeri se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti i usklađenom za ponovno mjerenje obveza po najmu. Trošak imovine s pravom korištenja uključuje iznos priznatih obveza po najmu, početne izravne troškove i plaćanja najma izvršena na dan ili prije početka najma, umanjene za primljene poticaje za najam.

Imovina s pravom korištenja amortizira se na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja najma ili procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, ovisno što je ranije kao što je prikazano:

- pravo korištenja zgrada 1-22 godina
- pravo korištenja vozila i opreme 3-7 godina

Ako je izvjesno da će Društvo iskoristiti mogućnost kupnje, imovina s pravom korištenja se amortizira tijekom korisnog vijeka trajanja odnosno imovine. Imovina s pravom korištenja je prikazana kao zasebna stavka u Izvještaju o financijskom položaju.

Imovina s pravom korištenja također je podložna umanjenju vrijednosti. Umanjenje vrijednosti izračunava se kako je navedeno iznad.

2. Obveze po najmu

Na datum početka najma, Društvo priznaje obveze po najmu mjerene po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja se moraju izvršiti tijekom razdoblja najma. Plaćanja najma uključuju fiksna plaćanja (uključujući plaćanja koja su u biti fiksna) umanjena za potraživanja za poticaje za najam, varijabilna plaćanja najma koja ovise o indeksu ili stopi, te iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni na temelju jamstva za ostatak vrijednosti, cijena izvršenja mogućnosti kupnje ako je izvjesno da će Društvo iskoristiti tu mogućnost i plaćanja kazni za raskid najma, ako razdoblje najma odražava da će Društvo iskoristiti tu mogućnost. Varijabilna plaćanja najma koja ne ovise o indeksu ili stopi priznaju se kao trošak u razdoblju nastanka događaja ili okolnosti koji uzrokuju ta plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrijednosti najma, Društvo koristi vlastitu graničnu kamatnu stopu zaduživanja na datum početka najma jer se kamatna stopa koja proizlazi iz najma ne može lako odrediti. Kako bi odredilo graničnu kamatnu stopu zaduživanja, Društvo:

- tamo gdje je to moguće, koristi nedavno financiranje od treće strane koje je primilo Društvo kao polaznu točku, usklađenu kako bi odražavala promjene u uvjetima financiranja od trenutka kada je primljeno financiranje od treće strane
- provodi usklađivanja specifična za najam, npr. u odnosu na razdoblje, državu, valutu i sigurnost.

Vidjeti računovodstvenu politiku Ključne računovodstvene procjene, bilješka 5.

Nakon datuma početka najma, iznos obveza po najmu se povećava kako bi uključivao uvećanje za kamate te se umanjuje za izvršena plaćanja najma. Osim toga, knjigovodstveni iznos obveza po najmu ponovno se mjeri ako je najam izmijenjen, ako je došlo do promjene u razdoblju najma, promjene u plaćanjima najma (npr. promjene budućih plaćanja koja proizlaze iz promjene indeksa ili stope primijenjene za utvrđivanje takvih plaćanja najma) ili promjena u procjeni mogućnosti kupnje odnosno imovine. Obveze po najmu su prikazane kao zasebne stavke u izvještaju o financijskom položaju.

Kratkoročni najmovi i najmovi imovine niske vrijednosti

Društvo primjenjuje izuzeće koje se odnosi na priznavanje kratkoročnog najma na svoje kratkoročne najmove (tj. one najmove koji traju 12 mjeseci ili kraće) te na one koji se smatraju najmovima imovine niske vrijednosti. Najmovi koji sadrže opciju kupnje ne mogu se klasificirati kao kratkoročni najmovi. Društvo nema najmove imovine koja se smatra imovinom niske vrijednosti.

Najamnine za kratkoročne najmove i najmove imovine male vrijednosti priznaju se kao trošak na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja najma.

U nastavku su navedeni primjeri najmova koji na temelju procjene Društva ne ispunjavaju uvjete za primjenu izuzeća koja se odnose na najam imovine niske vrijednosti:

- najmovi nekretnina, bez obzira na iznos
- najmovi vozila.

Neki najmovi imovine sadrže varijabilne uvjete plaćanja koji su povezani s prodajom koju ostvaruje određena trgovina. Varijabilna plaćanja najma koja ovise o prodaji priznaju se u računu dobiti ili gubitka u razdoblju u kojem nastupi uvjet koji uzrokuje ta plaćanja.

Društvo kao najmodavac

Najmovi u kojima Društvo ne prenosi gotovo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom klasificiraju se kao poslovni najmovi. Prihodi od najma obračunavaju se na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja najma i uključeni su u prihode u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti zbog svoje operativne prirode. Početni izravni troškovi nastali tijekom ugovaranja poslovnog najma dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti imovine u najmu i priznaju se tijekom trajanja najma po istoj osnovi kao i prihodi od najma. Potencijalne najmnine priznaju se kao prihod u razdoblju u kojem su ostvarene.

Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju mjere se po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, ovisno o tome koja je niža. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane su kao namijenjene za prodaju ili ako će se njihove knjigovodstvene vrijednosti uglavnom nadoknaditi prodajom, a ne uporabom. Ovaj uvjet se smatra zadovoljenim samo kada je prodaja vrlo vjerojatna i imovina ili grupa za otuđenje je odmah raspoloživa za prodaju u svojem trenutnom stanju. Uprava se mora obvezati na prodaju, za koju se očekuje da će se priznati kao provedena prodaja u roku jedne godine od datuma klasifikacije.

U Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u izvještajnom i usporednom razdoblju, prihodi i rashodi od prekinutog poslovanja su prikazani zasebno od prihoda i rashoda od neprekinutog poslovanja, sve do razine dobiti nakon oporezivanja. Dobit ili gubitak (nakon poreza) iskazuje se zasebno u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Zemljišta, postrojenja i oprema te nematerijalna imovina koji su jednom klasificirani kao raspoloživi za prodaju, više se ne amortiziraju.

Zalihe

Zalihe se mjere po trošku nabave ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža.

Troškovi nastali u svezi s dovođenjem zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i stanje uključuju se u trošak zaliha. Za mjerenje rashoda prodanih zaliha Društvo koristi metodu prosječne ponderirane cijene.

Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena u uobičajenom tijeku poslovanja, umanjena za procijenjene troškove dovršenja i procijenjene troškove nužne za izvršenje prodaje.

Zastarjele zalihe, kao i one sa smanjenim obrtajem vrijednosno se usklađuju putem umanjenja vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostala kratkotrajna visoko likvidna ulaganja s izvornim rokovima dospijeca do tri mjeseca ili kraće koji podliježu neznačajnom riziku promjene vrijednosti. Novac i novčani ekvivalenti mjere se po amortiziranom trošku jer: (i) se drže radi naplate ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi isključivo predstavljaju isplate glavnice i kamata, i (ii) nisu klasificirani po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Porezi

Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se unutar dobiti ili gubitka osim u mjeri u kojoj se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu ili ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, u kojem slučaju se trošak poreza na dobit priznaje unutar kapitala ili ostale sveobuhvatne dobiti.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja.

Obračun poreza zasniva se na računovodstvenoj dobiti za tu godinu i usklađuje se za stalne i privremene razlike između porezne osnovice i računovodstvene dobiti. Obračun poreza na dobit vrši se u skladu s hrvatskim poreznim propisima. Porezne prijave podliježu kontroli porezne uprave. Budući da su moguća različita tumačenja primjene poreznih zakona i propisa na mnoge vrste transakcija, iznosi u financijskim izvještajima mogu biti naknadno promijenjeni ovisno o konačnoj odluci nadležne porezne uprave.

Odgođeni porez priznaje se koristeći metodu bilančne obveze te uzima u obzir privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za porezne svrhe. Iznos odgođenog poreza ne priznaje se za sljedeće privremene razlike: početno priznavanje goodwilla, početno priznavanje imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje i koja ne utječe ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit. Odgođeni porez vrednuje se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti primijenjene kod privremenih razlika kada se one izmijene, temeljene na zakonima koji su važeći na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se u visini u kojoj je vjerojatno da će se ostvariti buduća oporeziva dobit za koju se privremena razlika može iskoristiti. Odgođena porezna imovina se pregledava na svaki datum izvještavanja i umanjuje se za iznos za koji više nije vjerojatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica.

Strane valute

Monetarna imovina i obveze iskazane u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu s primjenom tečaja na zadnji dan razdoblja izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se preračunavaju korištenjem tečaja na dan inicijalne transakcije. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Tečajne razlike nastale iz deviznih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza iskazuju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja.

Financijske obveze

Financijske obveze naknadno se mjere po amortiziranom trošku, osim financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Financijske obveze po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti

Financijske obveze po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti uključuju financijske obveze koje se drže radi trgovanja i financijske obveze koje su prilikom početnog priznavanja klasificirane po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Financijske obveze klasificirane su kao obveze koje se drže radi trgovanja ako su nastale u svrhu otkupa u kratkom roku. Ova kategorija uključuje i derivativne financijske instrumente koji se ne klasificiraju kao instrumenti zaštite u odnosima zaštite. Izdvojeni ugrađeni derivati također se klasificiraju kao instrumenti koji se drže radi trgovanja, osim ako nisu namijenjeni za učinkovite instrumente zaštite.

Dobici i gubici po obvezama koje se drže radi trgovanja priznaju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Financijske obveze raspoređene prilikom početnog priznavanja u kategoriju po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, raspoređene su na dan početnog priznavanja i to samo ako su zadovoljeni odgovarajući kriteriji. Društvo nema financijskih obveza raspoređenih u kategoriju po fer vrijednosti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Trenutno ne postoje takve obveze.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze (uključujući zajmove, obveze prema dobavljačima i ostale obveze) se početno mjere po fer vrijednosti, a naknadno se iskazuju po amortiziranom trošku korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjena buduća novčana plaćanja (uključujući sve naknade na plaćanja ili priljeve koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i ostale premije ili popuste) kroz očekivani vijek trajanja financijskih obveza ili kroz kraće razdoblje ako je to prikladno.

Financijske obveze Društva uključuju obveze prema dobavljačima, kredite i zajmove, obveze po najmovima, rezerviranja za financijsko jamstvo.

Prestanak priznavanja

Financijska obveza prestaje se priznavati kada je činidba povezana s obvezom ispunjena, poništena ili je istekla. Kada se postojeća financijska obveza zamjenjuje novim oblikom od istog vjerovnika sa značajno drugačijim uvjetima ili su uvjeti postojeće obveze značajno izmijenjeni, takva se zamjena ili modifikacija smatra prestankom priznavanja originalne obveze i trenutkom priznavanja nove obveze na temelju novih uvjeta. Razlika u pripadajućim sadašnjim vrijednostima priznaje se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Primanja zaposlenih*Kratkoročna primanja zaposlenih*

Društvo u normalnom tijeku poslovanja daje fiksne doprinose u državne obvezne mirovinske fondove u ime svojih djelatnika. Društvo ne participira u drugim mirovinskim planovima, te posljedično, nema nikakvih pravnih ili drugih obveza za buduće doprinose ako fondovi ne sadržavaju dovoljno imovine za isplatu svih koristi djelatnicima povezanih s radom djelatnika u tekućem i prethodnim razdobljima.

Otpremnine, primanja zaposlenih nakon umirovljenja i ostala dugoročna primanja zaposlenih

Društvo plaća zaposlenicima naknade koje uključuju jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade. Obveze i troškovi ovih davanja utvrđeni su koristeći metodu predvidive obveze poslodavca po zaposleniku. Metoda predvidive obveze poslodavca po zaposleniku uzima u obzir svako razdoblje radnog staža iz kojeg proizlazi dodatno povećanje obveze poslodavca za utvrđene naknade zaposlenicima i mjeri svaku obvezu posebno da bi se utvrdila konačna obveza.

Troškovi minulog rada odmah se priznaju u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi ili rashodi nastali smanjenjem primanja ili podmirivanjem dugoročnih obveza prema zaposlenicima priznaju se kad smanjenje ili podmirivanje nastane. Obveza za otpremnine mjeri se po sadašnjoj vrijednosti procijenjenog budućeg novčanog toka koristeći diskontnu stopu koja se temelji na kamatnoj stopi na državne obveznice, a uvjeti državnih obveznica su usklađeni s valutom i procijenjenim uvjetima utvrđenih obveza za naknade. Aktuarski dobiti i gubici koji se odnose na obveze za mirovinske planove definiranih doprinosa iskazuju se u okviru ostale sveobuhvatne dobiti, a ostali aktuarski dobiti i gubici iskazuju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Rezerviranja

Rezerviranja su priznata kada postoji sadašnja zakonska ili izvedena obveza koja je rezultat prošlih događaja i kada je vjerojatno da će odljev resursa koji utemeljuju ekonomske koristi biti potreban da se ta obveza podmiri, te kada se može napraviti pouzdana procjena iznosa obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki izvještajni datum i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama. Ako je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja jest sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će biti potrebni radi podmirivanja obveze, utvrđena korištenjem procijenjene bezrizične kamatne stope kao diskontne stope. Kada se koristi diskontiranje, ukidanje takvog diskontiranja svake godine priznaje se kao financijski trošak, a knjigovodstveni iznos rezerviranja povećava se svake godine kako bi odražavao protok vremena.

Potencijalne obveze

Potencijalna obveza jest:

- (a) moguća obveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi određenim događajem u budućnosti ili nedostatkom istog ili više neizvjesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod nadzorom subjekta; ili
- (b) moguća obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer:
 - (i) nije vjerojatno da će za podmirivanje obveze biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi; ili
 - (ii) iznos obveze nije moguće pouzdano izmjeriti.

Financijska obveza je svaka obveza koja je:

- (a) ugovorna obaveza da se:
- (i) drugom subjektu isporuči novac ili druga financijska imovina, ili
 - (ii) s drugim subjektom razmijeni financijska imovina ili financijske obveze pod uvjetima koji su potencijalno nepovoljni po subjekt, ili
- (b) ugovor koji će biti ili može biti podmiren vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta, i koji je:
- (i) nederivatni instrument, za koji je subjekt obavezan, ili može biti obavezan, isporučiti promjenjivi broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta, ili
 - (ii) derivatni instrument, koji se podmiruje, ili se može podmiriti, na način koji nije razmjena fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta. Za tu svrhu, prava, opcije ili garancije, kojim se stječe fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta za fiksni iznos bilo koje valute, su vlasnički instrumenti ako subjekt ponudi prava, opcije ili garancije proporcionalno svim postojećim vlasnicima iste klase svojih vlastitih nederivatnih vlasničkih instrumenata. Također, za tu svrhu, vlastiti vlasnički instrumenti subjekta ne uključuju financijske instrumente s opcijom prodaje klasificirane kao vlasničke instrumente, instrumente koji subjektu nameću obvezu da drugoj strani isporuči proporcionalni udio neto imovine subjekta samo pri likvidaciji i koji su klasificirani kao vlasnički instrumenti, ili instrumente koji su ugovori o budućem primanju ili davanju vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta.

Ako nisu zadovoljeni svi gore navedeni uvjeti, Društvo objavljuje potencijalne iznose nepredvidivih obveza.

Ugovori o financijskom jamstvu

Ugovor o financijskom jamstvu je ugovor koji od izdavatelja zahtijeva obavljanje određenih isplata kako bi imatelju nadoknadio nastali gubitak, jer navedeni dužnik ne izvršava uplatu kada dospijeva u skladu s uvjetima dužničkog instrumenta.

Društvo ugovore o financijskom jamstvu početno mjeri po njihovoj fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, Društvo ih mjeri po:

- iznosu očekivanih rezerviranja za gubitke od umanjenja vrijednosti ili
- početno priznatom iznosu umanjenom za, ako je prikladno, kumulativni iznos prihoda priznat u skladu s načelima MSFI-ja 15, ovisno o tome koji je iznos viši.

Poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom su izvan opsega MSFI-ja 3. Društvo je stoga moralo primijeniti računovodstvenu politiku koja vjerodostojno odražava ekonomsku suštinu transakcije koja je oslobođena od pristranosti. Stoga je Društvo odlučilo koristiti računovodstvenu metodu prednika koja je uobičajena metoda računovodstvenog iskazivanja poslovnih spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom.

Primjena računovodstvene metode prednika znači da se imovina i obveze pripojenog društva stječu po neto knjigovodstvenom stanju na dan pripajanja (to jest imovina i obveze pripojenog društva se ne mjere po fer vrijednosti). Korištenje je iznos imovine i obveza s konsolidiranog subjekta najviše razine.

Korištenje računovodstvene metode prednika znači da se ne priznaje novi goodwill koji nastaje kod pripajanja. Umjesto goodwilla, razlika između naknade plaćene za stjecanje i stečene neto imovine je priznata u izvještaju o promjenama kapitala u zasebnom stupcu „Konsolidirane rezerve“ u stavci Poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom.

Poslovna spajanja

Goodwill se početno mjeri po trošku, koji predstavlja višak ukupnog iznosa naknade prenesene za stjecanje za bilo koji nekontrolirajući udjel u stečenom subjektu, i fer vrijednosti na datum stjecanja bilo kojeg prethodnog udjela u kapitalu stečenog subjekta, iznad fer vrijednosti neto stečene prepoznatljive imovine. Ako fer vrijednost neto stečene prepoznatljive imovine premašuje ukupni preneseni iznos, Društvo ponovno procjenjuje je li ispravno utvrdilo svu stečenu imovinu i sve preuzete obveze te pregledava postupke korištene za mjerenje iznosa koji se priznaju na datum stjecanja. Ako ponovna procjena i dalje rezultira iznosom fer vrijednosti neto stečene imovine koji premašuje ukupnu naknadu prenesenu za stjecanje, tada se dobitak priznaje u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. U svrhu testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen poslovnim spajanjem se od datuma stjecanja dodjeljuje svakoj od jedinica Društva koje stvaraju novac za koje se očekuje da će imati koristi od spajanja, bez obzira na to jesu li ostala imovina ili obveze stečenog subjekta raspoređene na te jedinice.

Jedinica koja stvara novac kojoj je dodijeljen goodwill testira se na umanjenje godišnje ili češće ako postoje indikacije da jedinica može biti umanjena. Ako je nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac manji od njegove knjigovodstvene vrijednosti, gubitak od umanjenja vrijednosti raspodjeljuje se najprije za smanjenje knjigovodstvene vrijednosti bilo kojeg goodwilla dodijeljenog jedinici, a potom i ostale imovine jedinice proporcionalno na temelju knjigovodstvene vrijednosti svake stavke imovine u jedinici. Gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se priznaje u dobiti ili gubitku u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Gubitak od umanjenja vrijednosti koji se priznaje za goodwill ne ukida se u sljedećim razdobljima.

Ako je goodwill dodijeljen jedinici koja stvara novac, a dio poslovanja unutar te jedinice se proda, goodwill povezan s prodanim dijelom poslovanja uključuje se u knjigovodstvenu vrijednost poslovanja prilikom utvrđivanja dobiti ili gubitka od prodaje. Goodwill otuđen u tim okolnostima mjeri se na temelju relativnih vrijednosti otuđenog dijela poslovanja i zadržanog dijela jedinice koja stvara novac.

Događaji nakon datuma bilance (naknadni događaji)

Događaji nakon datuma bilance koji daju dodatne informacije o položaju Društva na dan bilance (događaji koji zahtijevaju usklađivanje), prikazani su u financijskim izvještajima. Događaji nakon datuma bilance koji ne zahtijevaju usklađivanje prikazani su u bilješkama kada su značajni.

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Društvo donosi procjene i prosudbe koje utječu na iznose koji su priznati u financijskim izvještajima i knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza iduće financijske godine. Procjene i prosudbe stalno se preispituju i temeljene su na iskustvima Uprave i ostalim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da su razumna u trenutnim okolnostima.

Uprava također donosi prosudbe u primjeni računovodstvenih politika, osim onih koje uključuju procjene. Prosudbe koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose koji su priznati u financijskim izvještajima i procjene koje mogu uzrokovati promjene knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine su:

Najmovi

Procjena trajanja ugovora o najmu

Društvo koristi procjenu kako bi odredilo trajanje najma za sve ugovore o najmu koji uključuju mogućnosti produljenja ili opciju otkaza. Procjena je li Društvo sigurno da će koristiti takvu opciju utječe na trajanje najma, što značajno utječe na iznos obveze po najmu i priznate imovine u najmu. U slučaju da u ugovoru nije izričito definiran rok najma, na temelju dosadašnjeg iskustva i trenutne procjene Društva, Društvo smatra da je rok trajanja ugovora 5 godina. Ova procjena odabrana je jer se budući planovi Društva izražuju za razdoblje od 5 godina. Godinu dana prije isteka razdoblja od 5 godina provele su se nove procjene ugovora kojima nije izričito definiran rok najma, te su priznati na dodatnih 5 godina. Tijekom procesa budžetiranja Društvo je analiziralo pojedinačne lokacije i odlučilo da će ostati u spomenutim lokacijama idućih 5 godina. Nova procjena će se provesti godinu dana prije isteka obnovljenog perioda. Na dan 31. prosinca 2022. za takve ugovore Društvo priznaje imovinu s pravom korištenja u iznosu 70.896 tisuća kuna (2021.: 39.464 tisuća kuna). Za više detalja vidjeti bilješku 34.

Procjene granične kamatne stope zaduživanja za ugovore o najmu

Društvo ne može lako odrediti kamatnu stopu koja proizlazi iz najma, pa zato koristi vlastitu graničnu kamatnu stopu zaduživanja (IBR) za mjerenje obveza po najmu. Granična kamatna stopa zaduživanja je kamatna stopa koju bi Društvo moralo platiti ako bi se zadužilo po sličnim uvjetima, i sa sličnim instrumentom osiguranja, kako bi osiguralo sredstva za financiranje imovine približne vrijednosti kao što je imovina s pravom korištenja, u sličnom ekonomskom okruženju. Stoga granična kamatna stopa zaduživanja odražava ono što bi Društvo "trebalo platiti", što zahtijeva procjenu kada nisu dostupne usporedne stope (npr. kada Društvo nema vanjske financijske transakcije) ili kad ih je potrebno prilagoditi kako bi odrazile uvjete najma.

Posebna razmatranja i procjene Društva koja se odnose na diskontnu stopu su kako slijedi:

- a) *Najmovi nekretnina (zgrade i zemljišta)* - diskontna stopa je granična kamatna stopa zaduživanja koja je, na temelju procjene Društva, jednaka kamatnoj stopi trenutno najrelevantnijeg zaduživanja. S obzirom na to da Društvo ne može dobiti kredit na aktivnom tržištu korištene su stope zaduživanja Grupe.
- b) *Najmovi vozila i opreme* – granična kamatna stopa zaduživanja određena je dobivanjem ponuda od trenutnih najmodavaca (tamo gdje je to bilo moguće) za stope financiranja po kojima bi se Društvo moglo zadužiti.

Korisni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo koristi procjenu korisnog vijeka trajanja nekretnine, postrojenja i opreme temeljenu na iskustvu sa sličnom imovinom. Buduće ekonomske koristi koje proizlaze iz imovine iskorištavaju se kroz njenu uporabu. Međutim, i ostali faktori, poput tehničkog ili komercijalnog zastarijevanja i trošenja, često rezultiraju smanjenjem ekonomske koristi imovine. Uprava procjenjuje kako je preostali korisni vijek imovine u skladu s trenutnim tehničkim uvjetima i procjenom vijeka u kojem će imovina donositi koristi Društvu. Sljedeći primarni faktori su uzeti u obzir: (a) očekivana uporaba imovine; (b) očekivano fizičko trošenje, što ovisi o operativnim čimbenicima i programu održavanja; i (c) tehnička ili komercijalna zastarjelost koja proizlazi iz promjena tržišnih uvjeta.

U slučaju procjene korisnog vijeka koja je različita za 10% od trenutno procijenjenog vijeka od strane Uprave Društva, efekt na amortizaciju za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. bi bilo smanjenje troška amortizacije u iznosu od 15.638 tisuća kuna ili povećanje u iznosu od 19.114 tisuća kuna (2021.: smanjenje od 15.141 tisuću kuna ili povećanje od 18.506 tisuća kuna).

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uglavnom se odnose na zgrade u vlasništvu i podnajam nekretnina u kojima su prodavaonice. Društvo iznajmljuje svoje prostore za maloprodajne prodavaonice, kafiće, restorane i ostale pružatelje usluga. Te su zgrade djelomično u vlasništvu Društva, a djelomično zakupljena imovina koja se daje u podnajam i iskazuje prema MSFI-ju 16.

U slučaju kada se nekretnina drži djelomično radi najma i/ili zarade od povećanja tržišne vrijednosti i djelomično radi obavljanja redovnih djelatnosti Društva ili administrativnih djelatnosti, iskazuje se kao ulaganje u nekretnine samo u slučaju da se manji, neznačajni dio objekta koristi u svrhu obavljanja djelatnosti ili administrativne svrhe. Navedena dva dijela se evidentiraju odvojeno ako ih je moguće zasebno prodati ili iznajmiti u okviru financijskog najma.

Kada se nekretnine drže za više od jedne svrhe, npr. za najam i obavljanje redovne djelatnosti, nekretnine nisu odvojive i ne mogu se prodati ili dati u najam u dijelovima u skladu s lokalnim propisima te vrstom djelatnosti i nekretnine (nekretnine za komercijalnu uporabu, trgovački centri). Ako s obzirom na prirodu posla, doprinos vlastitog poslovanja u ukupnim rezultatima poslovanja koje generira nekretnina nije značajan, cijela stavka nekretnine koja se koristi i za vlastito poslovanje i za iznajmljivanje klasificirana je kao nekretnina, postrojenje i oprema. Iznos nekretnina, postrojenja i opreme koji nije klasificiran u ulaganje u nekretnine izračunava se prema kvadraturi podzakupnog prostora odnosno vrijednosti nekretnine, postrojenja i opreme po četvornom metru i množi se s brojem kvadrata podzakupa te iznosi 135.763 tisuća kuna (2021.: 126.847 tisuća kuna).

U slučaju kada se nekretnini promijeni svrha tako da se mora iskazati u okviru nekretnina, postrojenja i opreme, reklasifikacija se provodi po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Osim nekretnina u svom vlasništvu, Društvo također dio imovine s pravom korištenja evidentira kao ulaganje u nekretnine. Razlog tome je činjenica da na velikom broju unajmljenih nekretnina cjelokupna površina iznajmljenog prostora nije iskorištena za obavljanje redovne djelatnosti te se višak daje u podnajam. Iznos imovine s pravom korištenja koja je reklasificirana na ulaganje u nekretnine izračunava se prema kvadraturi prostora u podnajmu, odnosno vrijednost imovine s pravom korištenja po kvadratu pomnoži se s brojem kvadrata u podnajmu. Iznos reklasifikacije prema razmjernom udjelu iznosi 365.119 tisuća kuna (2021.: 319.321 tisuća kuna).

Procijenjena fer vrijednost ulaganja u nekretnine Društva na dan 31. prosinca 2022. godine približno je jednaka njihovoj neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Društvo je ažuriralo procjene za dio svojih nekretnina. Nije bilo značajnih odstupanja fer vrijednosti od evidentiranih neto knjigovodstvenih vrijednosti na analiziranom uzorku. Također, Društvo je prodalo nekoliko svojih nekretnina po fer vrijednostima koje su bile približno jednake evidentiranim neto knjigovodstvenim vrijednostima, te stoga nema naznaka značajne promjene u vrijednostima. Fer vrijednost ulaganja u nekretnine temeljena je na procjeni neovisnog procjenitelja koji ima potrebne kvalifikacije kao i iskustvo s lokacijama i kategorijama ulaganja u nekretnine koje se procjenjuju.

Odgođena porezna imovina

Priznata odgođena porezna imovina predstavlja porez na dobit koji se može povratiti kroz buduće odbitke od oporezive dobiti i knjiži se u izvještaju o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina knjiži se u onoj mjeri u kojoj je vjerojatna realizacija porezne olakšice. To uključuje privremenu razliku za koju se očekuje da će se poništiti u budućnosti i dostupnost dostatne buduće oporezive dobiti u odnosu na koju se mogu iskoristiti odbitci. Odgođena porezna imovina Društva sastoji se najvećim dijelom od prenesenih poreznih gubitaka koji se mogu iskoristiti u budućim razdobljima u iznosu od 148.843 tisuće kuna i dijelom od privremenih razlika u iznosu od 66.857 tisuća kuna. Buduća oporeziva dobit i iznos poreznih olakšica od prenesenih poreznih gubitaka koji su vjerojatni u budućnosti temelje se na srednjoročnom poslovnom planu koji je pripremila Uprava i ekstrapoliranim rezultatima nakon toga. Poslovni plan temelji se na očekivanjima Uprave za koja se vjeruje da su razumna u danim okolnostima. Ključne pretpostavke u poslovnom planu objavljene su na sljedećoj stranici u pretpostavkama umanjenja goodwilla. Istek prenesenih gubitaka objavljen je u bilješki 15.

Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine s neograničenim vijekom trajanja

Goodwill i nematerijalna imovina s neograničenim vijekom trajanja testiraju se jednom godišnje na umanjenje vrijednosti.

a) Robne marke

Nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom trajanja testira se na umanjenje vrijednosti na temelju vrijednosti u uporabi te se alokira na skupinu jedinica koje stvaraju novac, kao što je navedeno i za testove umanjenja vrijednosti goodwilla niže. Iste pretpostavke su korištene za testiranje umanjenja vrijednosti robne marke kao i za goodwill. Detaljne pretpostavke prikazane su u odlomku ispod. Na temelju provedenih analiza, Društvo je zaključilo da je na dan 31. prosinca 2022. godine ukupna knjigovodstvena vrijednost robnih marki s neograničenim vijekom trajanja nadoknadiva.

b) Umanjenje vrijednosti goodwilla

Goodwill se može pripisati sinergiji, radnoj snazi i mogućoj budućoj profitabilnosti stečene poslovne cjeline. Neće se moći koristiti kao odbitna stavka za porezne svrhe.

Na dan 1. travnja 2019. godine, datum poslovnog spajanja, Društvo je priznalo goodwill u iznosu od 124.488 tisuće kuna. Na temelju provedene analize Društvo je zaključilo kako je cijeli knjigovodstveni iznos goodwilla nadoknativ na dan 31. prosinca 2022. godine.

Jednom godišnje Društvo testira je li vrijednost goodwilla umanjena. Za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2022. nadoknadivi iznos skupine jedinica koje generiraju novac utvrđen je na temelju izračuna vrijednosti u upotrebi koje zahtijevaju uporabu pretpostavki. Za procjene vrijednosti koristile su se projekcije novčanog toka koje se temelje na financijskim budžetima za razdoblje od 5 godina, a odobrila ih je Uprava Društva.

Društvo ima funkcionalnu organizacijsku strukturu s Upravom koja se sastoji od dva člana, koji nadgledaju i odgovorni su za sve odjele unutar Društva. Uprava je odgovorna za sve poslovne odluke prema Izjavi o osnivanju. Kao rezultat navedenog, poslovne odluke se donose na razini Društva kao cjeline. Također se iz perspektive vlasnika, kod ocjene uspješnosti poslovanja, razmatra samo planiranje/budžetiranje te postavljanje i praćenje ključnih operativnih pokazatelja na razini Društva. Iz svega navedenog, utvrđena je samo jedna razina skupine jedinica koje generiraju novac na razini Društva.

Sljedeća tablica sažeto prikazuje ključne pretpostavke:

	2022.	2021.
Neto prihod od prodaje (% godišnja stopa rasta)	2,5%	2,1%
Planirana bruto marža (%)	27,8%	27,9%
Dugoročna stopa rasta (%)	2%	1,9%
Diskontna stopa WACC-a (%)	10,95%	8,29%

Uprava je utvrdila vrijednosti dodijeljene svakoj od gornjih ključnih pretpostavki kako slijedi:

Pretpostavka	Pristup koji se koristi za određivanje vrijednosti
Neto prihod od prodaje	Prosječna godišnja stopa rasta u planiranom razdoblju od 5 godina, na temelju ostvarenja prethodnih godina i očekivanjima Uprave o razvoju tržišta.
Planirana bruto marža	Na temelju ostvarenja u prethodnim godinama i budućim očekivanjima Uprave.
Dugoročna stopa rasta	To je ponderirana prosječna stopa rasta koja se koristi za ekstrapolaciju novčanih tokova izvan proračunskog razdoblja. Terminalne stope rasta korištene u procjeni predstavljaju predviđenu godišnju stopu rasta BDP-a do 2050. godine (Hrvatska: 2%), osim ako analiza prošlog rasta i tržišnih trendova ne ukaže na to da bi se trebale primjenjivati niže stope.
Diskontna stopa WACC-a (ponderiranog prosječnog troška kapitala)	Reflektira specifičan rizik vezan uz relevantan segment i zemlju u kojoj Društvo obavlja djelatnost.

Društvo je provelo analizu osjetljivosti testa umanjenja vrijednosti na promjene u ključnim pretpostavkama korištenim za određivanje nadoknadivog iznosa za jedinice koje generiraju novac na koje je alociran goodwill.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka je značajna procjena koja uključuje određivanje metodologije, modela i ulaznih podataka. Detalji o metodologiji izračuna očekivanih kreditnih gubitaka su prikazani u bilješci 35 *Financijski instrumenti i upravljanje rizicima*. Društvo redovito pregledava i procjenjuje modele i podatke za izračun kako bi se smanjile razlike između očekivanih i stvarno nastalih kreditnih gubitaka.

6. Prihodi od prodaje

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje robe - maloprodaja	10.644.531	9.408.712
Prihodi od prodaje robe - veleprodaja	1.208.863	1.014.569
	<u>11.853.394</u>	<u>10.423.281</u>

Struktura prihoda po zemljama je kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Hrvatska	11.825.205	10.405.163
Njemačka	12.683	10.097
Slovenija	7.686	3.397
Bosna i Hercegovina	4.017	1.715
Švedska	1.274	1.210
Irska	547	498
Austrija	518	78
Ostale zemlje	1.464	1.123
	<u>11.853.394</u>	<u>10.423.281</u>

Svi prihodi od prodaje priznaju se u određenom trenutku, odnosno kada se roba proda i kontrola nad robom je prenesena na kupca. Za veleprodaju uvjeti prodaje definirani su ugovorima.

7. Ostali prihodi

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Podnajam	64.516	58.804
Prefakturirani prihodi od komunalnih usluga	23.729	16.598
Prihod od raskida ugovora u skladu s MSFI-jem 16	19.758	2.853
Najam	18.685	21.696
Usluga skladištenja	16.795	14.429
Prihod od naknade za ambalažni otpad	6.679	5.292
Marketinške usluge	3.579	3.298
Prihod od otpisa obveza	2.480	-
Ostali prihodi	7.383	8.197
	<u>163.604</u>	<u>131.167</u>

Prihodi od najma odnose se na redovne poslovne najmove imovine u vlasništvu, a prihod od podnajma je prihod od iznajmljivanja imovine s pravom korištenja. Svi podnajmovi su klasificirani kao poslovni najmovi jer se ne prenose svi značajni rizici i prava od najma s podnajmodavca na podnajmoprimca.

Od ukupnog prihoda od najмова i podnajмова, 6.893 tisuće kuna odnosi se na najam i podnajam ovisnim društvima vlasnika (2021.: 17.510 tisuća kuna).

Ukupni prihod od najma od ulaganja u nekretnine u vlasništvu Društva iznosi 3.129 tisuća kuna (2021.: 4.947 tisuća kuna).

8. Troškovi materijala i energije

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Potrošena energija	282.977	220.411
Utrošene sirovine i materijal	75.386	64.695
Utrošeni rezervni dijelovi, auto gume i sitni inventar	9.344	9.973
	<u>367.707</u>	<u>295.079</u>

9. Troškovi usluga

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Marketing i promocije	142.460	110.538
Troškovi tekućeg i investicijskog održavanja	141.248	123.816
Komunalne usluge i odvoz smeća	89.683	88.317
IT usluge	69.772	72.653
Prijevozne usluge	53.265	41.506
Kratkoročni najmovi i varijabilna plaćanja po najmovima	52.672	65.764
Troškovi učeničkog i student servisa	45.294	34.363
Usluge upravljanja (Grupa)	40.521	47.697
Usluge čuvanja imovine	38.644	37.575
Usluge čišćenja objekata	12.396	12.927
Poštarine i telefoni	7.333	7.671
Intelektualne usluge	4.039	4.599
Troškovi ugovora o djelu i autorski honorari	3.580	1.802
Istraživanje tržišta	1.118	1.117
Ostale usluge	17.336	29.137
	<u>719.361</u>	<u>679.482</u>

Troškovi najma odnose se na troškove kratkoročnih najмова i varijabilnih plaćanja po najmovima. Za detaljniji pregled molimo pogledajte bilješku 29. Ostale usluge sastoje se od usluga testiranja uzoraka, analize proizvoda, kontrole kvalitete, logističkih usluga, printanja i ostalih usluga. Od ukupnih troškova najma 494 tisuće kuna (2021.: 845 tisuća kuna) odnosi se na troškove najмова od ovisnih društava vlasnika.

10. Troškovi osoblja

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Nadnice i plaće	658.393	590.192
Naknade troškova zaposlenima, darovi i potpore	198.787	165.983
Porez na dohodak i prirezi	45.540	27.988
Doprinosi za zdravstveno i socijalno osiguranje	133.709	118.001
Doprinos za mirovinsko osiguranje	171.312	148.599
Doprinosi iz plaće za beneficirani radni staž	1.641	1.428
Rezerviranja za godišnje odmore	2.533	7.078
Rezerviranja za otpremnine	416	4.156
	<hr/>	<hr/>
	1.212.331	1.063.425
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Doprinosi za zdravstveno i socijalno osiguranje kao i doprinosi za mirovinsko osiguranje i doprinosi iz plaće za beneficirani radni staž su doprinosi koji su definirani Zakonom i nisu određeni na dobrovoljnoj osnovi. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje i doprinosa na plaće koji je plaćen tijekom godine iznosio je 303.656 tisuća kuna (2021.: 267.887 tisuća kuna).

11. Umanjenje vrijednosti imovine

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	(1.282)	(2.696)
Ostala potraživanja	(542)	3.656
Potraživanja od kupaca - nepovezana društva	(1.866)	14.897
Potraživanja od kupaca - povezana društva	(30)	(10.821)
Zalihe	1.879	(1.739)
Dugotrajna materijalna imovina	1.807	-
	<hr/>	<hr/>
	(34)	3.297
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostale financijske imovine povezano je s očekivanim kreditnim gubicima izračunatima u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9. Detalji o umanjenju vrijednosti navedeni su u bilješci 35.

Umanjenje vrijednosti potraživanja obuhvaća trošak umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca (15.698 tisuća kuna), naplaćena vrijednosno usklađena potraživanja od kupaca (2.991 tisuću kuna) i naplaćena potraživanja vrijednosno usklađena prije poslovnog spajanja u 2019. godini u iznosu većem od procijenjene fer vrijednosti potraživanja (14.603 tisuće kuna).

12. Ostali troškovi

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Bankovne usluge i naknade za platni promet	43.391	41.314
Troškovi osiguranja	20.625	21.654
Neto rezerviranja za sudske sporove	16.001	(196)
Otpis dugotrajne imovine	14.058	9.919
Donacije i sponzorstva	8.151	6.632
Doprinosi, naknade, članarine i porezi koji ne ovise o rezultatu	8.050	7.351
Naknade za ceste i tehničke preglede vozila	6.358	6.409
Troškovi smještaja zaposlenika	6.023	-
Troškovi reprezentacije	5.524	1.231
Troškovi zdravstvene zaštite	2.936	2.890
Dnevnice za službena putovanja	2.353	1.573
Ostali troškovi službenog puta	1.409	1.134
Neto manjkovi/ (viškovi) dugotrajne imovine	765	1.077
Troškovi rezerviranja za garancije	(278)	4.295
Ostali troškovi	9.540	9.511
	<hr/>	<hr/>
	144.906	114.794
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Društvo je tijekom godine otpisalo 14.058 tisuća kuna dugotrajne imovine. Kao što je navedeno u bilješci 2 Društvo je pripojilo Mercator H d.o.o. u 2022. godini. Imovina je spojena po knjigovodstvenoj vrijednosti preuzetoj od subjekta najviše konsolidacijske razine. Mercator H je bio značajan najmodavac Društva i stoga je tijekom godine nastao značajan iznos ulaganja u tuđe objekte. Kako je Mercator H svoju imovinu mjerio metodom fer vrijednosti, procjena imovine je izvršena tijekom prethodnih razdoblja. Ulaganja u tuđe objekte koje je Društvo knjižilo prije procjena smatraju se dijelom procijenjene vrijednosti te su stoga morala biti umanjena i otpisana u iznosu od 12.660 tisuća kuna. Ostatak otpisa u iznosu od 1.397 tisuća kuna odnosi se na redovni otpis imovine zbog zastarjelosti.

Ostali troškovi uključuju troškove sanitarnih i veterinarskih usluga, zdravstvenu zaštitu, troškove seminara, savjetovanja i ostale troškove.

13. Financijski prihodi

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Kamate	1.751	1.759
Pozitivne tečajne razlike	857	13.670
Dobit od prodaje financijske imovine	975	-
	<hr/>	<hr/>
	3.583	15.429
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Struktura tečajnih razlika prikazana je u nastavku:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Tečajne razlike po najmovima	-	6.287
Ostale tečajne razlike	857	7.383
	<hr/>	<hr/>
	857	13.670
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Cjelokupan iznos prihoda od kamata od 12 tisuća kuna od povezanih društava odnosi se na prihode od ovisnih društava vlasnika (2021.: 103 tisuće kuna od ovisnih društava vlasnika).

Tečajne razlike po najmovima odnose se na ovisna društva vlasnika. Ostale tečajne razlike od povezanih društava odnose se većinom na tečajne razlike po kreditu vlasnika.

14. Financijski rashodi

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Kamate	251.279	267.203
Negativne tečajne razlike	11.394	2.408
Gubitak od prodaje financijske imovine	-	3.445
	<hr/>	<hr/>
	262.673	273.056
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Struktura kamata prikazana je u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Kamate po zajmovima	27.999	48.206
Kamate po obvezi za najam	216.173	208.900
Kamate po reinstaliranom dugu	7.105	8.907
Zatezne kamate	2	1.190
	<hr/>	<hr/>
	251.279	267.203
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Struktura tečajnih razlika prikazana je u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Tečajne razlike po najmovima	5.523	0
Ostale tečajne razlike	5.871	2.408
	<hr/>	<hr/>
	11.394	2.408
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Ukupni trošak kamata na zajmove u iznosu od 27.999 tisuća kuna (2021: 48.206 tisuća kuna) potječe od zajmova dobivenih od vlasnika Društva. Trošak kamate od obveza po najmovima potječe od ovisnih društava vlasnika.

Tečajne razlike po najmovima odnose se na ovisna društva vlasnika. Ostale tečajne razlike od povezanih društava odnose se većinom na tečajne razlike po kreditu vlasnika.

15. Porez na dobit

a) Komponente poreznog rashoda / (prihoda)

Porezni prihod priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti sastoji se od sljedećeg:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Tekući porez na dobit	28.612	-
Odgođeni porez na dobit	(3.076)	(13.168)
Porezni (prihod)/trošak za godinu	25.536	(13.168)

b) Usklađivanje poreznog rashoda i dobiti ili gubitka pomnoženo s primjenjivom poreznom stopom

Porez na dobit obračunava se po stopi od 18% (2021.: 18%) na oporezivu dobit Društva. Usklada između troška poreza i računovodstvene dobiti prikazana je kako slijedi:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Dobit prije poreza	158.648	27.174
Teoretski propisana stopa poreza na dobit od 18%	28.557	4.891
<i>Porezni učinak porezno nepriznatih ili neoporezivih stavki na utvrđivanje porezne dobiti:</i>		
- Nepriznati manjkovi zaliha	4.554	5.145
- Ostali nepriznati troškovi	1.317	744
- Vrijednosna usklađenja koja nisu porezno priznata	4.270	5.838
- Amortizacija	(2.720)	7.663
- Rezerviranja za porezno nepriznate troškove	8.102	5.290
- Nerealizirani gubitci	603	384
<i>Ostali porezno nepriznati prihodi</i>	<i>(12.354)</i>	<i>(14.218)</i>
Preneseni priznati porezni gubici za godinu	(75)	(9.187)
Iskorišteni porezni gubici u godini koji prethodno nisu bili priznati	(35.330)	(19.718)
Dodatni porez na dobit	28.612	-
Porezni (prihod)/trošak za godinu	25.536	(13.168)

Pregled prenesenih poreznih gubitaka

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Iskoristivo u 2022. godini	-	51.456
Iskoristivo u 2023. godini	711.892	51.456
Iskoristivo u 2024. godini	711.892	51.456
Iskoristivo u 2025. godini	711.892	51.456
Iskoristivo u 2026. godini	656.977	-

Hrvatski Zakon o porezu na dobit podložan je različitim tumačenjima i promjenama u pogledu određenih troškova koji umanjuju poreznu osnovicu. Tumačenje zakona od strane Uprave koje se odnosi na ove transakcije i aktivnosti Društva može biti osporavano od strane nadležnih vlasti. Porezna uprava može zauzeti drugačiji stav u tumačenju zakona i procjena, te postoji mogućnost da budu osporavane one transakcije i aktivnosti koje u prošlosti nisu bile osporavane. Porezna uprava može započeti nadzor u roku od tri godine od isteka godine u kojoj je utvrđena obveza poreza na dobit za određeno financijsko razdoblje.

Odgođena porezna imovina priznata je za privremene razlike samo u mjeri u kojoj se očekuje da će Društvo raspolagati dostatnom dobiti u razdobljima ukidanja privremenih razlika, a kako bi iskoristilo posljedične porezne učinke nastalih odbitnih privremenih razlika. Društvo je napravilo petogodišnje planove koji ukazuju na to da će moći iskoristiti dostatnu oporezivu dobit u budućem razdoblju. Korištenje prenesenih gubitaka u 2022. godini za koje prethodno nije bila priznata odgođena porezna imovina odnosi se na prenesene porezne gubitke pripojenog društva Mercator H d.o.o.

Kretanje odgođene porezne imovine dano je u nastavku:

	1. siječnja	Priznavanje	Iskorištavanje	Stjecanje	31. prosinca
	2022.	odgođene	odgođene	poslovnim	2022.
		porezne	porezne	spajanjima	
		imovine	imovine	subjekata pod	
				zajedničkom	
				kontrolom	
Vrijednosna usklađenja	(9.192)	(307)	1.801	(95)	(7.793)
Amortizacija	(40.759)	(12.246)	925	-	(52.080)
Rezerviranja	(11.416)	(1.732)	8.031	(1.866)	(6.983)
Nerealizirani gubici	(603)	-	603	-	-
Preneseni porezni gubici	(9.187)	(75)	-	(139.581)	(148.843)
Ukupno	(71.157)	(14.360)	11.360	(141.542)	(215.699)

	1. siječnja 2021.	Priznavanje odgođene porezne imovine	Iskorištavanje odgođene porezne imovine	Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	31. prosinca 2021.
Vrijednosna usklađenja	(10.889)	(3.894)	5.591	-	(9.192)
Amortizacija	(39.571)	(9.981)	8.793	-	(40.759)
Rezerviranja	(7.132)	(9.574)	5.290	-	(11.416)
Nerealizirani gubici	(396)	(591)	384	-	(603)
Preneseni porezni gubici	-	(9.187)	-	-	(9.187)
Ukupno	(57.988)	(33.227)	20.058	-	(71.157)

Društvo Mercator H d.o.o. pripojeno je društvu Konzum plus d.o.o. s danom 30. prosinca 2022. godine. Društvo Mercator H d.o.o. je u zakonskom roku predalo prijavu poreza na dobit za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 29. prosinca 2022. godine. Konzum plus d.o.o. je kao pravni sljednik Mercatora H d.o.o. Poreznoj upravi predao i Prijavu postupka spajanja kako bi iskoristio pravo temeljem čl. 20.r Zakona o porezu na dobit i čl. 41.g i 41. j. Pravilnika o porezu na dobit, a na temelju Direktive Vijeća 2009/133/EZ. Dana 29. svibnja 2022. godine Konzum plus d.o.o. je zaprimio Rješenje Porezne uprave Ureda za velike porezne obveznike kojim se Prijava postupka spajanja odbacuje. Konzum plus d.o.o. je uložio žalbu na predmetno Rješenje te očekuje da će Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak pri Ministarstvu financija usvojiti žalbu, što je u skladu i s mišljenjem neovisnog pravnog stručnjaka.

S obzirom na to da žalba protiv Rješenja ne odgađa izvršenje, Mercator H d.o.o. i Konzum plus d.o.o. su izmijenili porezne prijave za 2022. godinu te su izmijenjeni obračuni poreza na dobit iskazani u financijskim izvještajima društava za 2022. godinu. Bez obzira na navedeno, Konzum plus d.o.o. očekuje da će Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak pri Ministarstvu financija usvojiti žalbu te će Mercator H d.o.o. i Konzum plus d.o.o. iskoristiti pravo na temelju čl. 20.r Zakona o porezu na dobit i čl. 41.g i 41. j. Pravilnika o porezu na dobit.

16. Nematerijalna imovina

Stanja i promjene na nematerijalnoj imovini tijekom 2021. i 2022. godine prikazani su u nastavku:

	Software i ostala prava '000 kn	Robna marka '000 kn	Program vjernosti '000 kn	Goodwill '000 kn	Imovina u pripremi '000 kn	Ukupno '000 kn
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	50.990	419.422	170.493	124.488	-	765.393
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	6	-	-	14.376	-	14.382
Direktna povećanja	-	-	-	-	4.017	4.017
Prijenos s pripreme	4.017	-	-	-	(4.017)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	55.013	419.422	170.493	138.864	-	783.792
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	11.917	19.378	-	-	-	31.295
Direktna povećanja	3	-	-	-	9.750	9.753
Prijenos s pripreme	9.750	-	-	-	(9.750)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	76.683	438.800	170.493	138.864	-	824.840
Akumulirana amortizacija i umanjeње vrijednosti						
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	23.209	-	49.717	-	-	72.926
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	4	-	-	-	-	4
Amortizacija obračunata za razdoblje	7.522	-	28.426	-	-	35.948
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	30.735	-	78.143	-	-	108.878
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	11.835	19.348	-	-	-	31.183
Amortizacija obračunata za razdoblje	7.204	-	28.426	-	-	35.630
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	49.774	19.348	106.569	-	-	175.691
Sadašnja vrijednost						
Na dan 31. prosinca 2021.	24.278	419.422	92.350	138.864	-	674.914
Na dan 31. prosinca 2022.	26.909	419.452	63.924	138.864	-	649.149

Knjigovodstvena vrijednost robne marke na kojoj je zasnovano založno pravo na dan 31. prosinca 2022. godine iznosila je 419.452 tisuće kuna (2021.: 419.422 tisuće kuna).

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

Stanja i promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi tijekom 2021. i 2022. godine su kako slijedi:

	Zemljište '000 kn	Građevinski objekti '000 kn	Postrojenja i oprema '000 kn	Ulaganja u tuđa OS '000 kn	Imovina u pripremi '000 kn	Ukupno '000 kn
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	203.397	663.588	480.471	358.294	41.378	1.747.128
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	-	-	1.728	8	-	1.736
Direktna povećanja	-	-	-	-	117.153	117.153
Prijenos s pripreme	3.903	7.826	85.134	30.923	(127.786)	0
Prodaja	(12)	-	(3.690)	(55)	(57)	(3.814)
Otpis	(2.100)	(7.190)	(8.581)	(312)	(2.537)	(20.720)
Prijenos s / (na) ulaganja u nekretnine	-	14	-	-	(10)	4
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	205.188	664.238	555.062	388.858	28.141	1.841.487
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	20.013	701.725	45.420	14.057	7.038	788.253
Direktna povećanja	-	-	-	-	184.029	184.029
Prijenos s pripreme	-	14.643	136.616	31.518	(182.777)	0
Prodaja	(2.554)	(1.414)	(1.861)	(187)	(229)	(6.245)
Otpis	(48)	-	(5.410)	(36.282)	-	(41.740)
Usklađenje vrijednosti	(258)	-	-	-	-	(258)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	(5)	-	(88)	-	-	(93)
Prijenos s / (na) ulaganja u nekretnine	(14.781)	(42.381)	-	-	(1.274)	(58.436)
Ostalo	-	339	(2.700)	(1.692)	(97)	(4.150)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	207.555	1.337.150	727.039	396.272	34.831	2.702.847

	Zemljište '000 kn	Građevinski objekti '000 kn	Postrojenja i oprema '000 kn	Ulaganja u tuđa OS '000 kn	Imovina u pripremi '000 kn	Ukupno '000 kn
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti						
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	-	117.708	196.411	115.615	-	429.734
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	-	-	1.712	4	-	1.716
Amortizacija obračunata za razdoblje	-	33.630	83.203	49.527	-	166.360
Prodaja	-	-	(2.364)	(30)	-	(2.394)
Otpis	-	(661)	(5.452)	(99)	-	(6.212)
Prijenos s / (na) ulaganja u nekretnine i ostali prijenosi	-	(20)	1	20	-	1
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	-	150.657	273.511	165.037	-	589.205
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	-	44.298	42.407	11.166	6.648	104.519
Amortizacija obračunata za razdoblje	-	34.451	88.446	49.125	-	172.022
Prodaja	-	(227)	(949)	(169)	-	(1.345)
Otpis	-	-	(4.147)	(23.620)	-	(27.767)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	-	(57)	-	-	(57)
Prijenos s / (na) ulaganja u nekretnine	-	(8.380)	-	-	-	(8.380)
Ostalo	-	310	(2.186)	(319)	-	(2.195)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	221.109	397.025	201.220	6.648	826.002
Sadašnja vrijednost						
Na dan 31. prosinca 2021.	205.188	513.581	281.551	223.821	28.141	1.252.282
Na dan 31. prosinca 2022.	207.555	1.116.041	330.014	195.052	28.183	1.876.845

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta i građevinskih objekata koji su pod hipotekom na dan 31. prosinca 2022. godine iznosi 811.658 tisuća kuna (2021.: 350.634 tisuća kuna).

Na 31. prosinca 2022. godine, u okviru zemljišta i građevinskih objekata Društvo ima iskazane nekretnine za koje nije upisan zemljišno-knjižni vlasnik. Razlog tome su neriješeni problemi s hrvatskim registrima imovine. To je uobičajeni problem u Hrvatskoj, a rješavanje je u tijeku i rješenje se očekuje u idućim godinama. Društvo se smatra vlasnikom jer upravlja zemljom i ona donosi ekonomske koristi Društvu. Kao rezultat toga, nekretnine se trebaju uključiti u imovinu Društva. Knjigovodstvena vrijednost ovih nekretnina je ukupno 78.078 tisuće kuna (2021.: 62.056 tisuća kuna).

18. Imovina s pravom korištenja

Društvo prikazuje imovinu s pravom korištenja na temelju najmova u zasebnoj stavci izvještaja o financijskom položaju. Priznata imovina s pravom korištenja odnosi se na sljedeće vrste imovine i kretanja tijekom razdoblja:

	Građevinski objekti '000 kn	Vozila i oprema '000 kn	Zemljišta '000 kn	Ukupno '000 kn
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	2.098.829	22.535	523	2.121.887
Povećanja – novi ugovori	75.021	21.226	36	96.283
Amortizacija za razdoblje	(322.806)	(13.495)	(209)	(336.510)
Modifikacija imovine s pravom korištenja	154.214	(170)	39	154.083
Raskid ugovora (smanjenje)	(10.683)	(73)	-	(10.756)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(24.544)	-	-	(24.544)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	1.970.031	30.023	389	2.000.443
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	107.642	177	-	107.819
Povećanja – novi ugovori	462.432	10.705	-	473.137
Amortizacija za razdoblje	(339.007)	(10.503)	(161)	(349.671)
Modifikacija imovine s pravom korištenja	240.320	321	137	240.778
Raskid ugovora (smanjenje)	(185.820)	(263)	(137)	(186.220)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(86.555)	-	-	(86.555)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	2.169.043	30.460	228	2.199.731

Društvo iznajmljuje razne nekretnine (prodavaonice, poslovnu zgradu), dostavne kombije, automobile i ostalu opremu. O najmu se pregovara na individualnoj osnovi i sadrži širok raspon različitih uvjeta (uključujući prava na otkaz i obnovu) opisanih u bilješci 5, *Ključne računovodstvene prosudbe i procjene*.

Prijenos s ulaganja u nekretnine odnosi se na reklasifikaciju dijela imovine s pravom korištenja koje Društvo daje u podnajam drugim društvima. Iznos reklasifikacije ovisi o omjeru prostora koje društvo prima u najam i prostora koje daje u podnajam, što ovisi o ugovorima o podnajmu. Neto knjigovodstvena vrijednost imovine u podnajmu se reklasificira s imovine s pravom korištenja na ulaganja u nekretnine.

19. Ulaganja u nekretnine

Stanje i promjene ulaganja u nekretnine tijekom 2021. i 2022. godine su kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Nabavna vrijednost		
Stanje 1. siječnja	593.642	589.011
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	293.390	-
Prodaja	(5.817)	(27.828)
Prijenos s materijalne imovine u pripremi	1.274	10
Prijenos s/(na) imovinu namijenjenu prodaji	(17.654)	10.896
Prijenos s/(na) materijalnu imovinu	58.436	(14)
Prijenos s/(na) imovinu s pravom korištenja	81.755	21.567
Vrijednosno usklađenje imovine	(1.550)	-
Ostalo	(86)	-
	<hr/>	<hr/>
Stanje 31. prosinca	1.003.390	593.642
	<hr/>	<hr/>
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti		
Stanje 1. siječnja	118.197	75.150
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	10.286	-
Amortizacija obračunata za razdoblje	47.811	46.929
Prijenos s/(na) imovinu namijenjenu prodaji	(1.376)	-
Prijenos s/(na) materijalnu imovinu	8.380	(1)
Prijenos s/(na) imovinu s pravom korištenja	(4.801)	(2.977)
Prodaja	(838)	(904)
	<hr/>	<hr/>
Stanje 31. prosinca	177.659	118.197
	<hr/>	<hr/>
Sadašnja vrijednost		
Stanje 1. siječnja	475.445	576.860
Stanje 31. prosinca	825.731	475.445
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Ulaganja u nekretnine uglavnom se odnose na zgrade, podnajam nekretnina u kojima su prodavaonice. Društvo iznajmljuje svoje prostore za maloprodajne prodavaonice, kafiće, restorane i ostale pružatelje usluga. Te su zgrade djelomično u vlasništvu Društva, a djelomično zakupljena imovina koja se daje u podnajam i iskazuje prema MSFI-ju 16.

Na dan 31. prosinca 2022. godine ukupna knjigovodstvena vrijednost ulaganja u nekretnine koja je u vlasništvu Društva iznosi 460.612 tisuća kuna (2021.: 156.124 tisuće kuna), a ulaganja u nekretnine priznata kao imovina s pravom korištenja prema MSFI-ju 16 iznosi 365.119 tisuća kuna (2021.: 319.321 tisuća kuna). Od iznosa ukupnih ulaganja u nekretnine, 159.780 tisuća kuna (2021.: 96.322 tisuće kuna) se ne koristi. Ulaganja u nekretnine amortiziraju se kako je prikazano u značajnim računovodstvenim politikama.

Knjigovodstvena vrijednost ulaganja u nekretnine koje su pod hipotekom na dan 31. prosinca 2022. godine iznosi 281.695 tisuća kuna (2021.: 65.331 tisuća kuna).

Procijenjena fer vrijednost ulaganja u nekretnine Društva na 31. prosinca 2022. godine približno je jednaka njihovoj neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Društvo je ažuriralo procjene za dio svojih nekretnina. Nije bilo značajnih odstupanja fer vrijednosti od evidentiranih neto knjigovodstvenih vrijednosti na analiziranom uzorku. Također, Društvo je prodalo nekoliko svojih nekretnina po fer vrijednostima koje su približno jednake evidentiranim neto knjigovodstvenim vrijednostima, stoga nema naznaka značajne promjene vrijednosti.

Fer vrijednost ulaganja u nekretnine temeljena je na procjeni neovisnog procjenitelja koji ima potrebne kvalifikacije kao i iskustvo s lokacijama i kategorijama ulaganja u nekretnine koje se procjenjuju.

Ukupni prihod od najma od ulaganja u nekretnine u vlasništvu Društva iznosi 3.129 tisuća kuna (2021.: 4.947 tisuća kuna), čime se ostvaruje povrat ulaganja u vlasništvu Društva od 3% (2021.: 8%), dok je prihod od podnajma 61.961 tisuću kuna (2021.: 58.804 tisuće kuna) s povratom ulaganja na imovinu u najmu od 17% (2021.: 18%). Direktni operativni troškovi ulaganja u nekretnine koji generiraju prihode od najma iznose 30.231 tisuće kuna (2021.: 32.443 tisuće kuna), a sastoje se od troškova komunalnih usluga i troškova popravaka i održavanja. Direktni operativni troškovi ulaganja u nekretnine koje nisu generirale prihod od najma iznose 860 tisuća kuna (2021.: 1.900 tisuća kuna).

Zbog činjenice da su uvjeti ugovora o podnajmu često podložni promjenama i teško ih je predvidjeti, nismo iskazali minimalna plaćanja najma. Pouzdanost ove procjene bila bi upitna i mogla bi navesti na pogrešne zaključke.

20. Zajmovi, depoziti i ostala dugotrajna financijska imovina

	2022. ‘000 kn	2021. ‘000 kn
<u>Dugotrajna imovina</u>		
<i>Financijska imovina po amortiziranom trošku</i>		
Depoziti po ugovorima o najmu	141.122	136.031
Očekivani kreditni gubici depozita	(9.225)	(10.344)
Potraživanja po reinstaliranom dugu	405	922
Ulaganja u vrijednosne papire	1.719	1.489
Ispravak vrijednosti ulaganja u vrijednosne papire	(136)	-
	133.885	128.098
<u>Kratkotrajna imovina</u>		
<i>Financijska imovina po amortiziranom trošku</i>		
Dani zajmovi	834	915
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke danih zajmova	(751)	(741)
Depoziti	8.955	8.075
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke depozita	(23)	(191)
	9.015	8.058
Ukupno zajmovi, depoziti i ostala dugotrajna financijska imovina	142.900	136.156

Depoziti po ugovorima o najmu odnose se na depozite iz ugovora o najmu zgrada i opreme.

Kretanje umanjenja vrijednosti zajmova i depozita (ECL) je sljedeće:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Stanje na dan 1. siječnja	(11.277)	(17.293)
Nova financijska imovina	(792)	(1.537)
Promjene u procjenama i pretpostavkama	1.862	7.516
Prestanak priznavanja financijske imovine	212	-
	<hr/>	<hr/>
Efekt na dobit ili gubitak razdoblja, neto	1.282	5.979
	<hr/>	<hr/>
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	(140)	-
Otpis	-	37
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. prosinca	(10.135)	(11.277)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Zbog kratkoročne naravi kredita i depozita njihova neto knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti. Za više detalja o izračunu kreditnih gubitaka, pogledajte bilješku 35.

Kretanje financijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazano je u nastavku:

	2022. '000 kn
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	3.283
Prodaja udjela	(3.283)
	<hr/>
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-
	<hr/>
Ispravak vrijednosti	
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	3.283
Prodaja udjela	(3.283)
	<hr/>
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-
	<hr/>
Sadašnja vrijednost	
Na dan 1. siječnja 2022.	-
Na dan 31. prosinca 2022.	-
	<hr/> <hr/>

Tijekom 2021. godine dio udjela u fondu je prodan, a ostatak je u potpunosti vrijednosno ispravljen. Ostatak udjela prodan je u 2022. godini.

21. Zalihe

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Trgovačka roba	796.653	680.203
Sirovine i materijal	33.700	27.515
	<u>830.353</u>	<u>707.718</u>
	<u><u>830.353</u></u>	<u><u>707.718</u></u>

Zalihe Društva založene su na dan 31. prosinca 2022. godine u iznosu od 273.369 tisuća kuna (2021.: 212.352 tisuće kuna).

22. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Imovina namijenjena prodaji	16.313	-
	<u>16.313</u>	<u>-</u>
	<u><u>16.313</u></u>	<u><u>-</u></u>

Dugotrajna imovina namijenjena prodaji sastoji se uglavnom od sporednih („*non-core*“) zemljišta i zgrada koje Društvo namjerava prodati u najkraćem mogućem roku.

Procijenjena fer vrijednost imovine namijenjene prodaji Društva na dan 31. prosinca 2022. godine približno je jednaka njenoj neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Društvo je ažuriralo procjene za dio svojih nekretnina. Nije bilo značajnih odstupanja fer vrijednosti od evidentiranih neto knjigovodstvenih vrijednosti na analiziranom uzorku. Također, Društvo je prodalo nekoliko svojih nekretnina po fer vrijednostima koje su približno jednake evidentiranim neto knjigovodstvenim vrijednostima stoga nema naznaka značajne promjene vrijednosti.

Kretanje imovine namijenjene prodaji u 2022. godini:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Stanje 1. siječnja	-	10.896
Prijenos s materijalne imovine	36	-
Prijenos (na)/s ulaganja u nekretnine	16.277	(10.896)
	<u>16.313</u>	<u>-</u>
Stanje 31. prosinca	<u><u>16.313</u></u>	<u><u>-</u></u>

23. Potraživanja od kupaca

Pregled potraživanja je kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Financijska imovina po amortiziranom trošku</i>		
Kupci u zemlji	426.770	364.200
Kupci u inozemstvu	3.467	5.483
Očekivani kreditni gubici	(51.607)	(41.254)
	<u>378.630</u>	<u>328.429</u>
	<u><u>378.630</u></u>	<u><u>328.429</u></u>

Potraživanja od domaćih kupaca evidentiraju se u kunama, a pregled potraživanja od kupaca u inozemstvu po valutama je:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
EUR	3.467	5.369
USD	-	114
	<u>3.467</u>	<u>5.483</u>
	<u><u>3.467</u></u>	<u><u>5.483</u></u>

Sljedeća tablica objašnjava promjene očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca po pojednostavljenom ECL modelu na početku i na kraju godišnjeg razdoblja izvještavanja:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Stanje na dan 1. siječnja	(41.254)	(31.568)
Priznavanje nove financijske imovine	(13.390)	(6.709)
Promjene u procjenama i pretpostavkama	(2.308)	(21.791)
Prestanak priznavanja financijske imovine	2.991	24.425
	<u>(12.707)</u>	<u>(4.075)</u>
Efekt na dobit ili gubitak razdoblja, neto	(12.707)	(4.075)
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	(17.405)	-
Otpisi	25.881	3.579
Tečajne razlike	0	2
Ostalo	(6.122)	(9.192)
	<u>(51.607)</u>	<u>(41.254)</u>
Stanje na dan 31. prosinca	<u><u>(51.607)</u></u>	<u><u>(41.254)</u></u>

Zbog kratkoročne naravi potraživanja njihova neto knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti. Za više detalja o izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca pogledajte bilješku 35.

24. Ostala kratkotrajna imovina

Struktura ostale kratkotrajne imovine prikazana je u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Nefinancijska imovina</i>		
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	32.432	21.912
Potraživanja od države	17.637	14.236
Ostala potraživanja	11.336	7.604
Dani predujmovi	5.113	7.414
	<hr/>	<hr/>
	66.518	51.166
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

25. Novac i novčani ekvivalenti

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Računi u bankama - kunski	421.848	150.709
Računi u bankama - devizni	2.366	3.725
Blagajne	5.175	5.100
	<hr/>	<hr/>
	429.389	159.534
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

U skladu s ugovorom o predopskrbi eurima, banke su opskrbile Društvo novčanicama i kovanicama eura u iznosu od 2.736 tisuća eura (protuvrijednost 20.615 tisuća kuna) u 2022. godini. Banke su blokirale jedan dio navedenog iznosa na računima Društva u bankama, kao sigurnosni polog za predopskrbu, a drugi dio naplaćivale na našim bankovnim računima. Iznos blokirane gotovine objavljen je kao dio iznosa u stavci Računi u bankama - kunski na dan 31. prosinca 2022. godine.

Novčanice i kovanice eura dostavljene na lokacije evidentirane su izvanbilančno u 2022. godini kao imovina koja se drži u fiducijarnom svojstvu, a nakon uvođenja eura 1. siječnja 2023. godine izvanbilančno knjiženje je stornirano, a iznos je knjižen kao gotovina, kada je Društvo steklo pravo na korištenje gotovine nakon što je euro postao službena valuta zemlje.

Na dan 31. prosinca 2022. godine bilo je ukupno novca u iznosu od 2.366 tisuća kuna denominiranog u stranoj valuti, 1.996 tisuća kuna bilo je denominirano u eurima i 370 tisuća kuna u USD.

Svi materijalni bankovni računi založeni su u sklopu kredita Fortenova grupe d.d. na dan 31. prosinca 2022. godine opisanim u bilješci 34.

Društvo je koristilo S&P-ov kreditni rejting za ocjenu kreditnog rejtinga i kvalitete novca. Novac prema kreditnom rejtingu je sljedeći:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
A+	202.106	119.051
BBB	221.918	28.807
Ostalo	5.365	11.676
	<hr/>	<hr/>
	429.389	159.534
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

26. Kapital i rezerve

Temeljni kapital u sudskom registru iznosi 20.000 kuna. Temeljni kapital je u potpunosti uplaćen i sastoji se od jednog udjela čiji je vlasnik Fortenova Grupa.

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Temeljni kapital	20	20
Kapitalne rezerve	647.277	118.046
Konsolidirane rezerve	379.075	(193.479)
Preneseni gubitak	(343.386)	(380.375)
Dobit/ (gubitak) za godinu	133.112	40.342
	<hr/>	<hr/>
	816.098	(415.446)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kapitalne rezerve su rezerve nastale od dodatnog financiranja od strane vlasnika. Nakon odluke Fortenova grupe d.d. dio kredita dobivenog od strane vlasnika u iznosu od 529.231 tisuća kuna preneseno je na kapitalne rezerve tijekom 2022. godine.

Promjena u konsolidiranim rezervama tijekom 2021. i 2022. godine odnosi se na efekt poslovnog pripajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom. Za detalje provedenih pripajanja molimo vidjeti bilješku 2.

Vlasnička struktura na dan 31. prosinca je sljedeća:

	Udio u %	Udio u %
	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Fortenova grupa d.d.	<hr/> 100%	<hr/> 100%
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

27. Rezerviranja

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Rezerviranja za ugovore o financijskim jamstvima (i)	6.021	6.299
Rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade (ii)	113.589	109.434
Rezerviranja za sudske sporove (iii)	27.941	11.185
Ostala rezerviranja (iv)	10.362	-
	<u>157.913</u>	<u>126.918</u>

(i) Rezerviranja za ugovore o financijskim jamstvima

Rezerviranje za jamstva odnosi se na financijsko jamstvo dano Fortenovi grupi d.d. po izdanim obveznicama. Transakcija je iskazana u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Priroda jamstva opisana je u bilješci 34.

Kretanje rezerviranja za financijska jamstva je sljedeće:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Obveza na početku godine	6.299	2.005
Povećanje rezerviranja za jamstva	-	4.294
Smanjenje rezerviranja za jamstva	(278)	-
Obveza na kraju godine	<u>6.021</u>	<u>6.299</u>

(ii) Rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade

Svi zaposlenici su pokriveni definiranim doprinosima državnog mirovinskog fonda. Rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade formiraju se za naknade isplaćene za odlazak u mirovinu i jubilarne nagrade (na temelju radnog staža). Iznos otpremnine ovisi o tome je li zaposlenik zadovoljio sve potrebne uvjete za odlazak u mirovinu, a iznos jubilarne nagrade ovisi o broju godina radnog staža u Društvu. Visina naknade utvrđuje se na temelju odgovarajućih mjesečnih plaća zaposlenika.

Kretanje rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade u 2022. godini su sljedeća:

	Rezerviranja za jubilarne nagrade i ostalo ‘000 kn	Rezerviranja za otpremnine ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Obveza na početku godine	66.896	42.538	109.434
Trošak tekućeg rada	5.321	3.419	8.740
Trošak kamate	3.284	1.791	5.075
Isplate tijekom godine	(9.128)	(4.073)	(13.201)
Aktuarski dobiti/gubici u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	3.353	3.353
Aktuarski dobiti/gubici u računu dobiti i gubitka	(198)	-	(198)
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	58	328	386
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Obveza na kraju godine	66.233	47.356	113.589
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kretanje rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade u 2021. godini su sljedeća:

	Rezerviranja za jubilarne nagrade i ostalo ‘000 kn	Rezerviranja za otpremnine ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Neto obveza na početku godine	62.685	35.809	98.494
Trošak tekućeg rada	5.537	3.343	8.880
Trošak kamate	591	295	886
Isplate tijekom godine	(9.998)	(3.693)	(13.691)
Aktuarski dobiti/gubici u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	6.784	6.784
Aktuarski dobiti/gubici u računu dobiti i gubitka	8.081	-	8.081
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto obveza na kraju godine	66.896	42.538	109.434
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Glavne aktuarske pretpostavke korištene za utvrđivanje obveze na dan 31. prosinca su sljedeće:

	2022.	2021.
Diskontna stopa (godišnje)	2,3%	0,4%
Povećanja nadnica i plaća (godišnje)	2,4%	1,5%
Pretpostavljena godišnja fluktuacija osoblja	5,7%	6,5%
	<hr/>	<hr/>

(iii) Rezerviranja za sudske sporove

Društvo iskazuje rezerviranja za sve sudske sporove za koje se procjenjuje da postoji opravdana sumnja da spor neće završiti u korist Društva te da je naknada troškova po njemu vjerojatna. U ovom slučaju rezervira se puni iznos očekivanih troškova spora iako vremensko razdoblje ovih plaćanja nije siguran.

Kretanja rezerviranja za sudske sporove su kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Obveza na početku godine	11.185	14.728
Povećanje rezerviranja za sudske sporove	17.308	4.092
Smanjenje rezerviranja za sudske sporove	(1.307)	(4.301)
Isplata rezerviranja za sudske sporove	(428)	(3.334)
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	1.183	-
	<hr/>	<hr/>
Obveza na kraju godine	27.941	11.185
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

(iv) Ostala rezerviranja

Ostala rezerviranja odnose se na dugoročne obveze za troškove održavanja prodavaonica Društva.

Kretanja ostalih rezerviranja su kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Obveza na početku godine	-	-
Povećanje rezerviranja	2	-
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	10.360	-
	<hr/>	<hr/>
Obveza na kraju godine	10.362	-
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

28. Krediti i zajmovi

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Financijske obveze po amortiziranom trošku</i>		
<i>Dugoročne obveze</i>		
Zajmovi od povezanih društava (i)	-	238.678
Obveze po reinstaliranom dugu (ii)	152.509	227.576
<i>Kratkoročne obveze</i>		
Zajmovi od povezanih društava (i)	1.270.041	1.152.829
Obveze po reinstaliranom dugu (ii)	24.491	30.916
	<hr/>	<hr/>
	1.447.041	1.649.999
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

(i) Na dan 31. prosinca 2022. godine obveze po zajmovima za povezana društva iznosile su ukupno 1.270.041 tisuću kuna prema Fortenova grupi d.d. (2021.: 1.391.507 tisuća kuna). Kamatna stopa u 2022. godini bila je 2,68% (2021.: 3,00%). Kredit dospijeva u 2023. godini. Tijekom 2022. dio kredita od povezanih društava prebačen je na kapitalne rezerve kao što je objašnjeno u bilješci 26.

(ii) Dio dugoročnih i kratkoročnih zajmova odnosi se na reinstalirani dug i kamate na temelju Nagodbe. Riječ je o dijelu duga koji je uključen u Nagodbu koji je prenesen iz društva Konzum d.d. te koji će se isplatiti vjerovnicima prema dogovorenom otplatnom planu. Glavnica dospijeva 2. travnja 2029. godine, a otplata je predviđena kroz 32 jednake kvartalne rate. Definirana je fiksna kamatna stopa od 3% godišnje, koja se obračunava od 1. travnja 2019. godine te dospijeva zajedno s ratama glavnice.

Za novčano i nenovčano kretanje ovih zajmova molimo vidjeti bilješku 33.

29. Obveze po najmovima

Društvo je priznalo obveze (uključujući kamatu i glavnici) za najam zgrada, vozila i opreme kako je prikazano u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Dugoročne obveze po najmovima	2.530.972	2.213.890
Kratkoročne obveze po najmovima	360.042	330.894
	<u>2.891.014</u>	<u>2.544.784</u>
	<u><u>2.891.014</u></u>	<u><u>2.544.784</u></u>

Društvo je imalo novčane izdatke po ugovorima prema MSFI-ju 16 u iznosu od 592.710 tisuća kuna (2021.: 528.036 tisuća kuna). Novčani izdaci za kratkoročne ugovore, ugovore male vrijednosti i ugovore s varijabilnom komponentom plaćanja iznose 52.672 tisuće kuna (2021.: 65.764 tisuće kuna). Ukupni novčani izdaci su 645.382 tisuće kuna (2021.: 593.800 tisuća kuna)

Kretanje obveza po najmovima dano je u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Stanje 1. siječnja	2.544.784	2.635.822
Stjecanje u sklopu poslovnog spajanja	160.660	-
Novi ugovori tijekom razdoblja	473.137	96.283
Trošak kamate razdoblja	216.173	208.900
Otplata tijekom razdoblja	(592.709)	(528.036)
Modifikacija obveze po najmovima	240.778	154.083
Raskid ugovora	(158.206)	(12.472)
Tečajne razlike	5.535	(6.286)
Ostalo	862	(3.510)
	<u>2.891.014</u>	<u>2.544.784</u>
Stanje 31. prosinca	<u><u>2.891.014</u></u>	<u><u>2.544.784</u></u>

Kretanje u pripadajućem iznosu imovine s pravom korištenja prikazano je u bilješci 18.

Iznosi priznati u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom godine su sljedeći:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Amortizacija imovine s pravom korištenja	349.671	336.510
Trošak kamata za obveze po najmovima	216.173	208.900
Trošak kratkoročnih najмова	26.996	25.628
Trošak najмова male vrijednosti	33	44
Varijabilna plaćanja najмова	25.643	40.092
Prihod od raskida ugovora prema MSFI-ju 16	(19.758)	(2.897)
Prihod od odobrenja zakupodavaca	(48)	-
Tečajne razlike	5.535	(6.286)
	<hr/>	<hr/>
Ukupan iznos priznat u dobiti ili gubitku	604.245	601.991
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Za buduća potencijalna plaćanja najma tijekom razdoblja produženja najma pogledajte bilješku 34.

30. Obveze prema dobavljačima

Struktura obveza prema dobavljačima je kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Financijske obveze po amortiziranom trošku</i>		
Dobavljači u zemlji	1.820.430	1.582.460
Dobavljači u inozemstvu	98.020	75.110
	<hr/>	<hr/>
	1.918.450	1.657.570
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Obveze prema inozemnim dobavljačima prema valuti dane su u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
EUR	95.645	70.744
USD	1.989	130
CHF	383	-
GBP	3	4.236
	<hr/>	<hr/>
	98.020	75.110
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Na dan 31. prosinca 2022. godine, starosna struktura obveza prema dobavljačima prikazana je u nastavku:

	Nedospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Ukupno
		0-90 dana	90 – 180 dana	180 – 270 dana	Dospjelo preko 270 dana	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2022.	1.746.411	161.775	2.501	437	7.326	1.918.450
2021.	1.525.780	78.473	3.189	5.901	44.227	1.657.570
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

31. Ostale kratkoročne obveze

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Financijske obveze</i>		
Obračunati troškovi	96.889	94.040
<i>Nefinancijske obveze</i>		
Odgođeno priznavanje prihoda	21.531	22.764
Obveze za poreze i doprinose (osim poreza na dobit)	113.376	83.847
Obveze za plaće	53.440	47.300
Obveze za neiskorištene godišnje odmore	46.916	44.196
Obveze za primljene predujmove	34.143	639
Obveze za depozite	5.068	19
Ostale kratkoročne obveze	1.214	886
	=====	=====
	372.577	293.691
	=====	=====

Na dan 31. prosinca 2022. godine, obračunati troškovi odnose se na troškove koji su nastali, a za koje još nije primljena faktura.

32. Transakcije s povezanim društvima

Društvo ima transakcije sa sljedećim povezanim društvima: vlasnikom, ovisnim društvima vlasnika, subjektima sa značajnim utjecajem na Društvo i ključnim osobljem Društva.

Ključno osoblje sastoji se od Uprave i ključnih izvršnih direktora.

Naknade ključnom osoblju prikazane su u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
<i>Kratkoročne naknade zaposlenicima</i>	12.578	12.050
Nadnice i plaće	6.696	6.234
Druga tekuća primanja	20	250
Porez na dohodak i prirez	2.370	2.292
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	1.711	1.568
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	1.781	1.706
	<u>12.578</u>	<u>12.050</u>
	<u><u>12.578</u></u>	<u><u>12.050</u></u>

Naknade za članove Nadzornog odbora u 2022. godini iznosile su 157 tisuća kuna (2021.: 174 tisuće kuna).

Tijekom 2022. godine nije bilo zajmova danih povezanim društvima (2021.: 529 tisuća kuna).

Kredit i pozajmice primljeni od povezanih društava su kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Vlasnik	1.270.041	1.391.507
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	-	46.212
	<u>1.270.041</u>	<u>1.437.719</u>
	<u><u>1.270.041</u></u>	<u><u>1.437.719</u></u>

Za detalje o prirodi i uvjetima kredita dobivenog od povezanog društva pogledajte bilješku 28, a za troškove kamata pogledajte bilješku 14 (ostale tečajne razlike).

Potraživanja od povezanih društava za robu i usluge su kako slijedi:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Vlasnik	365	108
Ovisna društva vlasnika	67.757	59.978
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	11.858	82
	<u>79.980</u>	<u>60.168</u>
	<u><u>79.980</u></u>	<u><u>60.168</u></u>

Potraživanja od povezanih društava odnose se na potraživanja od prodaje roba i usluga. Transakcije su sklopljene po tržišnim uvjetima, odnosno jednake su kao s nepovezanim društvima. Usluge pružene povezanim društvima su usluge skladištenja i logistike kao i usluge kratkoročnog najma i podnajma. Očekivani kreditni gubici od povezanih društava su 20 tisuća kuna u 2022. godini (2021.: 834 tisuće kuna).

Obveze prema povezanim društvima za robu i usluge su kako slijedi:

	2022. '000 kn	2021. '000 kn
Vlasnik	8.983	21.231
Ovisna društva vlasnika	347.310	285.906
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	93.018	33.119
	<u>449.311</u>	<u>340.256</u>
	<u><u>449.311</u></u>	<u><u>340.256</u></u>

Obveze prema povezanim društvima odnose se na obveze po kupljenoj robi i uslugama. Transakcije su sklopljene po tržišnim uvjetima, odnosno jednake su kao s nepovezanim društvima.

Prihodi od povezanih društava su kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Prihod od prodaje robe	84.566	68.690
Ostali poslovni prihodi	25.203	33.180
Financijski prihodi	12	94
	<u>109.781</u>	<u>101.964</u>
	<u><u>109.781</u></u>	<u><u>101.964</u></u>

Prihodi prema vrsti povezanog društva prikazani su u nastavku:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Vlasnik	772	590
Ovisna društva vlasnika	105.922	101.112
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	3.087	262
	<u>109.781</u>	<u>101.964</u>
	<u><u>109.781</u></u>	<u><u>101.964</u></u>

Prihodi od povezanih društava uglavnom se odnose na prodaju robe. Transakcije su sklopljene pod tržišnim uvjetima, odnosno jednake su kao s nepovezanim društvima. Povezanim društvima pružene su usluge skladištenja i logistike kao i usluge najma i podnajma. Poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom tijekom 2021. i 2022. godine opisana su u bilježci 2.

Troškovi s povezanim društvima su sljedeći:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Troškovi usluga	143.603	116.788
Vrijednosno usklađenje imovine	(30)	(10.821)
Ostali troškovi	3.443	8.202
Financijski rashodi	28.000	48.210
Troškovi sirovina, materijala i energije	1.407	483
	<hr/>	<hr/>
	176.423	162.862
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Troškovi prema vrsti povezanog društva su sljedeći:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Vlasnik	71.550	103.960
Ovisna društva vlasnika	77.884	44.407
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	26.989	14.495
	<hr/>	<hr/>
	176.423	162.862
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Troškovi usluga najvećim dijelom se odnose na troškove IT-a, održavanja i upravljanja u iznosu od 108.027 tisuća kuna. Transakcije se obavljaju pod tržišnim uvjetima, jednake su uslugama nepovezanih strana. Financijski troškovi odnose se na rashode kamata za kredit primljen od vlasnika.

Nabava robe od povezanih društava je kako slijedi:

	2022.	2021.
	'000 kn	'000 kn
Ovisna društva vlasnika	1.674.559	1.572.906
Subjekti sa značajnim utjecajem nad Društvom	592.513	394.414
	<hr/>	<hr/>
	2.267.072	1.967.320
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Nabava robe odnosi se na ukupan iznos kupljene robe bez PDV-a od povezanih društava tijekom godine.

Dodatno na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo ima rezervirano 6.021 tisuće kuna (2021.: 6.299 tisuće kuna) kao jamstvo za obveznice kako je opisano u bilješci 34.

33. Promjene u financijskim aktivnostima

Društvo je iskazalo sljedeće promjene u financijskim aktivnostima:

	Obveze po najmovima '000 kn	Kredit i zajmovi '000 kn	Ukupno obveze '000 kn
Stanje 1. siječnja 2021.	(2.635.822)	(1.990.427)	(4.626.249)
<i>Novčani tokovi od čega:</i>			
Primici od kredita	-	(170.000)	(170.000)
Izdaci za otplatu glavnice	319.136	493.814	812.950
Izdaci za plaćanje kamata	208.900	68.197	277.097
<i>Nenovčana kretanja od čega:</i>			
Nove obveze po najmovima	(96.283)	-	(96.283)
Trošak kamate razdoblja	(208.900)	(57.116)	(266.016)
Modifikacija i raskid obveza po najmovima	(154.083)	-	(154.083)
Raskid ugovora	12.472	-	12.472
Ostala nenovčana kretanja	9.796	5.533	15.329
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
31. prosinca 2021.	(2.544.784)	(1.649.999)	(4.194.783)
<i>Novčani tokovi od čega:</i>			
Primici od kredita	-	(285.000)	(285.000)
Izdaci za otplatu glavnice	376.589	462.235	838.824
Izdaci za plaćanje kamata	216.120	39.541	255.661
<i>Nenovčana kretanja od čega:</i>			
Stjecanje poslovnim spajanjima subjekata pod zajedničkom kontrolom	(160.660)	(505.252)	(665.912)
Nove obveze po najmovima	(473.137)	-	(473.137)
Prijenos na kapital	-	529.231	529.231
Trošak kamate razdoblja	(216.173)	(34.974)	(251.147)
Modifikacija obveza po najmovima	(240.778)	-	(240.778)
Raskid ugovora	158.206	-	158.206
Ostala nenovčana kretanja	(6.397)	(2.823)	(9.220)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
31. prosinca 2022.	(2.891.014)	(1.447.041)	(4.338.055)

Ostala nenovčana kretanja na obvezama po najmovima, kreditima i zajmovima se većinom odnose na tečajne razlike.

34. Potencijalne obveze

Jamstva po obveznicama

Sudužništva, jamstva, garancije

Fortenova grupa d.d. je za potrebe refinanciranja SPFA kredita izdalo obveznice u ukupnom iznosu od 1.157 milijuna eura u sklopu financiranja koje je predvođeno od strane HPS Investment Partnersa u suradnji s VTB bankom.

Kako bi se novo financiranje provelo, društva unutar Fortenova grupe d.d. su nastupila kao jamci s dijelom svoje imovine. Društvo je preuzelo jamstvo s te osnove, a osnovni razlog tome je činjenica da se tim refinanciranjem osigurava opstojnost društva i omogućava daljnji nastavak s radom i razvojem poslovanja.

Ukupni iznos obveza po kojima je Društvo Konzum plus nastupilo u svojstvu jamca je 1.047 milijuna eura. Jamstvo se odnosi na financiranje koje je strukturirano kao četverogodišnja obveznica u iznosu do 1.187 milijuna eura s kamatnom stopom od 7,3 posto plus EURIBOR, uz donju granicu od 1 posto. Obveznice je izdalo matično društvo Fortenova grupa d.d., a financiranje predvode HPS Investment Partners u suradnji s VTB bankom. Navedenim financiranjem je u potpunosti refinanciran Ugovor o najstarijem zajmu (SPFA) čime je za cijelu grupu osigurana srednjoročna stabilnost te dugoročna održivost, rast i razvoj.

Dana 16. travnja 2021. godine Fortenova grupa je potpisala izmjenju Ugovora o upisu obveznica (engl. Subscription Agreement) na temelju kojeg je odobrena Tranša C u ukupnom iznosu od 385 milijuna EUR koja dopijeva 15. siječnja 2022. godine. Društvo je nastupilo u svojstvu jamca i po navedenoj tranši, koja je tijekom 2021. godine u cijelosti otplaćena, te ukupan iznos potencijalnih obveza Društva po navedenoj tranši na 31. prosinca 2021. godine iznosi 0 HRK.

Društvo, zajedno s nekoliko ostalih društava Grupe, kao jamac neopozivo i bezuvjetno, zajednički i pojedinačno garantira kreditorima pravovremenu otplatu. Društvo je u sklopu jamstva po ugovorenom instrumentu omogućilo zasnivanje založnih prava na bankovnim računima koje Društvo ima u Republici Hrvatskoj.

Ukupan iznos potencijalnih obveza Društva po osnovi sudužništva i jamstava na dan 31. prosinca 2022. godine iznosi 1.047.000 tisuća eura (31. prosinca 2021.: 1.047.000 tisuća eura).

Rezerviranje za jamstva po izdanim obveznicama na dan 31. prosinca 2022. godine iznosi 6.021 tisuću kuna (31. prosinca 2021.: 6.299 tisuća kuna).

Rezerviranje za jamstva po izdanim obveznicama predstavlja fer vrijednost izračunatu primjenom modela diskontiranog novčanog toka, točnije, utvrđivanje diskontiranog životnog očekivanog gubitka (LECL) kao osnovu za fer vrednovanje jamstva iz perspektive svakog povezanog društva.

Opterećenje imovine društva

Dana 29. kolovoza 2019. godine sklopljen je Ugovor o zasnivanju založnog prava na bankovnim računima u Republici Hrvatskoj između Fortenova grupe d.d., njegovih povezanih društava među kojima je i Društvo, te Lucid Trustee Limited kao Predlagatelja osiguranja s druge strane. Predmetni Ugovor je sklopljen u svrhu zasnivanja i perfekcije osiguranja u korist Predlagatelja osiguranja, radi osiguranja sadašnjih i budućih tražbina koji svaki Dužnik duguje Razlučnim vjerovnicima na temelju obveznice izdane od strane Fortenova grupe d.d. na dan 6. rujna 2019. godine.

Rizik likvidnosti

Za izdane ugovore o financijskim jamstvima maksimalni iznos jamstva raspoređuje se na najranije razdoblje u kojem bi se jamstvo moglo ostvariti:

2022.	'000 kn
Dospijeće	Glavnica obveznice
Obveze s rokom dospijeća do 1 godine	7.928.544
Ukupno na dan 31. prosinca 2022.	7.928.544

2021.	'000 kn
Dospijeće	Glavnica obveznice
Obveze s rokom dospijeća do 1 godine	7.872.236
Ukupno na dan 31. prosinca 2021.	7.872.236

Kreditni rizik

Mjerenje fer vrijednosti utvrđeno je primjenom modela diskontiranog novčanog toka, tj. utvrđivanjem diskontiranog očekivanog kreditnog gubitka tijekom cijelog životnog vijeka (LECL).

Budući da su svi jamci, uključujući Društvo, solidarno odgovorni, sva društva podložna su zajedničkim rizicima te će svaki subjekt ovom jamstvu moći ekonomski i učinkovito doprinijeti samo u mjeri u kojoj je ekonomski sposoban, odnosno u skladu sa svojim udjelom u kapitalu pojedinog jamca.

Kao osnova za određivanje gubitka koji proizlazi iz neispunjenja obveza (LGD) Društvo je analiziralo diskonte u transakcijama na tržištu kapitala u Hrvatskoj i koristilo LGD 2,5%.

Vjerojatnost statusa neispunjenja obveza utvrđuje se implicitno na temelju kreditnog raspona trgovanih obveznica određene rejting kategorije. Korišteni ponderirani kreditni raspon iznosio je 7,63%. Navedeni se ponderi zatim primjenjuju u izračunu vjerojatnosti neispunjenja obveza na temelju tablica kreditnih ocjena S&P-a.

Pretpostavlja se da je fer vrijednost cjelokupnog jamstva približno jednaka očekivanom kreditnom gubitku tijekom cijelog životnog vijeka obveznice i da je fer vrijednost pojedinačnog doprinosa svakog pojedinog subjekta približno jednaka pripadajućem udjelu.

Na dan 31. prosinca 2022. godine fer vrijednost jamstva iznosi 6.021 tisuću kuna (2021.: 6.299 tisuća kuna).

Potencijalni budući izdaci za opciju produženja ili prijevremenog raskida najmova

Društvo je primijenilo prosudbu kako bi odredilo razdoblje najma za sve ugovore o najmovima koji uključuju opciju obnove ili raskida. Procjena je li Društvo sigurno da će iskoristiti takvu opciju utječe na razdoblje najma što značajno utječe na iznos obveze za najam i priznate imovine u najmu. Opcije produženja su uključene u razdoblje najma samo ako je razumno sigurno da će najam biti produžen. Na dan 31. prosinca 2022. godine potencijalni budući novčani tokovi u iznosu od 1.062.918 tisuća kuna (nediskontirano) (2021.: 1.472.767 tisuća kuna) nisu uključeni u obvezu po najmu jer nije sigurno da će najmovi biti produženi. Mogućnosti prijevremenog raskida uključuju se u ugovoru o najmu samo ako je razumno sigurno da će se najam raskinuti. Nema naznaka raskida ugovora, pa stoga nisu prikazani nikakvi učinci.

Varijabilna plaćanja najma

Određeni ugovori o najmu sadrže varijabilnu komponentu plaćanja najma vezano uz prihode koje generiraju trgovine. Za određene trgovine do 100% plaćanja najma je temeljeno na varijabilnoj komponenti s rasponom od 2,5% do 11% prihoda. Varijabilna plaćanja se koriste iz raznih razloga, uključujući smanjenja fiksnih troškova za novoosnovane trgovine. Varijabilna plaćanja najma koja ovise o prodaji priznata su u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojem se ostvare uvjeti na temelju kojih se vrši plaćanje.

Potencijalna obveza za varijabilna plaćanja najma koja nije priznata u obvezama po najmu u 2022. godini iznosi 171.688 tisuća kuna (nediskontirano) (2021.: 184.372 tisuće kuna). Ovaj iznos varijabilnih plaćanja najma izračunava se kao dogovoreni postotak očekivanog godišnjeg prihoda trgovine.

Porast prihoda trgovina za 10% u 2022. godini uzrokovao bi porast ukupnih plaćanja prema ugovorima o najmu s varijabilnom komponentom za otprilike 5.551 tisuća kuna (2021.: 3.209 tisuća kuna).

Ostale potencijalne obveze

Prema Nagodbi, Konzum d.d. je klasificiran kao neodrživo društvo pa je imovina prenesena na novoosnovano društvo Konzum plus d.o.o. koje nije pravni slijednik i nije izloženo potencijalnim obvezama. Stoga, sve potencijalne obveze koje nisu predmetom Nagodbe (na primjer dio sudskih sporova) ostale su unutar Konzuma d.d.

35. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima

Mjerenje po fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena u prodaji imovine ili plaćena za prijenos obveza u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na dan mjerenja. Mjerenje fer vrijednosti temelji se na pretpostavci da transakcija prodaje imovine ili prijenosa obveze nastaje na: glavnom tržištu za imovinu ili obvezu ili, u nedostatku glavnog tržišta, na najpovoljnijem tržištu za imovinu ili obvezu. Glavno ili najpovoljnije tržište mora biti dostupno Društvu.

Fer vrijednost imovine ili obveza mjeri se koristeći pretpostavke koje sudionici na tržištu koriste kod procjene imovine ili obveze, pod pretpostavkom da tržišni sudionici postupaju u interesu vlastite ekonomske koristi.

Mjerenje fer vrijednosti nefinancijske imovine uzima u obzir sposobnost sudionika na tržištu da generira ekonomsku korist koristeći imovinu kad ima najveću i najbolju vrijednost ili prodajom drugom sudioniku na tržištu koji bi ju koristio kad ima najveću i najbolju vrijednost.

Društvo koristi metode procjene koje su prikladne u određenim okolnostima i za koje su dostupni dostatni podaci za mjerenje fer vrijednosti, maksimalno koristeći relevantne i vidljive inpute, s minimalnim nevidljivim inputima. Sva imovina i obveze za koje je mjerena fer vrijednost ili je prikazana u financijskim izvještajima kategorizirana je unutar hijerarhije fer vrijednosti, opisane kako slijedi, temeljene na najnižoj razini inputa koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti:

- Razina 1: financijski instrumenti koji kotiraju na aktivnom tržištu po kotiranim (nekorigiranim) cijenama za identičnu imovinu ili obveze
- Razina 2: imovina i obveze mjereni tehnikama procjene sa svim značajnim inputima koja se mogu opaziti na imovini ili obvezi, bilo izravno (tj. kao cijene) ili indirektno (to jest, izvedenice iz cijena)
- Razina 3: imovina ili obveze čija se vrijednost ne temelji na podacima s promatranog tržišta (to jest, s netržišnim inputima)

Kredit i zajmovi raspoređeni u razinu 2 odnose se na kredit vlasnika koji nema definirani datum dospijea.

Za imovinu i obveze koje su priznate u financijskim izvještajima po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi Društvo određuje jesu li potrebni transferi među razinama hijerarhije tako što ponovno razmatra kategorizaciju (temeljeno na inputu najniže razine koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti kao cjeline) na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

S obzirom na to da se zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina povremeno vraćaju na promjenjive kamatne stope, knjigovodstvena vrijednost je približna fer vrijednosti.

Hijerarhija vrednovanja po fer vrijednosti za imovinu i obveze na dan 31. prosinca 2022. godine:

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno fer vrijednost	Ukupno neto knjigovodstvena vrijednost
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
<i>Financijska imovina i obveze</i>					
<u>Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku</u>					
- Potraživanja od kupaca	-	378.630	-	378.630	378.630
- Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	-		142.900	142.900	142.900
- Novac	5.175	424.214	-	429.389	429.389
- Ostala dugotrajna potraživanja	-	99		99	99
- Krediti i zajmovi	-	-	(1.447.041)	(1.447.041)	(1.447.041)
- Obveze prema dobavljačima	-	(1.918.450)	-	(1.918.450)	(1.918.450)
- Rezerviranja za ugovore o financijskim jamstvima	-	(6.021)	-	(6.021)	(6.021)
- Obračunati troškovi	-	(96.889)	-	(96.889)	(96.889)
	=====	=====	=====	=====	=====
<i>Nefinancijska imovina</i>					
Ulaganje u nekretnine (bilješka 19)	-	-	825.731	825.731	825.731
Imovina namijenjena prodaji (bilješka 22)	-	-	16.313	16.313	16.313
	=====	=====	=====	=====	=====

Hijerarhija vrednovanja po fer vrijednosti za imovinu na dan 31. prosinca 2021. godine:

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno fer vrijednost	Ukupno neto knjigovodstvena vrijednost
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
<i>Financijska imovina i obveze</i>					
<u>Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku</u>					
- Potraživanja od kupaca	-	328.429	-	328.429	328.429
- Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	-	136.156	-	136.156	136.156
- Novac	5.100	154.434	-	159.534	159.534
- Ostala dugotrajna potraživanja	-	240	-	240	240
- Krediti i zajmovi	-	(238.678)	(1.411.321)	(1.649.999)	(1.649.999)
- Obveze prema dobavljačima	-	(1.657.570)	-	(1.657.570)	(1.657.570)
- Rezerviranja za ugovore o financijskim jamstvima	-	(6.299)	-	(6.299)	(6.299)
- Obračunati troškovi	-	(94.040)	-	(94.040)	(94.040)
	=====	=====	=====	=====	=====
<i>Nefinancijska imovina</i>					
Ulaganje u nekretnine (bilješka 19)	-	-	475.445	475.445	475.445
	=====	=====	=====	=====	=====

Fer vrijednosti financijske imovine i obveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obveza podmiriti po tržišnim uvjetima. Kako nije moguće doći do referentnih tržišnih cijena značajnog dijela imovine i obveza Društva, fer vrijednosti temelje se na procjenama Uprave s obzirom na imovinu i obveze. Uprava vjeruje da se fer vrijednosti financijske imovine i obveza (osim ako nije drukčije navedeno u ovoj bilješci) ne razlikuju značajno od njihovih knjigovodstvenih vrijednosti i da su raspoređeni u razinu 2 i razinu 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Društvo je koristilo sljedeće metode i pretpostavke prilikom procjene fer vrijednosti financijskih instrumenata:

Potraživanja od kupaca, obveze prema dobavljačima, depoziti i ostala financijska imovina i obveze

Za imovinu koja dospijeva unutar 3 mjeseca, knjigovodstvena vrijednost približna je fer vrijednosti uslijed kratkoročnosti ovih instrumenata. Za dugoročnija sredstva, ugovorene kamatne stope ne odstupaju značajno od trenutnih tržišnih te je u skladu s tim njihova fer vrijednost približna knjigovodstvenoj.

Dani zajmovi i depoziti za najmove

Budući da gotovo svi zajmovi dospijevaju unutar sljedeće dvije godine, Uprava smatra da se njihova fer vrijednost ne razlikuje značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti. Što se tiče depozita za najmove, izračunata je njihova diskontirana vrijednost te je Uprava zaključila da se fer vrijednost ne razlikuje značajno od knjigovodstvene vrijednosti.

Obveze po kreditima

Budući da je većina kredita kratkoročna i dobivena od vlasnika s fiksnom kamatnom stopom koja se svake godine mijenja prema zakonskoj kamatnoj stopi koju odobrava Ministarstvo financija, Uprava smatra da njihova fer vrijednost nije značajno različita od njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Nefinancijska imovina

Metode procjene fer vrijednosti koje se koriste za vrednovanje ulaganja u nekretnine i imovine namijenjene prodaji su većinom poredbena i prihodovna metoda. Računovodstvene politike na ovu temu detaljnije su opisane u bilješci 4. Značajne računovodstvene politike.

Ciljevi i politike upravljanja rizicima

Glavni rizici koji proizlaze iz financijskih instrumenata Društva su kreditni rizik, tečajni rizik i rizik kamatne stope. Uprava pregledava i provodi politike za upravljanje svakim od dolje navedenih rizika. Društvo je izloženo međunarodnim tržištima. Kao posljedica toga, na Društvo mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Društvo također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izloženo je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Društvo ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Društva je osigurati vremensku neograničenost poslovanja Društva kako bi se osigurao povrat članovima Društva i koristi za ostale dionike te održavanje optimalne strukture kapitala kako bi se smanjili troškovi kapitala. Struktura kapitala Društva odnosi se na temeljni kapital koji se sastoji od upisanog kapitala, rezervi i zadržane dobiti. Trenutno ne postoje kapitalni zahtjevi koji su nametnuti izvana.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da jedna strana ugovornog odnosa neće izvršiti svoje obveze te će time uzrokovati nastajanje financijskog gubitka drugoj strani. Društvo je usvojilo politiku poslovanja samo s kreditno sposobnim i društvima osiguranim jamstvima čime umanjuje mogućnost nastanka financijskih gubitaka zbog neispunjenih obveza. Društvo se služi podacima i mišljenjima prikupljenim od specijaliziranih bonitetnih kuća, Gospodarske komore kao i javno objavljenim informacijama o financijskom položaju društava. Također koristi svoju bazu podataka kako bi odgovarajuće rangirala značajnije kupce. Utjecaj kreditnog rizika na Društvo kao i promjene u kreditnom rangiranju partnera konstantno se prate i mjere te je ukupna vrijednost zaključenih ugovora na odgovarajući način raspoređena između kreditno sposobnih partnera. Procjena kreditnog rizika za upravljanje rizicima je kompleksan proces koji uključuje upotrebu modela jer rizik varira ovisno o uvjetima na tržištu, očekivanim novčanim tokovima i prolasku vremena. Procjena kreditnog rizika za portfelj imovine podrazumijeva procjenu vjerojatnosti neispunjenja, povezane udjele gubitaka i korelacije neispunjenja između različitih stranaka.

Značajan dio kreditnog rizika proizlazi iz operativnih aktivnosti Društva (prvenstveno potraživanja od kupaca) i iz financijskih aktivnosti Društva, uključujući depozite i kredite. Svi očekivani kreditni gubici su 12-mjesečni očekivani kreditni gubici temeljeni na vjerojatnosti (imovina razine 1).

Sustav ocjenjivanja kreditnog rizika

Za mjerenje kreditnog rizika i ocjenu financijskih instrumenata po količini kreditnog rizika, Društvo primjenjuje pristup temeljen na ocjenama kreditnog rizika od strane eksternih međunarodnih rejting agencija (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo – European Banking Authority, EBA – stopa neispunjenja obveza za Hrvatsku). Unutarnje i vanjske kreditne ocjene povezuju se na interno definiranoj glavnoj ljestvici s određenim rasponom vjerojatnosti neispunjenja obveza kako je prikazano u donjoj tablici:

Glavna ljestvica ocjene kreditnog rizika / Odgovarajuće interne ocjene	Kreditni i depoziti	Odgovarajući	Korišteni
		interval vjerojatnosti neispunjenja (PD model)	očekivani kreditni gubitak
	'000 kn		
Odlično	8.932	0%-0,18%	0%
Dobro	131.897	0%-3,24%	7,20%
Zadovoljavajuće	-	3,24%-29,07%	64,60%
Pod posebnim nadzorom	-	29,07%-41,57%	92,38%
Neispunjavanje obveze	-	41,58%-45%	100%

Svakoj ocjeni kreditnog rizika na glavnoj skali dodjeljuje se određeni stupanj kreditne sposobnosti.

- *Odlično* – jaka kreditna kvaliteta s niskim očekivanim kreditnim rizikom;
- *Dobro* – adekvatna kreditna kvaliteta s umjerenim očekivanim kreditnim rizikom;
- *Zadovoljavajuće* – umjereni kreditna kvaliteta sa zadovoljavajućim kreditnim rizikom;
- *Pod posebnim nadzorom* – subjekti koji zahtijevaju pobliži nadzor i sanacijsko upravljanje; i
- *Neispunjenje obveze* – subjekti kod kojih je nastupilo neispunjenje obveze.

Modeli za ocjenjivanje redovito se pregledavaju od strane Sektora financija, ponovno se testiraju na stvarnim podacima o neispunjenju obveza i po potrebi ažuriraju. Unatoč korištenju metode, Društvo redovito provjerava jesu li ocjene točno procijenjene i procjenjuje prediktivnu snagu modela.

Takve ocjene i odgovarajući raspon vjerojatnosti neispunjenja obveza („Probability of Default“ – „PD“) primjenjuju se

za sljedeće financijske instrumente: kredite, depozite i drugu financijsku imovinu.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je sljedeća:

	Razina 1 (12- omjesečni očekivani kreditni gubitak)	Razina 2 (doživotni očekivani kreditni gubitak za značajan porast kreditnog rizika)	Razina 3 (doživotni očekivani kreditni gubitak- vrijednosno usklađena potraživanja)	Ukupno
<u>Dugotrajna imovina</u>				
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	16.105	127.141	-	143.246
Očekivani kreditni gubitak financijske imovine	(103)	(9.258)	-	(9.361)
Ostala dugotrajna potraživanja	-	99	-	99
Ukupno	16.002	117.982	-	133.984
<u>Kratkotrajna imovina</u>				
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	-	8.955	834	9.789
Očekivani kreditni gubitak financijske imovine	-	(23)	(751)	(774)
Potraživanja od kupaca	1.402	335.502	93.333	430.237
Očekivani kreditni gubitak potraživanja od kupaca	-	(3.507)	(48.100)	(51.607)
Ukupno	1.402	340.927	45.316	387.645

Za kreditni rizik vezan uz izdana jamstva molimo vidjeti bilješku 34.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Društvo ima sljedeće vrste financijske imovine koja je predmetom primjene modela očekivanog kreditnog gubitka (ECL modela):

- a) Potraživanja od kupaca za prodaju roba i usluga
- b) Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku

Iako su novac i novčani ekvivalenti također predmet umanjenja vrijednosti u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9, utvrđeno umanjenje vrijednosti u ovom kontekstu je beznačajno i stoga nije knjiženo.

a) Potraživanja od kupaca

Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup u mjerjenju očekivanih kreditnih gubitaka koji se temelji na očekivanim kreditnim gubicima tijekom cijelog vijeka trajanja za sva potraživanja od kupaca.

Kako bi se izmjerio očekivani kreditni gubitak, potraživanja od kupaca su grupirana prema vrsti potraživanja i danima dospjeća.

Stope očekivanog kreditnog gubitka temelje se na prošlim profilima plaćanja kao i na odgovarajućim povijesnim kreditnim gubicima koji su nastali u ovom razdoblju. Za dodatne pojedinosti pogledati bilješku 4.

Društvo je razmotrilo utjecaj budućih makroekonomskih čimbenika koji utječu na sposobnost kupca da podmiri svoje obveze te je zaključilo da nema značajnog utjecaja na stope očekivanog kreditnog gubitka.

Potraživanja od kupaca se izravno otpisuju ako ne postoje razumna očekivanja da će biti nadoknađena. Pokazatelji da ne postoje razumna očekivanja da će potraživanja od kupaca biti nadoknađena uključuju između ostalog nemogućnost izvršenja ugovornog plaćanja u razdoblju dužem od godinu dana.

Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2022. godine za potraživanja od kupaca je kako slijedi:

	Ukupno	Nedospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo
			1-90	91-180	181-270	više od
31. prosinca 2022.	'000 kn	'000 kn	dana	dana	dana	270 dana
			'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Potraživanja od kupaca	430.237	335.502	35.221	6.365	1.469	51.680
Očekivani kreditni gubitak pojedinačnih kupaca	(50.431)	(3.171)	(50)	(52)	(12)	(47.146)
Stopa neispunjenja %	0	0,10%	0,24%	3,58%	11,94%	7,83%
Očekivani kreditni gubitak	(1.176)	(336)	(85)	(226)	(174)	(355)
Potraživanja od kupaca, neto	378.630	331.995	35.086	6.087	1.283	4.179

Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2021. godine za potraživanja od kupaca je kako slijedi:

	Ukupno	Nedospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo	Dospjelo
			1-90	91-180	181-270	više od
31. prosinca 2021.	'000 kn	'000 kn	dana	dana	dana	270 dana
			'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Potraživanja od kupaca	350.425	290.185	35.939	5.640	411	18.250
Očekivani kreditni gubitak pojedinačnih kupaca	(21.307)	-	(6.413)	(485)	(374)	(14.035)
Stopa neispunjenja %	-	0,05%	0,20%	2,81%	4,29%	7,98%
Očekivani kreditni gubitak	(689)	(147)	(59)	(145)	(2)	(336)
Potraživanja od kupaca, neto	328.429	290.038	29.467	5.010	35	3.879

b) Dužnički i vlasnički instrumenti po amortiziranom trošku (ostala financijska imovina)

Ostala financijska imovina po amortiziranom trošku uključuje depozite i jamstva, ulaganja u vrijednosne papire, zajmove povezanim i nepovezanim društvima i ostala potraživanja. Najznačajniji dio financijske imovine je sastavljen od depozita vezanih uz najam prostora koji se mogu netirati s obvezama po najmu i prema tome ne postoji značajan kreditni rizik.

Očekivani kreditni gubitak izračunat je prema rejtingu Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) za cijelu Hrvatsku i vjerojatnosti neispunjenja za financijske i nefinancijske institucije. U 2022. godini stopa očekivanog kreditnog gubitka za nefinancijske institucije iznosi 6,16% (2021.: 7,31%).

Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2022. godine za ostalu financijsku imovinu je kako slijedi:

	Ukupno '000 kn	Depoziti '000 kn	Kreditni i zajmovi i '000 kn	Ulaganja u vrijednosne papire '000 kn	Potraživanja po reinstaliranom dugu '000 kn
Zajmovi, depoziti, ostala financijska imovina	153.035	150.077	834	1.719	405
Očekivani kreditni gubitak pojedinačnih partnera	(887)	-	(751)	(136)	-
% očekivanog kreditnog gubitka	0,00%	6,16%	0,00%	0,00%	0,00%
Očekivani kreditni gubitak	(9.248)	(9.248)	-	-	-
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina, neto	142.900	140.829	83	1.583	405

Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2021. godine za ostalu financijsku imovinu je kako slijedi:

	Ukupno '000 kn	Depoziti '000 kn	Kreditni i zajmovi '000 kn	Potraživanja po reinstaliranom dugu '000 kn
31. prosinca 2021.				
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina	147.432	144.106	2.404	922
Očekivani kreditni gubitak pojedinačnih partnera	(741)	-	(741)	-
% očekivanog kreditnog gubitka		7,31%	0,00%	0,00%
Očekivani kreditni gubitak	(10.535)	(10.535)	-	-
Zajmovi, depoziti i ostala financijska imovina, neto	136.156	133.571	1.663	922

Društvo nema derivativnih financijskih instrumenata niti bilo kakvih financijskih instrumenata koji bi Društvo potencijalno izlagali koncentraciji kreditnog rizika. Stoga Društvo ne očekuje da će biti izloženo materijalno značajnim kreditnim gubicima po financijskim instrumentima.

Rizik promjena kamatne stope

Većinu kamatonosnih stavki imovine i obveza Društva predstavljaju krediti i pozajmice. Kamatni rizik je rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope primjenjive na financijske instrumente. Rizik kamatnih stopa povezan s novčanim tokom je rizik da će troškovi kamata na financijske instrumente biti promijenjeni tijekom razdoblja. Društvo ima pozajmice dobivene većinom od povezanih društava, točnije od Fortenova grupe d.d. Ovi zajmovi imaju fiksnu kamatnu stopu koja se svake godine mijenja prema zakonskoj kamatnoj stopi koju odobri Ministarstvo financija.

Manji dio dugoročnog duga koji se odnosi na pozajmice od nepovezanih društava koje su prenesene na Društvo putem Nagodbe i koji također imaju fiksnu kamatnu stopu. Zbog ovih faktora Društvo nije značajno izloženo riziku promjena kamatne stope.

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost dobiti prije poreza Društva na moguću promjenu kamatnih stopa, ako sve ostale varijable ostanu nepromijenjene, a zbog promjene u fer vrijednosti monetarne imovine i obveza:

	Rast/pad kamatne stope u p.p.	Efekt na dobit/gubitak prije poreza HRK'000
2022	+/- 0,5	6.263
	=====	=====
2021	+/- 0,5	6.876
	=====	=====

Rizik promjene tečaja

Većina imovine Društva denominirana je u kunama. Dio kreditnih obveza, obveza po najmu Društva te obveza prema dobavljačima denominiran je u stranim valutama (primarno EUR). U skladu s tim, Društvo je izloženo riziku promjena tečaja. Tijekom srpnja 2022. godine Vijeće EU-a odobrilo je ulazak Republike Hrvatske u europodručje od 1. siječnja 2023. godine. Od tog dana EUR postaje službena valuta u državi. S obzirom na navedenu činjenicu, Društvo ne smatra da je značajno izloženo daljnjem negativnom utjecaju ove izloženosti.

Sljedeći pregled predstavlja osjetljivost dobiti prije poreza Društva na moguću promjenu tečaja, bez promjene ostalih varijabli, a zbog promjene u fer vrijednosti novčane imovine i obveza:

	Rast/pad tečaja	Efekt na dobit/gubitak prije poreza HRK'000
2022		
EUR	+/- 1%	n/a
USD	+/- 1%	9
GBP	+/- 1%	2
CHF	+/- 1%	2
	=====	=====
2021		
EUR	+/- 1%	37.346
USD	+/- 1%	7
GBP	+/- 1%	2
CHF	+/- 1%	2
	=====	=====

Rizik likvidnosti

Društvo je izloženo riziku likvidnosti s obzirom na to da je većina obveza kratkoročna. Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnih novčanih sredstava i utrživih vrijednosnih papira i dostupnost financiranja kroz adekvatan iznos odobrenih kreditnih sredstava da bi se podmirile obveze po dospelju i zatvorile tržišne pozicije. Uprava prati tekuće prognoze rezerve likvidnosti Društva na temelju očekivanih novčanih tokova i bilančnih pokazatelja likvidnosti u skladu s internim i vanjskim regulatornim zahtjevima i održavanjem planova za financiranje duga.

Tablica dospijuća financijskih obveza nalazi se u nastavku:

	Ukupno	Dospjelo	Do 1	Od 1 do 2	Od 2 do 5	Više od 5
	'000 kn	'000 kn	godine	godine	godine	godina
			'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
31. prosinca 2022.						
Obveze prema dobavljačima	1.918.450	172.040	1.746.410	-	-	-
Kredit i zajmovi	1.447.041	15.566	1.278.967	23.412	80.802	48.294
Obveze po najmovima	4.193.328	-	575.082	553.384	1.195.932	1.868.930
Obračunati troškovi	96.889	-	96.889	-	-	-
Ukupno	7.655.708	187.606	3.697.348	576.796	1.276.734	1.917.224
31. prosinca 2021.						
Obveze prema dobavljačima	1.657.570	131.790	1.525.780	-	-	-
Kredit i zajmovi	1.649.999	146.146	1.037.599	212.623	122.727	130.904
Obveze po najmovima	3.763.078	-	547.780	524.425	1.108.346	1.582.527
Obračunati troškovi	94.040	-	94.040	-	-	-
Ukupno	7.164.687	277.936	3.205.199	737.048	1.231.073	1.713.431

Kredit i zajmovi su prikazani po ugovorenom, ne i očekivanom dospelju. Prikazani iznosi su ugovoreni novčani tokovi na temelju najranijeg mogućeg datuma plaćanja, a iznosi uključuju i buduće kamate.

Za rizik likvidnosti vezan uz izdana jamstva vidjeti bilješku 34.

36. Događaji nakon izvještajnog razdoblja

Na temelju Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, službena je novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023. euro (EUR). Fiksna je stopa konverzije 7,5345 kuna za 1 euro. Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj predstavlja promjenu funkcionalne valute Društva koja se neće izračunavati retrospektivno, te ne predstavlja događaj nakon datuma bilance koji zahtijeva usklađenje. Prelazak na euro uspješno je proveden.

Fortenova Grupa pokrenula je 26. travnja 2023. godine međunarodni proces ispitivanja interesa potencijalnih investitora za kupnju društva Fortenova Group MidCo B.V., nizozemskog holding društva koje je vlasnik 100 % udjela u Fortenova grupi d.d. Za potporu u ovom procesu angažirana je međunarodna investicijska banka Lazard, a očekuje se da proces neće biti okončan prije kraja rujna 2023. godine.

Na kraju predloženog postupka, bude li uspješan, Fortenova Grupa u svojoj kapitalnoj strukturi više ne bi imala sankcionirane sudionike.

Fortenova grupa d.d. je 4. rujna 2023. sklopila obvezujući ugovor o refinanciranju ukupnog iznosa kratkoročnih obveznica putem izdavanja novih obveznica u ukupnom iznosu glavnice (uključujući diskont izdavatelja na obveznice) od 1,2 milijarde eura (9,0 milijardi kuna) i dogovorilo je formalne odgodne uvjete za financiranje, čije je ispunjavanje pod kontrolom Fortenova grupe d.d.

Dana 23. siječnja 2023. godine potpisan je novi ugovor o kreditu između Društva i Fortenova grupe d.d. Ugovor se odnosi na revolving kredit u iznosu od 190 milijuna eura, kojim su refinancirani prethodni krediti. Kamatna stopa kredita postavljena je na 2,4% za 2023. godinu, a kredit dospijeva 29. veljače 2024. godine.

Tijekom drugog kvartala 2023. godine Društvo je pripojilo društvo Žitnjak d.o.o. Kupoprodajna naknada nije plaćena na temelju činjenice da se pripajanje odnosi na poslovna spajanja subjekata pod zajedničkom kontrolom. Ukupni iznos stečene imovine iznosi 10 milijuna eura, a obveza 1 milijun eura.

Uprava je usvojila godišnje financijske izvještaje dana 13. rujna 2023. godine.